insan ilişkilerinde 4 x 4'LÜK İLETİŞİM
Hayat Yayınları: 204
Başarı Dizisi: 57
Kitabın Adı insan İlişkilerinde 4x4'lük iletişim
Kitabın Yazarı Oğuz Saygın
Editör Rahime Demir
© 2005, Hayat Yayıncılık İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tıc. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.
ISBN: 975-6218-15-0
Baskı Yeri & Tarihi: İstanbul, 2005
Yayına Hazırlık: Kevser Türkay
Teknik uygulama : Yasemin Yentur
kapak tasarımı : Akın Aysan
Baskı cilt: Bilge Matbaacılık Yılanlı Ayazma Sokak No:8 Kat:1 Davutpaşa, Zeytinburnu-İstanbu
Tel- 50 51
http://www.hayatyayinlari.com
-mail: hayat@hayatyayinlari.com
Oğuz SAYGIN
1952 İstanbul doğumlu olan Oğuz Saygın, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi mezunudur. Bireysel ve kurumsal gelişim uzmanı ve NLP uygulayıcısıdır. Uzun yıllar eğitim sektöründeki deneyimlerinden sonra, 1986 yılından itibaren kişisel gelişim alanındaki etkinliklerini artırarak profesyonel olarak eğitim seminerleri vermeye başlamıştır.
2003 yılında "dünyanın ilk master trainerı" ve Sınırsız Güç kitabının yazarı Anthony Robbins'in hocası Dr. Wyatt Woodsmall'dan eğitim alarak NLP trainer olmuştur. Ayrıca hipnoz konusunda dünyanın en iyilerinden master trainer Robert Smith ve master trainer Debra Wylte ile çalışmalar yapmıştır. Birçok dergi ve gazetede makaleleri yayınlanmıştır.
Yazmış olduğu ilk kitabı Negatif Limanlardan Pozitif Sulara (43. baskı, İstanbul, Hayat Yayınları, 2005) Avrupa'nın birçok ülkesinde psikologlar tarafından Türk vatandaşlarına tavsiye edilen bir kitap olmuştur.
Diğer kitapları Kişisel Gelişim Stratejileri (20 baskı), Başarı Rehberi (11 baskı), Beyin Gücünü Geliştirme (17 baskı), Hayatın İçinde Kişisel Gelişim'dir. Ayrıca "Değişim Rüzgarları" adlı iki eğitim kasedi ve "Pozitif Sulara Yolculuk" adlı bir eğitim CD'si vardır.
Çeşitli kurumlarda verdiği seminerler şunlardır:
NLP (Zihin Dili Programlaması), İletişim Becerileri, Zihin Haritaları, Alternatif Düşünme Teknikleri'dir. Ana-babalara yönelik değişik başlıklarda seminerlerin yanı sıra çeşitli kurumlarda, çalışanların motivasyonunu artırmaya yönelik uygulamalar yapmaktadır.
Bu güne kadar verdiği seminerlere Türkiye'de, Avrupa'da ve Orta Asya'da yaklaşık bir milyonun üzerinde insan katılmıştır.
Eğitim kurumlarına, dershanelere, şirketlere danışmanlık yapmakta; ayrıca öğrenci, öğretmen, yönetici, sporcu ve siyasi parti yöneticilerine de bireysel danışmanlık yapmaktadır.
Uzun yıllar profesyonel olarak masa tenisi oynamış, antrenörlük yapmış ve milli takıma oyuncular yetiştirmiştir.
İNLPTA Uluslararası Nöro-Linguistik Programlama Eğitmenleri Birliği üyesi ve uluslararası yetkili eğitmenidir.
İletişim
www.oguzsaygin.com
bilgi@oguzsaygin.com
İÇİNDEKİLER
Teşekkürler 7
Önsöz 9
BÖLÜM 1 FARKLI KARAKTERLERİ TANIMAK VE ETKİLİ İLETİŞİM
Karakterlerin Dağılımı 13
Önce Kendimizi Tanımakla İşe Başlamalıyız 14
BÖLÜM 2 TEST UYGULAMASI

Puanlandırma 17
Test 18
Değerlendirme: 21
Testin Değerlendirmesi 22
BÖLÜM 3 4 AYRI KARAKTER VE "4X4'LÜK" İLETİŞİM
BÖLÜM 4 4 FARKLI KARAKTERİN ÖZELLİKLERİ
A. Sarı Karakterli Kişilerin Özellikleri 27
Sarı Karakter 27
Sarı Karakterlerin Temel Özellikleri 28
Sarı Karakterin Tipik Özellikleri ... 31
B. Mavi Karakterli Kişilerin Özellikleri ... 48
Mavi Karakter 48
C. Kırmızı Karakterli Kişilerin Özellikleri ... 62
Kırmızı Karakter 62
D. Yeşil Karakterli Kişilerin Özellikleri 75
Yeşil Karakter 75
BÖLÜM 5 KARAKTERLERİN KARIŞIMI
Kırmızı-Sarı: Girişken .. 91
Kırmızı-Mavi: İş Odaklı ... 92
Mavi-Yeşil: Temkinli ... 94
Yeşil-Sarı: İnsan Odaklı ... 95
Kırmızı-Yeşil: Med-Cezir 96
Sarı-Mavi: Çelişki .. 98
Dört Ayrı Karakteri Yerinde Kullanmak..... 99
Nasrettin Hoca ve Dört Farklı Yönü.....100
Yunus Emre ve Dört Farklı Yönü 102
BÖLÜM 6 FARKLI KİŞİLİKLERİN MOTİVASYONU VE STRESTEN KURTULMA YOLLARI
Karakterlere Göre Motivasyon Önerileri 106
Kırmızı Karakterli Kişiler .. 106
Mavi Karakterli Kişiler 108
Sarı Karakterli Kişiler ... 110
Yeşil Karakterli Kişiler 112
BÖLÜM 7 KİŞİLİKLERLE UYUMLAR
Sarı Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu 115
Sarının Sarıya Uyumu .. 115
Sarının Maviye Uyumu 116
Sarının Kırmızıya Uyumu.. 117
Sarının Yeşile Uyumu 117
Mavi Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu.....118
Mavinin Sarıya Uyumu 118
Mavinin Maviye Uyumu.....118
Mavinin Kırmızıya Uyumu 119
Mavinin Yeşile Uyumu ... 119
Kırmızı Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu.....120
Kırmızının Sarıya Uyumu.....120
Kırmızının Maviye Uyumu 120
Kırmızının Kırmızıya Uyumu.....121
Kırmızın Yeşile Uyumu 121
Yeşil Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu.....122
Yeşilin Sarıya Uyumu ... 122
Yeşilin Maviye Uyumu .. 122
Yeşilin Kırmızıya Uyumu 123
Yeşilin Yeşile Uyumu ... 123
BÖLÜM 8
FARKLI KİŞİLİKLERE TAVSİYELER VE ETKİLİ İLETİŞİM METOTLARI
Sandviç Metodu 125
Üç Sandalye Metodu ... 128
Tekniğin Uygulanması 129
Farklı Kişiliklere Öneriler 131
Sarı Karakterli Kişilere Tavsiyeler 132
Mavi Karakterli Kişilere Tavsiyeler 133

Kırmızı Karakterli Kişilere Tavsiyeler .. 134
Yeşil Karakterli Kişilere Tavsiyeler 135
Son Söz Yerine 136
Kaynakça 137

teşekkür
Bu kitabın yazılmasında başından sonuna kadar yanımda olan, tüm seminerlerimi büyük bir dikkatle takip ederek notlar tutan ve bunları bilgisayar ortamına aktaran Tuğçe Doğansel'e çok şey borçluyum. O olmasaydı bu kitabı bitiremezdim. Babası Timur Bey ve annesi Oya Hanıma da ayrıca teşekkürler.
Seminerlerime katılarak içindeki gücü keşfeden Safinaz Boz-kurt'un her karakter için ayrı ayrı yazdığı 4 şiir de kitaba ayrı bir renk kattı. Bunun için teşekkürler.
Kitabın son aşamasında aramıza katılan ve yaptığı düzenlemelerle kitabın son haline gelmesinde büyük emeği bulunan Zeynep Burcu Söbünün de emeğini anmadan geçemeyeceğim. Bir konuda danışmanlığıma ihtiyaç duyarak beni arayan, daha sonra yaptığı titiz inceleme sonucu kitabı son haline getiren ve böylece benim en büyük problemimi çözen Ş. Ebru Olur'a son katkıları için ayrıca teşekkür ederim.
Yaptığı titiz çalışmalarla kitapta yaşanan vakaların büyük bir kısmının başarıyla sonuçlanmasına çok önemli katkıları olan NLP Trainer sayın Nurhan Güleryüz'e teşekkür ederken, sayın Nejat Sezik Beyin yönlendirmelerini ve editörümüz Rahime Demir'in yorumlarını asla unutamam. Başta Hayat Yayınları Genel Müdürü Hayati Bayrak olmak üzere tüm Hayat Yayınları çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.
İyi ki varsınız. Sizler yanımda oldukça ben yürümeye devam edeceğim.
İthaf
Kitabımı bana asla vazgeçmemeyi öğreten rahmetli babama,
Güçlü kararlı oğlum Ekrem'e,
Barışçıl sevecen kızım sevgili Merve'ye
ve bugünlere gelmemde en büyük emeğe sahip iki olağanüstü kadına; anneme ve eşime ithaf ediyorum...
Üniversiteyi bitirip diplomayı almanın ilk heyecanı geçince kendi kendimi sorgulamıştım: Ben bu hayatta başarılı olmak için neler öğrenmiştim eğitim hayatım boyunca?
Okuduğum bilim dalı iktisat olmasına rağmen bir bakkalın defterini tutacak kadar bile iktisat bilgisine sahip değildim. Çünkü defterlerin arasına gömülmekten hoşlanmıyordum.
İnsan ilişkileri rakamlardan daha çok ilgimi çekiyordu. İktisat dersini insan ilişkileri dersi gibi anlatan iktisat hocamın anlattıkları dışında hiçbir dersin içeriği aklımda yoktu. Hocalarımdan sadece çizdikleri siyah tablolar ve yaptıkları eleştiriler kalmıştı.
İnsani ilişkiler konusunda, ilkokulda, fazla girişken olmam sebebiyle işittiğim azarları hatırlıyorum. O yıllarda fazla girişken olmayı azar işitmekle çağrıştırır olmuştum.
Ortaokulda ise en sevdiğim ders Türkçe idi. Çünkü hocamız Muharrem Tekdal her dersin yarısında bizlere kişisel gelişim dersi verir ve o zamanın tek kişisel gelişim kitabı olan Dale Carneige'nin "Söz Söyleme ve İş Başarma Sanatı" adlı kitabını okurdu. İnsan ilişkilerinin önemini ilk defa o zaman anlamıştım..
Lise yıllarında aklıma hep eğlenceli fikirler gelirdi. Öğretmenlerin bize fıkralar anlatarak ders vermelerinden, bizlerle futbol maçı oynamalarına kadar birçok şey... Her şeyin çok doğal ve eğlenceli olmasını istiyordum.
Arkadaşlarımı, hocalarımı ve ailemi sürekli incelerdim. Bazılarının en basit bir işin bile doğru ve düzgün yapılmasına verdiği önemi gördükçe hep şaşırırdım. Rahmetli babamın en ufak bir şeye niçin o kadar çok sinirlendiğini anlayamazdım. Anneminse son derece sakin, soğukkanlı ve

sevecen tavırlarını gördükçe insanların neden bu kadar farklı olduklarını sorgular dururdum.
Nişanlılık döneminde eşimin en çok beğendiğim özelliği, derli toplu ve düzenli olmasıydı. Bende olmayan birçok özellik onda vardı. Bazı özelliklerimiz oldukça farklıydı onunla. Örneğin evlendikten sonra mutfak lavabosunda ellerimi yıkamama neden tepki verdiğini hiç anlayamamıştım. Kafasına koyduğu her şeyi başaran

oğlum Ekrem'in zorla başlattığım masa tenisi sporunda İstanbul şampiyonu olduktan sonra bu sporu bırakmasını da hiç anlayamamıştım. Oğlum Ekrem'in bulunduğu her toplumda kontrolü elinde tutmak istemesine rağmen, kızım Merve'nin kontrolü eline almak gibi bir kaygısının olmaması, sadece huzurlu bir ortam istemesi de bana ilginç geliyordu.
İnsan kişilikleri üzerinde düşünmeye ve bunları incelemeye başladığımda eşimin, kızımın, oğlumun ve benim dördümüzün de ayrı karakterlerde olduğumuzu keşfettim. Önceleri aile fertlerini anlamaya çalışmakla sınırlı olan bu çabamı, daha sonra genel insan ilişkilerinde de uygulamaya başladığımı fark ettim.Onların ve iletişimde bulunduğum diğer insanların karakter özelliklerini öğrendikçe ilişkilerimiz daha samimi ve daha başarılı olmaya başlamıştı. "4x4'lük iletişim" kurmanın yolu, dört farklı karakteri tanımaktan geçiyordu. Bu karakterleri tanıdıkça ve bu bilgilerden yararlandıkça deneyimlerimi ve gözlemlerimi daha sistematik bir hale getirmeye karar verdim ve elinizdeki bu kitap ortaya çıktı. Hepimize dört dörtlük iletişimler diliyorum.

Farklı Karakterleri Tanımak ve Etkili İletişim
Gerek iş hayatında, gerek özel hayatımızda, hatta kendimizle olan iletişimimizde "mutluluk" büyük ölçüde "iyi ilişkiler kurabilme yeteneğimize" bağlıdır.
Herkes çok iyi bir iletişim ustası olamayabilir; ama en azından çevresiyle olan ilişkilerinde bazı bilgileri öğrenerek iletişim çatışmaları yaşamadan hayatını "mutlu" bir şekilde sürdürebilir.
insanlar arasındaki sürtüşmeler, genellikle kişiler arasındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır.
İnsanların kendi karakterlerini daha iyi tanıyıp anlamaları ve etraflarındaki bireylerle iyi iletişimde bulunmaları sonucunda toplum, maddi ve manevi anlamda pozitif değerler kazanacaktır.
Unutmayalım ki toplum, bir zincire benzer. Bir zincir, halkasının en zayıf olduğu yerden kopar. Zincirin kopmaması için onu oluşturan her halkanın sapasağlam, güçlü ve mükemmel olması gerekir.
Bugüne kadar binlerce kişiye ve aileye danışmanlık yaptım, Türkiye'nin birçok yerinde ve yurt dışında seminerler verdim. Bu eğitimlerde gördüm ki insanlar en çok karakter farklılıklarını bilmemekten dolayı iletişim problemleri yaşıyorlar. Bu kitabımı

yazmamdaki amaç da sizlerin bu farklılıkları aleyhinize değil, lehinize döndürebileceğinize inanmamdan kaynaklanıyor. Sizler de bu bilgilerden sonra insan karakterlerini daha iyi anlayarak öncelikle kendinizi, sonra da çevrenizdekileri tanımış olacaksınız. Bu farklılıkları farketmenizle iletişimde sık sık yaptığınız hataları yapmayacak ve iletişim problemlerinizi çözeceksiniz. Sizlere bu kitapta yaşadıklarımdan sunduğum canlı örneklerden de anlaşılacağı gibi bu farklılıklarla evimizde, işimizde, sosyal hayatımızda, kısacası hayatımızın her anında karşılaşıyoruz. İyi bir iletişimin temelinde işte bu karakter farklılıklarının farkında olmak yatıyor.
30 yıllık eğitim hayatımda edindiğim bilgilerin ışığında karakterlerle ilgili olarak şunları rahatlıkla ifade edebilirim:
Bu kitabın ilerleyen bölümlerinde ayrıntılı olarak ele alacağımız 4 farklı insan karakterinin hiçbiri diğerinden ne daha iyi, ne - daha kötüdür; her birinin güçlü ve zayıf yönleri vardır. Önemli olan, iletişim sürecinde bu farklılıkların bilincinde olmaktır.
q İnsanlara huzur veren ve herkesin yardımına koşan barışçıl sevecen insanlar bazen bu yüzden kendi işlerini aksatabilirler.
Q Çevrelerine neşe saçan bazı insanlar bu tavırlarını abartırlarsa itici olabilirler. ? Bazı insanlar büyük bir enerjiye sahiptirler. Kafalarına koydukları her işi başarabilirler. Ancak bunu yaparken etraflarındaki birçok insanı da incitebilirler.
? Bazı insanların en güçlü yönü, ise planlı ve programlı olmalarıdır.

Her şeyi kusursuz yapmaya çalışan bu insanların katı kuralları çevrelerindeki insanları zaman zaman sıkabilir.

Yukarıdaki satırlardaki yaklaşım farklılıkları, aslında 4 farklı karakterin hayata karşı 4 farklı tutumunu dile getirmektedir. İnsanlarda bu karakterlerin her birinden az ya da çok bulunmasına rağmen her insanın çalışma tarzını etkileyen esas bir karakteri vardır. Bu dört karakterin hepsi de bizde mevcuttur. Ama bunlardan birisi davranışlarımızı ve yaptığımız işi en çok etkileyen baskın karakterimizdir.

Karakterlerin Dağılımı

Uzun zamandır devam eden seminerlerimde, önce bu dört karakterin özelliklerini anlatarak bir giriş yapıyorum. Sonra da baskın karakteri belirleyeceğimiz bir test yaparak herkesin temel karakterini tespit ediyorum. Aynı karakter kategorisindeki kişilerin aynı grupta yan yana oturmasını istiyorum. Katılımcılar dört gruba ayrılıyorlar ve her seferinde de gruptaki sayıların birbirine yakın olduğunu görüyorum. Bu dört grubun ülkelere ve dünyaya yayılışları da aynı şekildedir. Dört farklı insan tipi vardır ve hepsinin nüfusa dağılımı birbirine yakındır.

Gerek seminerler, gerekse yaptığım danışmanlıklarda insanları yakından incelediğimde dört farklı karakterden de başarılı liderler, iş adamları, anneler-babalar ve öğretmenler çıktığını gördüm. Ayrıca bu başarılı kişilerin, başkalarını kendi karakterlerine uymaya zorlamak yerine diğer karakterlerle uyum sağlamaya ça-

Bu dört grubun ülkelere ve dünyaya yayılışları da aynı şekildedir. Dört farklı insan tipi vardır ve hepsinin nüfusa dağılımı birbirine yakındır.

lışmalarının başarılarındaki en büyük faktör olduğunu tespit ettim.

Hepimiz kendimizin görmediği ama dışımızdaki insanların fark ettiği karakterimizin baskın özelliklerinin diğer insanlarda meydana getirdiği etkiyi görüp davranışlarımızda dikkat etmemiz gereken yönlerimizi fark etmeliyiz. Çünkü her bir karakterin taşıdığı özelliklerin, farklı karakterlerdeki diğer insanlar üzerinde az ya da çok stres yapan yönleri vardır. Dengeli ilişkiler kurmak için, birlikte çalıştığımız insanların karakteristik davranış biçimleri ile uyum içinde olmamız gerekir.

Farklı kişilerle uyum sağlamak için bazen onları güçlendirecek önerileri; bazen düzenli, planlı ve programlı bir hayatı; bazen yapılacak işlerin hareketli ve heyecanlı taraflarını; bazen de onları huzura kavuşturacak önerileri bilmemiz ve bunları onlarla paylaşmamız, iletişim açısından çok önemlidir.

İnsanlar hayatlarına bir şekil verebilirler; ancak yapılarındaki temel özellikler değiştirilemez. Burada önemli olan, insanların hayatını kişiliklerine ve yapılarının temel özelliklerine uygun olarak nasıl değiştirebileceğimizi bilmektir. Mesela bir eser yapmak istersek, bunun için hammaddeler çeşit çeşittir. Mermer, elmas, granit, ...gibi. Eserimizi oluştururken bunlardan birini seçeriz. Fakat, burada biz bir mermeri aldığımızda ne kadar çabalarsak çabalayalım bunu bir elmasa çevirebilir miyiz? Tabi ki hayır. Biz ancak mermeri alır, zımparalar ve ona bir şekil verebiliriz. Ama hammaddeyi değiştiremeyiz.

Önce Kendimizi Tanımakla İşe Başlamalıyız

Özellikle iş hayatında birbirimizin çalışma biçimini anlamaz-sak stresimiz artar ve üretkenliğimiz azalır. Unutmamalıyız ki ge-

rek toplumda, gerek aile içinde ve gerekse modern organizasyonlar içinde hemen her pozisyonda "başkaları ile iyi ilişki kurma becerisi" başarının çok önemli bir faktörü haline gelmiştir. Yani iletişimin "olmazsa olmaz"ı insanlarla iyi ilişkiler kurabilme becerisidir dersek abartmış olmayız. Bu beceri de insan karakterlerini tanımaktan geçiyor.

Kendimizi anlamamız, gerçekten kim olduğumuzu, neden böyle davrandığımızı, olumlu yönlerimizi, onları nasıl güçlendireceğimizi ve olumsuz yönlerimizle, onları nasıl olumluya çevireceğimizi bilmek, bu karakter özelliklerini bilmemizden geçiyor.

Kendimizi tanımadan, kişiliğimizi geliştirmeden başkalarıyla geçinmeyi öğrenemeyiz. İçimizdeki kaynaklan fark edip en iyi şekilde kullanmayı bilirsek

potansiyelimizin boşu boşuna akıp giden bir su gibi ziyan olmasına da izin vermeyiz. O suyun önüne bir baraj yapar ve onu kendi lehimize kullanabiliriz. Böylece hayatı ve insanları olduğu gibi kabul edecek ve aslında farklılıkların bir yap-bozun küçük parçalarının yerine konduğunda meydana getirdiği anlam gibi çok şeyler ifade ettiğini farkedeceğiz. Parçalar farklı ve bu farklılık iyi bir şey; çünkü bizler puzzle'ı ancak bu farklı parçalarla bütünleştirebiliriz. İşte her biri bir boşluğu tamamlayan bu karakter özelliklerini iyi bilirseniz;

? İnsanları daha doğru anlar ve kendinizi de onlara daha doğru anlatabilirsiniz.
? İkna kabiliyetiniz artar.
? Strese girmezsiniz ve karşınızdaki insanların strese girmesine sebep olmazsınız.
? Liderlik becerileriniz gelişir.

Kendimizi anlamamız,
gerçekten kim olduğumuzu, neden böyle davrandığımızı,
olumlu yönlerimizi, onları nasıl güçlendireceğimizi
ve olumsuz yönlerimizle, onları nasıl olumluya
çevireceğimizi bilmek, bu karakter özelliklerini bilmemizden geçiyor.

16

Daha iyi bir anne, daha iyi bir baba ve daha nitelikli bir insan olursunuz.
Evinizde ve iş yerinizde daha mutlu ve huzurlu bir hayat yaşarsınız..

İnsan başkalarının karakterini tahlil etmeden önce kendi karakterinin özelliklerini, olumlu ve olumsuz yönlerini yakından tanımak zorundadır. Bunu en iyi dile getiren de yine kendi kültür kaynaklarımızdan Yunus Emre'dir:

ilim ilim bilmektir
ilim kendin bilmektir
Sen kendini bilmezsin
Bu nice okumaktır

Bölüm 2

Test Uygulaması

Farklı karakterlerin özelliklerini tespit etmede bir ölçü olarak bu bölümde bir test uygulaması yer almaktadır. Aşağıdaki test, her biri dört şıktan oluşan 15 soru içermektedir. Seçeneklerde belirtilen özelliklerle size ne derecede uyarsa ise ona göre puan veriniz.

Puanlandırma

Her sorunun altında 4 şık yer almaktadır. Soruları cevaplarken size en uygun seçeneğe XX işareti, o seçenekten sonra size en uygun gelen seçeneğe ise X işareti koyun. Seçeneklerden sadece iki şıkka işaret koyun, eğer sadece tek şıkka işaret koyacaksanız o şıkka XX işareti koyun.

Bir cevap örneği üzerinde açıklayalım:

Burada kişi kendini en çok (B) şıkkına yakın görmüş ve o şıkka XX koymuş. Bundan sonra kendisine en uygun gelen şık ise (A) olduğu için ona da X koymuş.

Test sonunda A, B, C, D gruplarına işaretlediğiniz için verdiğiniz X'leri XX=1 X=2 olmak üzere toplayın.

Not: XX=2 Puan X= 1 Puan olarak değerlendirilecektir.

Derecelendirmeden sonra A, B, C, D, şıklarının puanlarını ayrı ayrı sayın. En son olarak bu şıkların toplam puanlarını kıyaslayın.

18

Hangi gruptaki puanınız ağırlıkta ise baskın karakter özelliklerinizin o gruba girdiği anlaşılacaktır.

Not: Aşağıdaki test sizin ağırlıklı olarak hangi gruba ait olduğunuzu ortaya çıkaracaktır, bu yüzden testi işaretlerken şu anda sahip olduğunuzu işaretleyiniz.

Test

1. Aşağıdaki beyitlerden hangisi sizi daha iyi anlatır?

a. Güçlü, kararlı, girişken ve doğuştan liderim Düşer kalkar, yoluma devam ederim.

b. Hayata anlamlı renkler katar, eğlenceyi severim Ömür boyu herkesin mutlu ve neşeli olmasını dilerim.

c. Her anımı huzurlu ve sakin geçirmek isterim Kavga gürültü sevmem, işlerimde en kolay yolu seçerim.

d. Her şeyin mükemmel, düzgün, kusursuz olmasını isterim ilişkilerimde saygılı ve mesafeli olmayı severim.

2. Genellikle hangi tempoda ve nasıl konuşursunuz?
a. Hızlı ve sonuca yönelik
b. Çok hızlı, heyecanlı ve eğlenceli
c. Daha yavaş ve sakin
d. Normal ve söyleyeceklerimi aklımda tartarak

3. Bir işe motive olmanızı sağlayan en önemli unsur hangisidir?
a. Sonuçları düşünmek
b. Onaylanmak, takdir edilmek
c. Gruptaki arkadaşlarımın desteği
d. Etkinlik, düzen ve disiplin

19

4. Çalışma tarzınız hangisine uygundur?
a. Yoğun ve hızlıyımdır. Aynı anda birkaç işi bir arada yapabilirim.
b. Özgür bir ortamda çalışırım. İnsan ilişkileri odaklıyımdır.
c. Ön planda olmayan ama gruba her türlü desteği veren bir yapım vardır.
d. Ayrıntıları önemserim ve tek bir konuya odaklanarak çalışırım.

5. Çalışma temponuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?
a. Hızlı bir tempoda çalışır, çabuk karar almayı severim.
b. işlerin rutin ve sıkıcı olmadığı ortamlarda yüksek motivasyonla çalışırım.
c. Nadiren aceleciyimdir. Geç de olsa üstlendiğim işi bitiririm.
d. Ayrıntılı düşünerek karar veririm. İş bitirici bir tempoyla çalışırım.

6. Hangisi sizi daha çok rahatsız eder?
a. Zaman israfı ve işlerin gecikmesi
b. Tekrar gerektiren işler ve monotonluk
c. Çatışma ortamı ve anlaşmazlıklar
d. Yanılmak ve yapılan hatanın tekrarlanması

7. Bulunduğunuz gruplarda hangi konumda daha başarılı olursunuz?
a. Olaylara yön veren ve otoriteyi kullanan
b. insanları motive eden ve neşelendiren
c. Uzlaştırıcı ve grup içindeki uyumu sağlayan
d. Bilgi sağlayıcı, araştırıcı ve olayları takip eden

8. Hangisi sizi daha çok strese sokar?
a. Olaylar üzerindeki güç ve kontrolümün azaldığını hissetmek
b. Sıkıcı, rutin işler yapılan bir ortamda bulunmak
c. Beni aşacağını düşündüğüm sorumluluklar üstlenmek
d. Düzensiz ortamlar ve eksik yapılan işler

20

9. Bir öğretmeninizin incelediği notunuzu artırdığında nasıl tepki verirsiniz?
a. Bunu zaten hak ettiğimi düşünürüm.
b. Çok sevinirim ve sevincimi belli ederim.
c. Hocama teşekkür eder ve saygı duyarım.
d. Kağıdımı görmek isterim. Hocamın nerde hata yaptığını merak ederim.

---

a. Konunun ana hatlarının konuşulması için, sonucun belli olmasından hemen sonra çıkmayı tercih ederim.
b. Toplantı eğlenceli bir şekilde devam ettiğinde sonuna kadar kalmayı, sıkıcı olmaya başladığında erken çıkmayı tercih ederim.
c. Toplantının huzur içinde geçmesi ve güzel kararlar çıkması için üstüme düşeni yaparım.
d. Toplantıya vaktinden önce gelir, tüm detayları not eder ve bir değerlendirme yapmak için geç çıkarım.

11 Kendinizde gördüğünüz en zayıf yönünüz hangisidir? ;
a. İnsanlar işleri istediğim gibi yapmadığında ve seri olmadıklarında sinirlenmek.
b. Düzensiz, dağınık ve programsız olmak.
c. Kimseye hayır diyememek ve başkalarının işine koşarken kendi işimi aksatmak.

d. Her şeyin kusursuz ve mükemmel olmasını istemek, insanlar buna uymadığında sinirlenmek.

12. Kendinizde gördüğünüz en güçlü yönünüz hangisidir?
a. Kısa sürede karar alan ve harekete geçen yapım.
b. Girdiğim ortamlara neşe ve heyecan katan tarafım
c. Her türlü ortama uyum sağlamam ve çatışmaları önleme gayretim.
d. Her şeyi planlı, programlı ve düzenli yapma huyum.

13. Aşağıdaki ifadelerden hangisi sizi daha iyi tanımlar?
a. Güçlü, kararlı, otoriter ve yönlendirici
b. Popüler, neşeli, sevimli ve muzip
c. Barışçıl, sevecen, uyumlu ve sakin
d. Tertipli, düzenli disiplinli ve planlı

14. Çalışma masanızda nelere dikkat edersiniz?
a. Öncelik verdiğim şeyleri yapacak şekilde düzenlenmiş sade bir masayı tercih ederim.
b. insanlara karmakarışık gelen ama benim aradığım her şeyi bulduğum bir masada çalışırım.
c. Önce masamın üzerine gerekli olan her türlü araç gereci koyarım. Sık sık kalkarak enerjimi harcamak istemem.
d. İyi bir iş çıkarmam için masam son derece derli, toplu ve düzenli olmalıdır.

15. Ertesi gün çözülmesi gereken bir problem varsa o akşamki ruh haliniz nasıl olur?
a. Çok büyük tedirginlik duymam, çünkü ertesi gün o işi olması gerektiği gibi yapacağımdan eminimdir.
b. Çok tedirginlik duymam, çünkü nasıl olsa işler bir şekilde hallolacaktır.
c. Sorumluluğun üstümde olmasından dolayı tedirginlik duyarım.
d. Tedirginlik duyarım ve gecenin büyük bir bölümünde problemin nasıl çözüleceğiyle ilgili planlar yaparım.

Değerlendirme:
Aldığınız puanların toplamını,şıklara göre aşağıya not edinil.
A-B-C-D-.....
22
Testin Değerlendirmesi
A şıkkındaki puanlarınız ağırlıklı ise siz güçlü kararlı yapıya sahip kırmızı karakterli bir kişisiniz.
B şıkkındaki puanlarınız çok ise siz popüler neşeli sarı karakteri ağır basan bir kişisiniz.
C şıkkındaki puanlarınız çok ise siz barışçıl sevecen yeşil karakterli bir kişisiniz.
D şıkkındaki puanlarınız çok isetertipli düzenli yapıya sahip mavi karakterli bir kişisiniz.
Testin sonunda çıkan bu renklerin anlamı nedir peki? Kırmızı, sarı, mavi, yeşil karakterli olmak ne anlama geliyor? Bu bölümden sonraki kısımlarda, karakterlerin anlamları üzerinde durulacaktır.
Tarih boyunca insanları ve onların davranışlarını anlamamıza yardımcı olacak birçok yöntem bulunmuştur. Bu yöntemlerin kimisinde bazen sadece davranışın olmaması-olması gibi iki değişkenli boyutu üzerinde durularak kişilik analizi yapılmış; bazıların da insanın daha karmaşık boyutları vurgulanmıştır. Ancak geçmişten günümüze bütün yöntemlerin bir analizi yapıldığında insanların temel anlamda 4 farklı gruba ayrıldığı görülmektedir. Bu çalışmamızda da bu 4 farklı karakteri sarı, kırmızı, mavi ve yeşil olmak üzere 4 farklı renkle simgelenmiş olarak bulacaksınız. Burada yapmış olduğumuz sınıflandırmadaki özellikler bu konuda daha önceden yapılmış araştırmalar ve onların sonuçlarıyla da paralellik arz etmektedir. Bu eserde 4 farklı karakter renklerle ifade edilecektir:

1. SARI: Çılgın bir renktir, neşeyi ve hareketi simgeler. Kitabımızda popüler, neşeli, kabına sığamayan kişileri bu renkle simgeedik.
2. MAVİ: Asaleti ve ciddiyeti simgeleyen bir renktir. Tertipli, düzenli, kuralcı ve disiplini seven insanlar bu gruba girerler.

24

3. KIRMIZI: Canlı ve dikkat çekici bir renktir. Gücü, kararlılığı ve sahiplenmeyi simgeler. Güçlü, kararlı ve yönetme eğilimli kişileri bu renge uygun gördük.
4. YEŞİL: Rahatlatıcı ve huzur verici bir renktir. Sükuneti ve uyumu simgeler. Kitabımızda barışçıl, uyumlu ve sevecen kişileri bu renkle simgeledik.
1960'larda Dr. David Merrill, "girişkenlik" ve "tepkisellik" olarak ikiye ayırdığı davranış kümesinin, diğer insanların nasıl davranma eğilimi gösterdiklerini anlamakta yararlı olduğunu keşfetti. Bunun sonucunda aşağıda görülen sınıflandırmayı yaparak insanları 4 gruba ayırdı:
ANALİZCİ YÖNLENDİRİCİ
Daha az girişkenlik Daha fazla girişkenlik
Daha az tepkisellik Daha az tepkisellik
CANA YAKINLIK Daha az girişkenlik DIŞAVURUMCU
Daha fazla girişkenlik
Daha fazla tepkisellik Daha fazla tepkisellik

Robert Bolton ve Dorothy Grover Bolton ise "İş Hayatında İnsan Üslupları" adlı kitaplarıyla iş dünyasına yönelik olarak karakterlerle ilgili en kapsamlı eseri ortaya koydular. Bu kitapta Dr. Merrill'in çalışmalarından da yararlandılar. Bu kitaptaki karakterlerin bizim simgelerimize göre sıralanışı ise şöyledir:
Sarı karakterler - Dışavurumcu
Mavi karakterler - Analizci
Yeşil karakterler - Canayakın
Kırmızı karakterler - Yönlendirici
İnsan karakterleri konusunda dünyada en çok tutulan eserlerden biri de Florence Littatuer'ın "Kişiliğinizi Tanıyın" adlı kitabıdır. Bu kitabında yazar, yine bu 4 farklı karakteri ele alır ve onların özelliklerini detaylı bir şekilde anlatır. Yine aynı yazar "Çift Bulmacası" adlı kitabında farklı karakterlerdeki kişilerin evliliklerinin güçlü ve zayıf yönlerini en güzel bir şekilde anlatmıştır. Ayrıca kızı Marita Littatuer ile birlikte iş dünyasına hitap eden "Kişilik Bulmacası" adlı ortak bir kitapları vardır. Bu kitaplarında Florence Littatuer karakterleri bizim simgelerimize göre şöyle adlandırmıştır:
Sarı karakterler - Popüler optimist
Mavi karakterler - Melankolik
Kırmızı karakterler -Güçlü klorik
Yeşil karakterler - Barışçıl soğukkanlı
Uzun yıllar karakterler üzerinde araştırma yapmış ve bu konuda bir eser ortaya koymuş kişisel gelişim uzmanı Larry Craft'a göre ise karakter özellikleri aşağıda belirtilen şekilde tanımlanmıştır:
Sarı karakterler - Duygusal
Mavi karakterler - İlişkisel

Kırmızı karakterler - Tartışmacı
Yeşil karakterler - Kişisel
Kişisel gelişim hakkında kapsamlı araştırmaları ve kitapları bulunan Nil Gün ise "Karakterlerimiz" adlı kitabında karakterleri kadın ve erkek olmak üzere ikiye ayırır. Ayrıca kadın ve erkek diye ayırdığı her bir karakterin de dört temel karaktere sahip olduğunu belirtiyor eserinde:
Kadın karakterleri: Erkek karakterleri:
Anne Dost Amazon Mistik
Baba Ebedi çocuk Savaşçı Filozof
Tüm bu sınıflandırmalarda gördüğümüz gibi, genel olarak karakterlerin 4 temel özelliğine vurgu yapılmış. Bu eserde de karakterler renklerle simgelenmektedir. 4 ana gruba ayırdığımız bu karakter özelliklerinin ayrıntıları bundan sonraki bölümlerde detaylı olarak ve örnekler ışığında incelenmiştir.
Bu bölümde, eserin başından beri bahsettiğimiz karakterlerin her birini detaylıca ele alacağız. Olaylar karşısında her birinin farklı tutumlar içinde olduğu bu karakterlerin evde, işte, günlük yaşamdaki tutum ve davranışlarının sebeplerinin analizini yapacak ve yaşanmış örneklerle bunları sizlere aktaracağız. Eserde seminerlerimizden yaşanmış ve aşama aşama çözüme kavuşturulmuş örnekler de bulacaksınız. Tüm bu örnekleri vermekteki amacımız,

insan karakterinin farklı yönlerini sizlere sergileyebilmek... İletişimde karşımızdaki kişiyi tanımadığımızda aslında kolaylıkla aşılabilecek olaylara nasıl takılıp kalabileceğimizi görebilmek...

A. Sarı Karakterli Kişilerin Özellikleri

Sarı Karakter

Doğuştan hareketli kıpır kıpır koşarlar,
Herkesi eğlendirir, güldürür, coşarlar,
Konuşmayı çok severler, muziptirler, uçarlar
Dağınıklık zayıf yanı, hep döküp saçarlar

Çok sevilir, duygusal med-cezirler yaşar
Bitmek bilmez hayatında inişler çıkışlar
Etrafa neşe verir, mutluluk saçarlar
Bir bakarsın bir köşede gizli gizli ağlarlar
Altın sarısı gibi saf çocuk ruhludur
Pireyi deve eder, abartma huyludur
Her şeye atlar, çok meraklı dopdoludur
İyi motive eder popüler coşkuludur
Arkadaşlığında aşkında keder olmaz
Unutkandır, söz verir bir daha aramaz
İşe gönüllüdür fakat masada duramaz
Hayatı oyun görür akşam eve varamaz
Büyük projeleri görür hayal kurar
Etkilidir, sloganı gelecekte parlar
Ciddi şeyleri değil, muzipliği hatırlar
Hep hafızasına kazınır renkli olaylar

Sarı Karakterlerin Temel Özellikleri

Sarı karakterli kişiler, bu 4 ana kategori içinde en kıpır kıpır olan karakterdir desek abartmış olmayız. İlgi çekici ve karizmatik yapılarıyla hemen dikkat çekerler. Dışarıdan bakılınca sevimli, kıpır kıpır, hikâyeler anlatıp güldüren ve gülen birini görüyorsanız onları hemen tanırsınız: Onlar "sarı karakterli" tiplerdir.

Birebir ilişkilerde çok aktiftirler, yabancılarla kolaylıkla ve özel bir çaba göstermeksizin ilişki kurarlar, geniş bir tanıdık çevreleri vardır. Hayaller kurmaya yatkındırlar, vizyonları çok geniştir. Bir organizasyon içerisinde büyük projeler hayal edebilen, çok daha

büyük ve parlak bir geleceği düşünebilen kişilerdir. Ancak bunları hayata geçirme konusunda büyük sıkıntılar yaşayabilirler.

Girişkendirler

Aşırı enerjileri yüzünden sürekli hareket halinde olmak isterler, herhangi bir noktada çok fazla vakit geçirmekten hoşlanmazlar. Bu yüzden masaya bağlı işleri sevmezler. Hatta uzun toplantılarda oturmak zorunda kaldıklarında sürekli olarak sandalyelerini hareket ettiren birileri varsa bilin ki o sarı karakterlidir. Ayakları ve elleriyle jestler yapar, bir ataçla veya kalemle oynamayı tercih ederler. Sıkıldıklarında daha çok bir başkasıyla konuşmaya dalar ve toplantıya ilgisiz kalırlar.

Bu kişiler zihinlerinden geçenleri sıralarken dünyayı unuturlar. Coşkulu ve heyecanlı bir şekilde konuşurlar, anlatırlar ve olumlu tepkiler beklerler. Buna karşın, karşılarındakinin uzun konuşmalarına tahammül edemez, sözlerini keserler. Çünkü onlar başkası konuşurken kendi söyleyeceklerini düşünmekle meşguldürler.

Ayrıntılar Üzerinde Düşünmezler

Düşlerini gerçekleştirme yolundayken önemli olan bir meselenin çözüm gerektiren pürüzlü yönleri üzerine yeterince eğilmezler. Ayrıntılarla başkalarının uğraşmasından memnuniyet duyarlar. İşlerini genellikle son dakikada yetiştirirler. Ayrıca her işi eğlenceye çevirmeleri ve hep insanlarla birlikte olmak istemeleri, onları her ortamda aranılan kişiler yapar.

Bu kişilerin en zayıf yönleri ise düzensiz oluşları, ayrıntıları ya da isimleri hatırlayamamaları, olayları abartmaları, hiçbir şey

hakkında ciddi olmayan bir tavır sergilemeleri, işlerin yapılmasında genellikle başkalarına güvenip inanmalarıdır.

Çalışma Alanları Dağınıktır -

Çalışma alanlarına gelince; buraları sarı karakterli olmayan birine göre tam bir savaş alanıdır. Hatta çalışma mekanlarını ilk gördüğünüzde aklınıza gelen ilk soru "Burada aradığını nasıl bulacak?" şeklinde olabilir. Ama merak etmeyin, onlar aradıklarını bulurlar. Bir de onların masalarındaki resim çerçevelerini boş görürseniz hiç ama hiç şaşırmayın. Doğaldır! Çünkü sarı karakterli biri çocuğunun resmini koymak için bir çerçeve almış, sonra da koyacağı resmi kaybetmiş olabilir.

Bu kişiler çekmecelerini de bir şeylerini tıkıştırmak için kullanırlar. Onların çekmecelerini izlemek çok eğlenceli olabilir. Buralarda inanılmaz şeylerle karşılaşabilirsiniz. Çantaları ve arabalarının bagajları da ilginç şeylerle doludur. Masalarında olduğu gibi buralarda da tertip ve düzenleri yoktur. Kravat takıyorlarsa kravatları ya sağa, ya da sola doğru kaymış olabilir.

Bir diyet uzmanının diyet yapmak isteyen kişiye söylediği "Yediklerinin yarısını ye, yaptıklarının iki katını yap!" sözlerini değiştirerek sarı karakterli kişilere "Konuştuklarının yarısını konuş, dinlediklerinin iki katını dinle!" tavsiyesini uyarlayabiliriz.

Hayata "Beni Farket" Mesajı Verirler

Bu kişilerin en büyük istekleri sevilmek ve fark edilmektir. Hayata ve çevreye "Beni fark et." mesajı verirler. Yüksek sesle

konuşmaları, biraz da bundan kaynaklanır. Sarı karakterli kişiler çok sevilen ve aranan tiplerdir. İnsanlara renkli kişilikleriyle neşe kaynağı olurlar. Strese tepkileri ise ortamı terk etme, alışverişe çıkma, eğlenceli insanlar bulup onlarla vakit geçirme şeklinde olabilir.

En hoşlanmadıkları şey kendilerine aldırış edilmemesidir. Sıkıldıklarında bile genellikle içlerine kapanık bir görüntü oluşturmazlar. Genellikle birinin yanına gidip konuşmayı tercih ederler.

Onları Toparlayacak Birine İhtiyaç Duyarlar

Bu karaktere sahip kişiler iyi takipçi değildirler. Bir karar alırlar, ancak bunu bir türlü hayata geçiremezler. Kör noktalarını da kolay kolay göremezler. Onlara bunları anlatacak ve bunu yaparken da onları kırmayacak dostlara ihtiyaçları vardır. Bu yüzden onlara en güzel önerim; kendilerine "mavi karakterli" bir yardımcı veya partner bulmalarıdır. Ayrıca çalışma odalarının duvarına "Asla erteleme, üşenme, vazgeçme!" yazısını asmaları da işle olan bağlantılarını koparmamaları açısından etkili bir yöntemdir...

Sarı Karakterin Tipik Özellikleri

Sarı karakterli kişilerin temel özelliklerinden bazıları şöyledir:

Eğlenceli tiplerdir. Her konuda espri yeteneğine sahiptirler

İki sarı karakterli kişi yan yana gelince inanılmaz güçlü bir mizah anlayışı ortaya çıkar. Bir yerde şenlik varsa bilin ki sarı karakterli kişiler oradadır.

Siz de eğlence istiyorsanız hemen onlara katılabilirsiniz. Etraflarındaki herkesi neşelendirirler. Anlattıkları hikayelere baktığınızda daldan dala atlama huylarından dolayı, hikayenin sonunun bir başka yere kaydığını ve komikleştiğini görebilirsiniz.

Rutin olmayı sevmezler ve eğer çevrelerindeki insanlar onlarla eğlenmiyorsa hemen kendileri gibi birilerini aramaya çıkarlar. Bu karakterin ülkemizdeki en tipik örneklerinden biri, stand-up sanatçısı Cem Yılmaz'dır. Cem Yılmaz sahnede kendini oynar. Kendisiyle ve seyircilerle dalga geçer. Hiç alakası olmayan bir konudan çeşitli espriler üretebilir. Tek kişilik gösteriler yapan Cem Yılmaz bir gösterisinde şöyle diyordu:

"Ben buraya birkaç insan yüzü görmeye geldim, hani şu paraların üzerindeki Atatürk resimleri var ya..."

Salonda kahkaha fırtınası koparken Cem Yılmaz şöyle devam etmişti: "Şu sahneye çıkışımın nedeni ekmek parası, pardon fırın parası..."

Çocuklukları eğlenceli ve hareketli geçer

Karakterlerimiz daha küçükken çevresindekilere kendini farkettirmeye başlar. Sarı karakterli çocuklar küçüklüklerinden itibaren ilgi odağı olmayı başarırlar.

Her tür mekâna renk ve hareket getirirler. Anlık eğlenceler bularak kahkaha fırtınası oluştururlar. Her zaman bir boşluğu doldururlar.
Çocukluğumda, aklım hep muzipliğe çalışırdı, bu yüzden de okulda en çok azar işiten öğrenci ben idim. Hani şirketlerde ayın en iyi personelini seçip ödüllendirirler ya, herhalde buna benzer bir ödül olsaydı okulda her ay "en çok azar işiten öğrenci ödülü"nü ben alırdım!
33
Hatta öğretmenlerime göre ben "çete reisi" idim. O zamanlar sosyal zekâ, duygusal zekâ gibi kavramlar bilinmediğinden hiçbir zaman bu unvanı atamamıştım üzerimden. Öğretmenlerime göre okulda benimle birlikte yaklaşık beş tane daha "çete reisi" vardı. Zannedersem onlar da sarı ve kırmızı karakterli idiler. Fakat şu anda hepsi çok başarılı, çok gurur verici konumda birer liderler. Onlarla ara sıra görüşüyorum ve başarılarıyla gurur duyuyorum.
Konuşmayı çok severler
Bu kişiler konuşmayı çok severler. Hem de yüksek sesle etrafındaki herkesi kendilerini dinlemeye mecbur edecek şekilde bangır bangır konuşan, genellikle ses ayarı bilmeyen hayat dolu tiplerdir. Bir lokantada sarı karakterli kişilerin seslerini ve kahkahalarını en arkadaki masadan bile duyabilirsiniz.
Sarı karakterli kişilerin bir diğer özelliği ise anlatacakları çok şeylerinin olmasıdır. Onların o kadar renkli ve önemli hayalleri vardır ki, bunları konuşarak paylaşmak isterler. Bazen altı çizilecek olayları atlayabilirler ve ana konuyu saptırabilirler. Karşı taraf da kendine göre boşluğu doldurur. Sarı karakterli kişiler bazen sizi dinlerken bakarsınız sözünüzü kesip "Bak ben sana benim yaptığım bundan daha ilginç bir şeyi anlatayım mı?" diyebilirler.
Sarı karakterli kişilerin bir diğer özelliği ise anlatacakları çok şeylerinin olmasıdır. Bazen altı çizilecek olayları atlayabilirler ve
ana konuyu saptırabilirler.
34
Bazen tam anlatacakları bitti dersiniz, bir de bakarsınız yeniden başlamışlar ve sonuna kadar da kendilerini dinletmişler. Zaten onların doğal olarak çekim güçleri vardır. En bozuk atmosferi bile bertaraf edip, eğlenceli bir hale getirirler. Gerek dış görünüşleri gerek sempatik halleriyle ve etrafa neşe saçan tavırlarıyla bu kişiler popüler olurlar.
Haydarpaşa Lisesi'ndeki sınıfımızdan Kasım, bu karakterin en güzel örneklerinden biriydi. Neşeli tavırlarıyla sınıfı gülmekten kırar geçirirdi.
Fizik hocamız Yahya Bey ise okulun en iyi ve en sert hocası idi. Saçları olmadığından lakabı "Kel Yahya" idi. Herkes ondan çok korkuyordu ve onun dersinde kolay kolay gülmezdi.
Bir gün fizik laboratuarında elektrik konusunu anlatırken pile bağlanmış bir elektrik telini tutmamızı istedi. Teli tutanları elektrik, hafifçe titretiyordu. Yahya Bey "Korkmayın çocuklar, bunun hiçbir zararı yoktur, hatta faydası bile vardır." dedi ve "Ne faydası olduğunu bilen var mı?" diye sordu. Kasım gür sesiyle çok nadir gülen Yahya Beyi bile güldüren bir espri patlattı: "Saç çıkarır hocam, saç!.."
Sık sık bir şeyleri döküp saçarlar
Bir gün sarı karakterli asistanım Tuğçe'ye "Senin bir şey kırıp dökmediğin bir gün olmaz mı?" diye sormuşlar. O da "Böyle bir şey olması için size 'bütün gün uyumam lazım' derdim ama maalesef ben uyurken bile bir şeyler döküyorum. Çünkü geçenlerde uyurken ayakucumda duran komodindeki su bardağını devirmişim. Uyandığımda yerler sırılsıklamdı." diye cevap vermiş. :
35
Geçenlerde bir seminer öncesi kendisiyle bir fast food restoranına uğradık. Orada asistanım kendisine bir kola almak istedi. Kolasını alıp tam masaya gidiyordu ki iki basamaklı merdivenin ilk basamağında kolayı döktü. Müesseseden özür diledi. Yerler silindi.
Sonra ikinci kolasını aldı ve tam masaya doğru giderken bunu da döktü. Yine yerler temizlendi, paspaslandı. Üçüncü kolayı alacakken kendisine ikram etmeyi teklif ettilerse de, kabul etmedi. Üçüncü kolasını aldı ve büyük bir dikkatle götürürken, bunu da döktü. Artık yürüdükçe temizlik elemanları da arkasından yürüyüp, temizlik yapıyordu. Kovalar ve paspaslar arkasında onu adeta bir gölge

gibi izliyordu. En sonunda asistanım dördüncü kolayı almaktan vazgeçmişti ki, onu da müesseseden ikram ettiler!

Mutluluk ve enerji yayarlar. Hüzünlü ortamları sevmezler

Dışadönük doğalarıyla ve iyimser kişilikleriyle herkesin neşe kaynağı olurlar. Onların bu enerjileri ve mutluluk paylaşımı çok etkileyicidir. Aynı şeyi adamına göre evirir çevirir, birçok defa anlatabilirler. Ancak aynı hikâyeyi onlardan ikinci kez dinlerken başka bir hikaye dinliyor hissine kapılabilirsiniz.

Anadolu'da bir seminerim vardı. Levent Artan da seminerde bana gitarla eşlik ediyor ve motivasyonu arttıracak şarkılar söylüyordu. Levent'in şarkılarıyla seminerlerim daha bir coşkulu geçiyordu.

Orada tipik yeşil-mavi karakterli, çok sevimli bir öğretmen olan Mehmet Bey ile tanıştık. Mehmet Hoca çok duygusal

bir insandı. Bizi karşılarken ikimize de sarıldı ve gözleri yaşlarla doldu. Mehmet Hoca duygulandığı, sevindiği ve üzüldüğü her şeyden sonra ağlıyordu.

Kapalı spor salonunda binlerce insan vardı. Levent'in şarkıları ve benim söylediklerim onları coşturmuştu. Herkes büyük bir neşe içindeydi. O sırada Mehmet Hocayı gördüm, gözleri yaşlarla doluydu. Seminerden sonra onun evine gittik. Levent, Anadolu'da yaşadığımız olayların ilginç yönlerini anlatırken herkesi gülmekten kırıp geçiriyordu. Mehmet Hocanın bunları dinlerken bile gözleri yaşarıyordu.

Mehmet Hoca, Levent'e dönüp; "Levent oğlum bak, birazdan sana kızım bir hediye verecek ve ağlayacaksın." dedi.

Kızcağız geldi ve hediyeyi verdi. Ama Levent ile bana göre bunda ağlanacak bir şey yoktu. Ardından Mehmet Hoca, talebelerinden gelen 1000 kadar şiiri Levent'e tek tek okudu. Levent ' ne kadar gayret ettiyse de bir türlü ağlayamıyordu. Çünkü olaylara kendi penceresinden bakıyordu. Mehmet Hoca'nın ise gözleri yaşlarla dolmuştu.

Mehmet Hoca bizi uğurlarken ikimize de birer hediye verdi ve "Bunları açtığınızda beni İstanbul'dan telefonla arayacaksınız." dedi. Bunları söylerken hediyeleri açtığımızda kesin olarak ağlayacağımızdan emindi.

Tabi İstanbul'a gelip de hediyeleri açtığımızda ağlamadığımız gibi Levent'le birbirimize Mehmet Hocayla ne kadar farklı olduğumuzu anlatarak çok güldük.

Hafızalarında hep renkli şeyler vardır

Muziplikleri ve renkli olayları adeta hafızalarına kazırlar. Bu konuda daima bir numaradırlar. Çünkü eğlence odaklı tiplerdir. Hafızaları ciddi konuları da çok iyi kavrar. Fakat bunlara yüzeysel bakarlar ve hayatın renkli taraflarıyla daha çok ilgilenirler.

Sarı ve yeşil karakterlerin karışımı özelliklere sahip Aykut Açkalmaz'la , uzun süredir birlikte çalışıyoruz. -Renkli hayaller kurabilen ve uçuk fikirleri olan bir yardımcıya ihtiyacım olduğu dönemde Aykut'la tanışmıştık. Kendisi hafıza tekniklerini kısa sürede öğrendi. Bir süre sonra birlikte hafıza gösterileri yapmaya başladık.

Bir gün kalabalık bir grup önünde Aykut Açkalmaz hafıza gösterisi yapıyordu. 100 kadar rakamı hafızasına almış, teker teker söylüyordu. Seyirciler büyük bir heyecanla bu gösteriyi izliyorlardı. Rakamların sonuna geldiğinde Aykut, 88. numarayı hatırlayamadı. Oysaki hafıza şifrelerimizde 8'in şifresi "S" , 88'in ise "Sakıp Sabancı" idi.

Aykut düşünmeye başladı, ancak bir türlü rakamı hatırlayamıyordu. Bunun üzerine ben, sabırsızlıkla bekleyen seyircilere döndüm ve "Hiç merak etmeyin, biraz sonra hafızasına aldığı bu rakamı söyleyecek. O şimdi Sakıp Sabancı gibi düşünüyor..." dedim. Arkasından Aykut'a baktım. Aykut gülümsedi ve 88. numarayı söylediğinde salonda büyük bir alkış koptu..

Unutkanlıkları çoktur

Odaklandıkları o kadar çok şey vardır ki çevrelerinde olan bitene çok fazla dikkat etmezler. En kıymetli emanetleri bile kaybedebilirler.

Sarı karakterli biri olarak ben, hafıza tekniklerini bildiğim için seminerlerimde birçok insana ismiyle hitap edebiliyorum. Fakat bazen evin anahtarlarını evde unutup çıkabiliyorum. Eşim de mavi karakterli biri olduğundan buna tepki gösteriyor. Hatta bu

unutkanlığım yüzünden kendisiyle sık sık görüştüğüm çilingirimiz Bahadır'ın numarasını hep yanımda taşıyorum.
Bu unutkanlıklarına çare olarak, sarı karakterli kişilerin kesin olarak yapmaları gereken işleri yazacakları bir ajandaya ihtiyaçları vardır. Ben şimdiye kadar birçok defa ajanda kullanmaya çalıştıysam da başarılı olmadım. Yani bu girişimlerim hep yarım kaldı. Çünkü ajandalarımın hepsini kaybettim!
Yeşil karakterli kızım Merve 7 yaşında iken, onunla bir dinozor filmine gitmiştik. O filmi seyrederken ben arka sıralardan birinde uyumuştum. Çünkü koltuklar çok rahattı. Film bittiğinde uyku sersemi olarak kalktım, dışarı çıktığımda kendime gelmeye çalışıyordum. O sırada bir anons duydum.
7 yaşında bir kız çocuğundan bahsediyorlardı. Kızımı hatırladım ve derhal geri döndüm; sinemanın önünde beni bekleyen kızıma sarıldım. Kızım beni göremeyince, görevlilere babasını kaybettiğini söylemiş. Derhal ilgilenmişler ve kızıma babasının onu nerede beklediğini sormuşlar. Kızım "Babam yanımdaydı, birlikte film seyrediyorduk..." deyince de çok gülmüşler. Bu olayı annesine söylememesi için ona kocaman bir bebek aldım. Ancak bu kitabı yazarken bu hikaye ortaya çıkınca eşim aradan 7 sene geçmesine rağmen benim unutkanlığıma tepki gösterdi.
Dikkatsizdirler
Sarı karakterli kişiler gittikleri adreslere, geçtikleri yollara ve bazı eşyalarını nereye koyduklarına pek fazla dikkat etmezler. Çünkü zihinlerinde yüzlerce şey vardır. Eğer yanlarında adresleri, yolları ve eşyaları koydukları yerleri onlara hatırlatacak, özellikle mavi karakterli biri yoksa büyük sıkıntı çekerler. Herhangi bir yere giderken eğer yanımda eşim varsa kesinlikle sıkıntı çekmem, Çünkü o gittiği yeri bir daha asla unutmaz.
Büyük alışveriş merkezlerinin çok büyük ve katlı otoparkları vardır, buralara gittiğimizde eşim arabayı kaçıncı sütunun altına koyduğumuzu, hangi katta olduğumuzu ve hangi kapıdan girdiğimizi takip eder ve bu bilgileri kolaylıkla hafızasında tutar. Onunla birlikte gittiğimiz her alışverişten sonra bizi arabanın bulunduğu yere götürür ve alışverişimiz sorunsuz bir şekilde sona erer.
Yine bir defasında eşim ve kızımla beraber arabayla alışverişe gitmiştik. Benim bir işim vardı; önce eşimle kızımı alışveriş merkezine bıraktım ve işimi halledip geri döndüm, arabamı alışveriş merkezinin iki katlı otoparkına park ettim, arabamı park ederken, park yerinin numarasına ve katına hiç dikkat etmemişim.
Sonra, ailemle buluştum ve alışverişimizi bitirdik. Sıra arabaya binip eve gitmeye gelmişti ki, doğal olarak arabanın yerini bulamadım, 10 dakika kadar aradım ama yine de bulamadım. Allah'tan bacanağımla karşılaştık, bu sefer o'nun arabasıyla otoparkın iki katını da turlamaya çıktık ve arabamı aradık. Oldukça uzun bir aramadan sonra arabamızı bulduk. O günden sonra eşim yanımda olmadığında arabamı park ederken daha dikkatli davranıyorum.
Diğerlerine göre insanlara daha çabuk inanırlar
Sarı karakterli kişilerin önce harekete geçip, sonra düşünme gibi bir eğilimi vardır. Hatta sarı karakterli biri şöyle demişti: "Önce havuza atlar, sonra havuzda su olup olmadığına baka-

Sarı karakterli kişilerin
önce harekete geçip,
sonra düşünme gibi bir
eğilimi vardır.
nm.'" Herkesi kendileri gibi düşünürler. Art niyet taşımazlar. Yaşlan ne kadar ilerlerse ilerlesin bir çocuk kadar masum olabilirler ve bu durum onları hiç rahatsız etmez. İnsanları çok sever ve onlara kolaylıkla inanırlar.
Bir defasında vapurla Haydarpaşa'ya geçmiş ve trenle Erenköy'deki evime gitmek üzere yürüyordum. O sırada karşıdan bir adam gelerek "Merhaba hocam" dedi ve samimi bir şekilde bana sarıldı. İki yanağımdan da öptü. Ben de ona sarıldım ve öptüm. Onu seminerlerimdeki bir katılımcı zannettiğimden çok samimi davrandım. O beni kemerimden tuttu ve "Hocam bu kilolar ne?" diye sordu. Vedalaşırken yine aynı samimiyetle sarıldık, ayrıldık. İnsanların beni ne kadar çok sevdiklerini düşünüyordum, ancak tren bileti almak için elimi cebime attığımda paramın yerinde olmadığını farkettim!

Meğer o kadar samimiyetin arkasında paramı almak varmış! Derhal kafamı kaldırdım ve hızla uzaklaşan adama baktım. Koşarak üzerine gittim ve yakasına yapıştım; adam bana paramı uzattı. Ancak ben onunla boğuşmaya başladım ve sonunda polise teslim ettim. Akşam olayı eşime anlattığımda eşim "Mutlaka sen de adama sarılmışındır ve öpmüşsündür!" dedi.

Sıkıcı ortamların havasını değiştirmekte ustadırlar

Bu heyecan verici özellikleri, yaptıkları her şeyi ustaca yapmalarından kaynaklanmaktadır. Normal şeyleri, sıra dışı gibi yansıtırlar. Coşku dolu oldukları için diğer insanların konuya ilgisini çeker ve onları da teşvik ederler. Hatta bu sebeple etraflarında onların başlattıkları bir işe katılmak isteyen çok sayıda gönüllü görebilirsiniz. Onların bu motive etme şekli, anlaşılmayan liderlik biçimlerinden kaynaklanmaktadır.

Bir gün Kastamonu'yu Kalkındırma Derneği'nden bir seminer teklifi alarak Kastamonu'ya gittim. Orada bir motivasyon semineri verecektim. Sabahleyin Kastamonu'yu Kalkındırma Derneği başkanı ve iki yardımcısı gelerek beni kahvaltıya davet ettiler. Sonra tam 1,5 saat bana Kastamonu ekonomisi hakkında bilgiler verdiler. Buna ben bir anlam verememiştim. Akşam seminerden önce vali yardımcısı ve şehrin ileri gelenleri ile birlikte yemek yiyorduk. Vali yardımcısının yanındaki birisi bana; "Oğuz Bey, Türkiye'nin ekonomisi hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. Ben cevabı gazete bilgilerine göre verdim. Bir diğer kişi ise; "Oğuz Bey, dolar ne kadar yükselir?" diye sordu. O zaman beni bir iktisatçı olarak tanıdıklarını farkettim. Yemekten sonra salona geçtik. Salon yarısına kadar kaymakam, belediye başkanı, ilçe başkanları ve emniyet müdürleri ile doluydu. Özellikle ön sıradaki komutan bana çok ciddi bir şekilde bakıyordu. Onlar benden Kastamonu'yu kurtarmamı istiyorlardı ve bense onlara motivasyon semineri vermek için gelmiştim.

Sarı karakterli bir kişi olarak iktisat gibi ciddi bir konuda seminer vermek hiç hoşuma gitmezdi. Salona hâkim olmam ve onların gülümsemelerini sağlamam gerekiyordu. Sonra komik bir hikâye ile söze başladım. Ancak hiç kimse gülmedi, çünkü onlar ciddi bir iktisat konuşması bekliyorlardı. Anlattığım ikinci t hikâye daha komikti ancak komutan ve vali yardımcısı buna da ı hiç gülmedi. Salon sessiz bir biçimde beni izliyordu. Üçüncü fıkradan da bir sonuç alamayınca, salonun arka taraflarında otu-

ran ve beni çok iyi tanıyan halkın içinden kişilere, "Bu salonda benim kitabımı okuyan var mı?" diye sordum. Salonun arka kısmından birçok parmak havaya kalktı, daha sonra kitabımı okuyarak kimlerin hayatında bir değişiklik olduğunu sorduğumda beş kişinin parmağı havada kaldı. Her birini önce konuşturdum ve sonra tüm salona alkışlattım. Bu beş kişiyi herkes alkışlamıştı. Salona pozitif bir hava yayılmıştı. Artık sarı karakterimin gereği insanlara coşkulu bir seminer verebilirdim.

Seminer bittiğinde herkes çok mutluydu. Başkan ve iki yardımcısı beni otobüse kadar geçirdiler. Tam otobüse binerken başkan "Oğuz Bey anlattıklarınız çok güzeldi ancak ekonomiden hiç söz etmediniz..." deyince ben "Sayın başkanım onu da bir dahaki sefere anlatırım..." dedim ve otobüse bindim.

Hazır cevaptırlar

San karakterli kişilerin hayal dünyaları çok geniştir. Mizah ve espri, karakterlerinin mayasında vardır. Onları sürekli olarak fıkralar ve esprilerle etrafındaki insanları eğlendirirken görebilirsiniz. Zekâlarını pratik olarak kullandıklarından dolayı esprili cevaplar vermek konusunda diğer insanlara nazaran çok daha yeteneklidirler. Bu yetenekleri onları her türlü soruya rahatlıkla cevap verebilen hazır cevap bir kişi yapmaktadır.

Ülkemizin ilk tiyatro oyuncularından İsmail Dümbüllü sahnede doğaçlama konuşmalar yapar ve seyirciyle iyi bir diyalog kurarmış. Seyircilerin sataşmalarına verdiği cevaplar herkesi çok güldürürmüş. Bir gün sahnedeyken bir seyirci sahneye salatalık atar. İsmail Dümbüllü salatalığı eline alır, se-

Zekâlarını pratik olarak kullandıklarından dolayı esprili cevaplar vermek konusunda sarı karakterliler diğer insanlara nazaran çok daha yeteneklidirler. Bu yetenekleri onları her türlü soruya rahatlıkla cevap verebilen hazır

cevap bir kişi yapmaktadır.
yircilere döner ve şöyle der: "Biri kartvizitini gönderdi."

Bir keresinde, Zonguldak'ta verdiğim bir seminerde, hedef belirleme ve o hedeflere ulaşmak için planlar yapmanın gerekliliğinden bahsediyordum. Bir dinleyici ayağa kalktı ve "Hocam, adam hayallerini kurdu, hedeflerini belirledi, hedeflerine ulaşmak için gerekli planları da yaptı; fakat bir süre sonra öldü. O zaman ne olacak?" dedi. Ben de "O adam eksik hedef belirlemiş. O kişinin öbür dünya için de hedefleri olması gerekiyormuş..." dedim. Salonda seyirciler bir yandan gülerken, bir yandan düşünüyorlar ve bu cevabı çılgınca alkışlıyorlardı.
Çocuk ruhludurlar
Bu neşeli kişiler daha çocukken ilgi odağı olmuştur ve bu özelliklerini hiçbir zaman kaybetmemek için içlerindeki çocuğu kaç yaşına gelirse gelsinler hep ortaya çıkarırlar.
Bir gün Sultanahmet Meydanı'nda imza günüm vardı. Arabayla Sultanahmet'e geldik. İçeri araba girmediğinden kalan yolu yürüyerek gitmek zorunda kaldık. Yol üzerinde de çeşitli yiyecekler sıralanmıştı. Yürürken sarı karakterli asistanımın gözüne birden güzel bir profiterol ilişmiş. "Hocam şunu görüyor musunuz?" dedi. Derken kendimizi birden profiterol yerken bulduk!
Her zaman parlak fikirleri vardır
Yeni şeyler üretmeyi iyi bilirler. Her yeni gün ve her olay için renkli fikirleri vardır. Diğer karakterlere sahip kişilere göre her iş için etkileyici bir alternatif bulurlar. Her zaman yeni fikirler ve sürprizlerle ortaya çıkarlar
.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin üst düzey yöneticilerine eşleriyle birlikte İlgaz Dağları'nda güzel bir tesiste seminer vermiştim. Aileler yanlarında çocuklarını da getirmişlerdi. Tesiste bir hafta kalacak, hem eğitim alacak hem de eğleneceklerdi.
Aykut Açkalmaz'la birlikte çocuklar için de bir eğitim planladık. Çocuklara hafıza eğitimi, ilginç oyunlar ve bir tiyatro oyunu öğrettik. Son günün akşamı bir çocuk balosu yaptık. Rengarenk

süsler ve balonlar arasında çocuklar mükemmel bir gösteri sundular. Aykut'la ikimiz balo salonuna palyaço kıyafetleriyle girdiğimizde katılımcılar çok şaşırmışlardı. Gösteri sonunda konuşan daire başkanlarından biri eğitimler konusunda şöyle söyledi: "Hocam, biz burada çocuklarımızın ne kadar kabiliyetli olduklarını gördük." Ben eğitimlerimde sürekli olarak aile içi etkili iletişimden ve erkeklerin eşlerine karşı daha nazik olmalarından bahsetmiştim, gösterinin sonunda konuşan başkanlardan birinin söylediği söz herkesi çok güldürdü. Başkan şöyle demişti: "Bu seminerlerden sonra hepimiz 'light erkek' olmayı öğrendik!"
İkna edicidirler
Sarı karakterli insanların sıcak ve samimi tavırları, karşı tarafın önce yumuşamasını sonra da onunla diyalog kurulacak ortamın oluşmasını sağlar. Bu kişiler sıcak bir tebessümle asık suratlı bir insanla bile iletişim kurmayı başarırlar. Herhangi bir konuyu veya bir problemi öyle ya da böyle bir şekilde sonuca bağlarlar.
"Her sorun bir fırsattır." varsayımını birçok seminerimde dile getiriyordum. Bir gün bu gerçek oldu. Yolda giderken eşimden bir telefon geldi. "Hemen eve gel, senin için bir fırsat var!" der gi-vdi. Eve gittiğimde beni bekleyen fırsat, iki icra memuruydu! ir arkadaşıma kefil olmuştum, o borcunu ödeyemeyince şirketin avukatları parayı benden almak için gelmişlerdi. O günlerde ekonomik durumum çok iyi değildi ve bu parayı ödeyebilecek durumda değildim. Ama onları ikna edebileceğimi biliyordum. Her ikisine de "Negatif Limanlardan Pozitif Sulara" adlı kitabımı hediye ettim. Kitabı incelediler ve bana kitapla ilgili birkaç soru sordular. Bunun üzerine yarım saat kadar konuşmamı dinlediler. Niçin geldiklerini unutmuşlardı. Sonra borcumu ödeyebileceğim şekilde taksitlere böldüler. Bu kadarla da kalmadı. Bir müddet sonra o şirketin genel müdürlük binasında çalışanlara seminer veriyordum!

İnsanlarla çabuk kaynaşıp arkadaş olurlar

Sarı karakterli kişiler çabuk kaynaştıklarından dolayı çok çabuk arkadaş edinirler. Onlar otobüste bile kendilerine arkadaş bulan tiplerdir. Ama ne yazık ki, o konuda da unutkandırlar. Onların birçok arkadaşı olsa bile, bir hafta içerisinde en az on kişiyi arayacaklarını söyleyip, o sırada başkalarını tanıyıp diğerlerini unutabilirler. Mesela, ertesi gün için üç kişiye söz verebilirler; ancak sabah ilk karşılaştıkları insan ile günlerini geçirirler. Bundan dolayı da genellikle kendilerine gelen telefonlar sitemlerle doludur. Bir de işlere hemen gönüllü olurlar.
Ama bunların da sadece bir kısmını hatırlar ve yerine getirirler. Elinizdeki kitabın yazımının bittiği günlerde, kitabın son haline gelmesi için mavi karakterli ve edebiyat konusunda bana katkısı olacak birine ihtiyacım vardı. Çünkü bana yardımcı olan Tuğçe'nin de Safinaz'ın da bana benzeyen yönleri vardı. Ben tüm bunları düşünürken Gölcük'ten Ebru Olur adlı bir bayan beni aradı ve görüşmek istediğini söyledi.
Kitabımla çok fazla meşgul olduğum ve kitabı son haline getirmek için arkadaşlarla beraber bulunduğum için Ebru'ya, fazla gönüllü olmadan "görüşebiliriz" dedim. Biz arkadaşlarla kitabı son haline getirmeye çalışırken Ebru Hanım bulunduğumuz yere geldi. Kendisiyle kısa bir görüşme yaptık. On dakika içinde Ebru Hanım kendisini toplantı masasında bizimle çalışır halde bulmuştu!
İşleri kolay yoldan halledecek parlak fikirleri vardır
Onlar her türlü işten kurtulmaya çalıştıkları için işleri başlatan, parlak fikirler sunan kişiler olmalarına rağmen işleri bitirmek için başka insanlardan yardım almaya ihtiyaç duyarlar.

Çelik kralı Andrew Carnegie sarı karakterli bir iş adamıymış. Küçükken hayvanlarla uğraşmayı çok severmiş. Andrevv Carne-gie'in çok sevdiği tavşanları varmış. Bir gün bir tavşanın yavruları olur. Bütün yavruların yemini temin etmek zor bir iştir. And-rew Carnegie arkadaşlarına kim bir yavruya yem getirire onun ismini o yavruya o kişinin vereceğini söyler ve o günden sonra tavşan yavruları hiç aç kalmaz. Çocuklar tavşan yavrularının isimlerini koyabilmek için bol miktarda yiyecek taşırlar!
Sorunlara ilginç çözümler bulurlar
Sarı karakterli kişiler sorunlarla karşı karşıya kaldıklarında zihinleri herkesten farklı çalışır. Buldukları çözümlerse çoğunlukla pratik ve ilginçtir. Sorunlarına çözüm ararken aynı zamanda eğlenmeyi de ihmal etmezler.
Erzurum'da Atatürk Üniversitesinde eğitim veren eski bir dostum olan Nurullah Hocamızın başından geçen bir olay buna güzel bir örnektir. Sınıfta Hüseyin adlı son derece haylaz ve her dersi kaynatmaya çalışan sarı karakterli bir öğrencisi vardır. Ancak hocamız da sarı karakterlidir ve bir gün aklına parlak bir fikir gelir. Hüseyin her zamanki gibi derste konuşurken onu yanına çağınr ve der ki: "Hüseyin sana bir soru soracağım. Eğer bu soruyu bilirsen artık benim dersimde istediğin kadar konuşabilirsin ama soruyu bilemezsen bir daha dersimde hiç ağzını açmayacaksın." Hüseyin teklifi kabul eder ve hoca soruyu sorar: "Bir inek sürüsü bir derenin kenarından geçerken derenin diğer tarafında ot olup olmadığını merak etmişler. Aralarından bir ineği derenin diğer tarafına ot olup olmadığına bakması için göndermişler. Karşı tarafa geçen inek ot varsa başını sağa doğru, ot yoksa sola doğru sallayacaktır. Seçilen inek derenin karşısına geçer ve araştırmasını yaptıktan sonra başını arkadan öne doğru sallar." Bu hikayeyi anlattıktan sonra hoca Hüseyin'e sorar:
"Söyle bakalım Hüseyin, niçin bu inek başını arkadan öne doğru sallamış?"
Hüseyin epeyce düşündükten sonra "Hocam ben o ineğin niye öyle yaptığını anlayamadım..." der. Hoca derhal cevabı yapıştırıp; "Merak etme Hüseyin, öbür inekler de bunu anlayama-

mış!" deyince sınıfta büyük bir kahkaha kopar ve Hüseyin o günden sonra devam mecburiyeti olmayan hocanın dersine giremez. Çünkü arkadaşları onu her gördüklerinde inek sesi çıkararak selamlıyorlardır.
Çok meraklıdırlar

Bu karakterdeki insanların merakları diğer insanlardan daha farklıdır. Bu kişiler olayların arkasındaki gerçekleri merak ederler. Çünkü sürprizlere ve ilginç olaylara her zaman hazırdırlar.
Uzun yıllar masa tenisi sporuyla meşgul oldum. Ekibimiz tamamen sarı karakterli kişilerden oluşmuştu. Biz tam 4 kişiydik ve her gittiğimiz yerde kendimizi belli ederdik. Adana'da yapılan bir şampiyonada bir müsabaka sonrası Adana'nın en güzel lokantalarından birinde yemek yiyorduk.
Yemekler çok lezzetliydi. Ancak biz garsonların büyük bir tepsi içerisinde taşıdıkları beyaz renkli şeyin ne olduğunu anlayamamıştık ve hepimiz merak içerisindeydik. Bunun Adana'nın özel bir yemeği olduğunu düşünüyorduk.
Garsonlardan birini çağırdık ve tepsi içerisindeki o beyaz renkli yemekten istediğimizi söyledik. Garson hangi yemeği istediğinizi anlayamadı. Biz kendisine bir garsonun elindeki tepsiyi ve onun içindeki beyaz renkli yemeği gösterdik. Garson önce gösterdiğimiz yere doğru baktı ve kahkahalarla gülmeye başladı. Neden güldüğünü sorunca bize şöyle cevap verdi:
"Beyefendi onlar yemek değil. Yemekten sonra müşterilerimizin ellerini yıkaması için masalanna götürdüğümüz köpüklü sabun."
sorı
48 İNSAN İLİŞKİLERİNDE 4X4'LÜK İLETİŞİM Bunu söyledikten sonra garson bize hangi şehirden geldiğimizi duğunda İstanbul'dan geldiğimizi söylemekte zorluk çektik!
B. Mavi Karakterli Kişilerin Özellikleri
Mavi Karakter
Mükemmeliyetçi, düzenli, planlı, programlıdır Ayrıntı düşkünü, dosyalar bile numaralıdır Onlar için her şey zamanında titizce olmalıdır Duygularını saklar mantık ağırlıklıdır Yaratılışta nazik, hassas, kibar tiplerdir Hasta olmamak için aşırı tedbirlidir Misafir gelecekse önceden haberlidir Detayları düşünür, her şeyi bilmelidir Onları herkes sever, idealist olurlar Kusurları görür, dostça uyarırlar Biraz rahat olsalar mutluluğu bulurlar Önce planlar, sonra hedefi vururlar Görünüşte şık giyimli bakımlıdır Şüpheci yapıda içine kapanıktır işinde dikkatli ve aşın duyarlıdır Kültürlü, yetenekli, insan odaklıdır Elementi topraktır, sularla şenlenir Her türlü zenginlik yerinde iş/enir Maviler harmanlama bereketlenir Onlarla hedefe güvenle gidilir
4 Farklı Karakterin Özellikleri
49
Mükemmeliyetçi olduklarından genellikle ideal öğretmenler olurlar.
Mükemmeliyetçi olduklarından genellikle ideal öğretmenler olurlar. Fakat bazen konuşmalarında uygun sözcüğü bulmak için lafı dolaştırıp dururlar. Doğru kelimeyi bulduklarında ise karşısındaki insan ondan daha fazla rahatlar.
Duruşları, üst başları ve her şeyleriyle çok düzenlidirler. Her şeyleri düzen ve uyum içinde görünür.
Mavi karakterli kişiler kurallara çok bağlıdırlar. Ayrıca kendilerine o kadar kurallar koyarlar ki bu kuralların içinde bazen kendileri de boğulabilirler.
Çalışma ortamlarına gelince, tam anlamıyla mükemmel ve profesyonel görünürler. Çekmeceleri, dosyaları tertip içindedir. Dosyaları genellikle numaralı, isimlenmiş, yazıcıdan etiketlenmiş ve her biri renklerle sınırlanmıştır.
Bu kişilerin her şeyi planlı programlıdır. Kuaföre gidiş saatlerinden alışveriş saatlerine kadar her şey belirlenmiştir. Genellikle bir toplantıya vaktinde gelip geç çıkarlar. Çünkü öğrenmek isteği konuyla ilgili detaylar henüz bitmemiş olur.
Bunun dışında bu kişiler hesaplı kitaplı tiplerdir. Hatta bunu da bazen abartırlar.
Masalarındaki yüz dosyadan birine bir şey olsa hemen fark ederler ve bununla ilgili olarak da en çok çevrelerindeki sarı karakterli kişileri suçlarlar.
Hassas insanlardır. Diğerlerine nazaran daha kolay depresyona girebilirler.
Çevreye ve hayata verdikleri mesajları "Bana karşı anlayışlı olun." şeklindedir.
Strese tepkileri ise kabuğuna çekilme, bir kitaba dalma, vazgeçme şeklinde olur.

Ayrıntılar konusunda müşkülpesenttirler. Son derece titiz standartları, genellikle iltifat ve takdir sözlerini pek az kullanmalarına yol açar. Bu durum bazen moral bozucu olabilir. Mavi karakterli bir amir, sürekli olarak sarı karakterli çalışanlarının düzensizliğinden şikayet eder.
Çoğu zaman karar vermede büyük sıkıntılar yaşarlar. Tek başlarına veya sadece birkaç kişiyle birlikte olmaktan hoşlanırlar. Fazla el kol hareketi yapmazlar. Konuştuklarında ses tonları alçaktır. Konuşma hızları düşüktür ve seslerinde çok az tonlama
vardır.
Duygularını açıkça ortaya koymazlar. Mantık ağırlıklıdırlar, heyecanları ve duyguları ölçülüdür. Bu insanlar bir çatışma sırasında sakin ve akılcı olabilirler.
Kuralcı olduklarından kolay kolay değişmek istemezler.
Mavi karakterli kişilerin bazı özellikleri şöyledir:
Mükemmeliyetçidirler
Her şeyin kusursuz ve mükemmel olmasını isterler. Yaptıkları her işte titizdirler. Detaylara aşırı derecede önem verirler, işlerini ciddiye alırlar ve etraflarındaki insanların da bu şekilde olmasını isterler. Yapacaklarsa en iyisini yapmak, onların düşünce tarzıdır. Başkalarının dikkatini bile çekmeyen küçücük detayları çok fazla önemserler. Görünümün estetik olması için ellerinden geleni yaparlar. Bu konuda en güzel örneklerden biri de şiirlerinde mavi karakterinin mükemmeliyetçi yönünü çok güzel bir şekilde sergileyen Yahya Kemal Beyatlı'ya aittir.
Bir gün genç bir delikanlı Yahya Kemal Beyatlı'ya gelerek, "Üstat ben ya ressam ya da şair olaca-
r
Yaptıkları her işte titizdirler. Detaylara aşırı derecede önem verirler, işlerini ciddiye alırlar ve etraflarındaki insanların da bu şekilde olmasını isterler.

ğım. Henüz bir karar veremedim. Kararımda bana yardımcı olur musun?" der.
Yahya Kemal Beyatlı delikanlıya "Resimlerin ve şiirlerin yanında mı?" diye sorar. Delikanlı;
"Şiirlerim yanımda." der ve Yahya Kemal Beyatlı'ya gösterir.
Yahya Kemal Beyatlı şiirleri okuduktan sonra delikanlıya şöyle der:
"Sen ressam ol evladım." Delikanlı şaşırır ve "Ama daha resimlerimi görmediniz ki?" der.
Yahya Kemal Beyatlı cevap verir: "Ama şiirlerini gördüm..."
Daima tedbirlidirler
Her türlü olası tehlikeye karşı tedbirlidirler. Birkaç dakika içinde girdikleri ortamların risk değerlendirmesini yapar, acil durum planı bile tasarlarlar. Doğalgaz, deprem, kapı kontrolleri, hırsızlıklar gibi felaketlere karşı gerekli hazırlıkları vardır. Bunun için sigortacılarla anlaşma imzalayabilirler. Mamullerin, ilaçların son kullanma tarihine de mavi karakterli kişiler çok dikkat ederler.
Bir gün çikolata almıştım. Meğer küflüymüş. Bunu epeyce yedikten sonra fark etmiştim. Ama iş işten geçmişti. Allah'tan hiçbir şey olmadı. Fakat işin ilginç yanı bundan benim gibi sarı karakterli olan arkadaşım Haydar ağabeyin de yemesi idi. ikimiz de sarı karakterli olduğumuz için kontrol etmeden yemiştik. Mavi karakterli bir kişi bunu incelemeden asla yemezdi.
Benim mavi karakterli eşim ürünlerin son kullanma tarihine çok dikkat eder. Evimizdeki ilaçların son kullanma tarihlerine bakmak eşimin görevidir. O kontrol eder, biz de kullanırız.
Her zaman kurallardan yana olurlar
Her zaman kurallara uyan kişilerdir. Ayrıca kendileri kurallar koyarlar ve bu kurallar hem kendilerini hem de diğer karakter-

Kurallar koyarlar ve bu kurallar hem kendilerini
hem de diğer

karakterlerdeki kişileri
bazen sıkıntıya sokabilir.
lerdeki kişileri bazen sıkıntıya sokabilir. Başkalarının kurallara karşı vurdumduymaz tavrı onları hayrete düşürebilir. Onlar için hayat bir kurallar bütünüdür.
Trafikte kuralları "Sarıda dur, kırmızıda kesinlikle dur!" şeklindedir. Bunu "Sarıda geç, kırmızıda dikkatli geç..." şeklinde değiştiren bazı sarı karakterli kişilere çok kızarlar.
Ahmet Necdet Sezer mavi karakterli cumhurbaşkanlarına en güzel örnektir. ABD başkanıyla görüşmesi olsa bile kırmızı ışıkta makam arabasını durdurur ve bekler. "Anayasayı bir kere delsek ne olur?" diyen Turgut Özal'ın aksine her türlü kanunun anayasaya uygun olmasına haddinden fazla bir titizlikle dikkat eder.
Bilgi işlem sorumlumuz Ümit Bey tipik bir mavi karakterlidir. Sarı karakterli bir arkadaşıyla bir gece saat ikide arabayla ilerli-yorken kırmızı ışıkta durup beklemişler. Arkadaşı "Ümit Bey kimse yok, niye bekliyorsunuz? Etrafta araç bile yok." dediğinde "Ben 40 yıldır trafik kurallarına aykırı hareket etmedim, asla kurallara aykırı hareket etmem..." demiş.
Yine bir gün bowling oynuyordum. Yanımda da mavi karakterli bir oyuncu vardı. Ben oyunuma devam ederken dayanamayıp bana yaklaştı. Atışlarımı yaparken topu tutuş şeklimi görmüş ve topun doğru tutulma şeklini göstermek istemişti. Benim için çok önemli değildi. Onun rahatlamasını sağlamak için dediğini yaptım.
Derli toplu ve düzenlidirler
Onlar için her şey yerli yerinde olmalıdır. Hayatlarında bir intizam olsun isterler. Kullandıkları eşyaların yerli yerinde durmasına ihtiyaç duyarlar. Her eşyanın yerleştirileceği bölümler işaretlenmiş ve gruplandırılmış haldedir. Kaybettiklerinde veya izinsiz olarak eş-

yalarına dokunulduğunda rahatsız olur-: lar. Kendilerine ait mekânlar onlar için çok önemlidir. Sokakta yürürken bile bir başkasının attığı çöpten rahatsız olup bunu kaldırabilirler.
Bu kişilerin cüzdanlarına baktığınızda her şeyin doğru düzgün ve düzenli olduğunu görebilirsiniz.
Oysa sarı karakterli kişilerin cüzdanına baktığınızda karmakarışık olduğunu görürsünüz. Mesela benim ceplerimde işe yaramayan bir sürü evrak olur. Onları düzenleme enerjisini de kendimde bulamam.
Tanıdığım mavi karakterli birisi vardı. Gece yatmadan evvel iki terliğini simetrik olarak koymadıysa uyuyamazdı. Mutlaka ikisi de düzgün duracaktı! Bunun aksi bile onu sinir etmeye yeterdi.
Yakından tanıdığım sarı karakterli bir kişinin mavi karakterli eşi bir gün çok rahatsızlanmış, yataktan kalkamıyormuş. Adamcağız hanımına "Gel seni doktora götüreyim." demiş. Ancak hanımının gidecek hali yokmuş. Bunun üzerine eşi hanımının tansiyonunu ölçmesi için üst katlarındaki bir teyzeyi çağıracağını söyleyince mavi karakterli hanım paniklemiş ve "Bir dakika..." deyip yatağından kalkarak etrafı toparlamaya başlamış.
Seminerlerimden birinde katılımcılardan biri bir kutu çikolata getirmişti. Çikolata kutusunu açarak bütün katılımcılara dağıtmak istedim. Kutuyu açıp çikolataları gördüğümde ters taraftan açtığımı anladım. Çikolataların hepsi ters
Sokakta yürürken bile bir
başkasının attığı çöpten
rahatsız olup bunu
kaldırabilirler.

dönmüştü. Çikolata kutusu bir müddet öylece masanın üzerinde kaldı. Mavi karakterli Zerrin Hanım çikolataların ters durmasına dayanamadı ve şöyle dedi: "Hocam ne olursunuz şu çikolata kutusunu tersine çevirir misiniz?"
Olayların olumsuz yönlerini görüp kaygılanırlar Diğer karakterdeki insanlar gibi hayata toz pembe bakmazlar, daha derin düşünceli ve karamsardırlar. Diğer insanların, özellikle san karakterli kişilerin fazla önem vermediği bazı davranışlara incinir, alınırlar. Olumsuz bir eleştiri veya kötü sözün bütün gün

tesirinde kalıp kafalarına takarlar ve neden böyle söyledi diye düşünürler. İçlerine atarlar.
Hayata çok iyi bakamamalarının sebebi ise riskleri hesap eden mükemmeliyetçi bir yapılarının olmasından kaynaklanır. Hatta bunu bazen çok abartırlar. Abarttıklarında da gastrit, ülser ve baş ağrısı gibi hastalıklar onları bekler.
Anlatacağımız hikâye bunun çok güzel örneklerindendir:
İki ortaktan biri, uzun bir burna sahip olduğundan burnuyla ilgili ciddi kompleksleri vardır. Diğer ortak uzun burunlu arkadaşını yemeğe davet eder. Adam eve gider ve mavi karakterli eşine "Yarın akşam ortağım eve yemeğe gelecek, lütfen burunla ilgili bir söz söyleme!" der.
Kadıncağız ertesi günün endişesiyle uyuyamaz. Burun olayını kendisine dert eder. Ertesi gün akşama kadar hazırlık yapar. Her şey mükemmel olmalıdır. Fakat burun konusundaki endişeleri ve Diğer karakterdeki sıkılganlıkları içinden atamamıştır.
, ... Akşam olur, misafir eve gelir. Ka-
ınsanlar gibi hayata toz N ' a
... . , , din, kendi telaşından ve dikkatli ol-
pembe bakmazlar, daha , . , , ,
ma düşüncesinden dolayı büyük
derin düşünceli ve , . ,, , n ,
bir stres yaşamaktadır. O sırada
karamsardırlar. küçük kızlan adamm kar§ısmda
oturmakta ve sürekli onun burnu-

na bakmaktadır. Kadın çay servisini yaparken kızının muzur bir şekilde güldüğünü görünce telaşlanır. Hemen onu odasına gönderir. Tam o sırada çay için şeker hazırlamadığını görür. Ve derhal şeker kasesini eşinin ortağına uzatarak şöyle der: "Burnunuza şeker alır mısınız?"

Planlı, programlı tiplerdir

Plan program onların sloganıdır. Hayatlarının en önemli planlandır. Ayrıntılı kayıtlar tutarlar, detayları önemserler. Organizasyona düşkündürler. En iyiyi onlar yapar. Çünkü her işin en ince ayrıntısına kadar mükemmel olmasına çalışırlar. Düğünlerde, partilerde, toplantılarda, dekordan, ikramdan fiyatlara kadar her şeyle ilgili ve her şeyden haberdardırlar. Plan ve programlarından taviz vermezler. Başkalarının plansız hareketlerini yadırgayabilirler.
Benim tavsiyem, böyle bir kişinin evine kesinlikle "çat kapı" gitmemenizdir. Gitmeden önce mutlaka haber verin. Çünkü onlar her şeyi güzel ve planlı, programlı isterler. Tabi derli toplu olma isteklerini de unutmamak gerekir.
Seminerlerimden birinde tanıştığımız Rüçhan Bey anlattığım konulara çok ilgi duydu ve seminer aralarında benimle birçok çalışmasını paylaştı. Planlı, programlı, son derece bilgili, uzun yıllar üst düzey yöneticilik yapmış mavi karakterli bir kişiydi. Benim anlattıklarımla yaşadıkları arasında yakın bir ilişki kurmuştu. Seminer sonunda kendisinin de bir kitap çalışması olduğunu, bunu birlikte yazıp yazamayacağımızı sordu. Konu liderlikti. Ben ola bileceğini söyledim ve birkaç
i
«fi

gün sonra bir kafede buluşmayı kararlaştırdık. Ben buluşma saatinden önce kafeye geldim ve onu beklemeye başladım. Elimde yazacağımız kitapla ilgili üç-dört sayfalık not vardı. Bir müd- : det sonra Rüçhan Bey de büyük bir bavulla içeri girdi. Ben onu bir seyahate gidecek sandım. Selamlaştıktan sonra bavulunu bir masaya koydu ve içinden liderlikle ilgili birçok kitap çıkardı. Ma- ;' sanın üstü dolmuştu, ancak bavulun yarısı boşalmıştı. Bavulun diğer yarısında ise liderlikle ilgili İngilizce kitaplar vardı. Diğer bir masaya da onları koydu. Benim yanımda ne getirdiğimi sorduğunda yapacağımız görüşmeden sonra dokümanlarımı getireceğimi söyledim. Yaptığımız görüşme sonucunda eğer mavi karakterli Rüçhan Beyle bir liderlik kitabı yazmaya kalkarsak bunu ancak beş senede bitirebileceğimizi anlamıştım.

Detaycı insanlardır

Başkaları için hiç önemli olmayan detaylar onlar için çok önemlidir. Onlar için her şeyin bir sırası ve prosedürü vardır. Bunlara uyulmadığında çok sinirlenirler.
"Ya Bir Yol Bul Ya Bir Yol Aç Ya da Yoldan Çekil" ad
lı kitabıyla yazarlık hayatına atılan ve daha sonra yazdığı kitaplarla okuyucularının beğenisini kazanan Mümin Sekman her
şeyini planlı, programlı ve düzenli yapan mavi karakterli bir yazardır. Mümin'in tertip ve düzenine hep imrenmişimdir.
Bir keresinde Mümin Sekman, Merzifon'a bir seminere gitmişti. Bir ay sonra da oraya ben gittim. Seminerden sonra semineri düzenleyen arkadaşlarla bürolarında oturuyorduk. Otobüsümün kalkmasına 15 dakika vardı. Herkes etrafta telaşla bir şeyler arıyordu. Onlara ne aradıklarını sorduğumda, bana seminer ücretini koymak için uzun bir zarf aradıklarını söy-
Başkaları için hiç önemli olmayan detaylar onlar için çok önemlidir. Onlar için her şeyin bir sırası ve prosedürü vardır. Bunlara uyulmadığında çok sinirlenirler.

lediler. Çok şaşırmıştım. "Ne gerek var?" dediğimde bana şöyle cevap verdiler: "Hocam geçen ay Mümin Sekman geldi. Biz seminer ücretini onun eline verdik ve bize seminere gelen bir eğitimciye ücretini bir zarfın içine koyarak; üzerine de ismini yazarak vermemizi söyledi. Bu yüzden biz de sizin seminer ücretinizi içine koymak için uzun bir zarf arıyoruz."
Ben "Buna gerek yok..." dedim ve zarfsız olarak parayı aldım.
Daha sonra Mümin'e bunu anlattığımda bana şöyle dedi:
"Ben adamları eğitmek için o kadar uğraştım. Sense her şeyi berbat ettin!"
Meraklıdırlar, araştırmaya yöneliktirler
Bu merakları sarı karakterli kişiler gibi daldan dala her şeye atlayan cinsten değildir. Onların meraklan daha ciddi konulara yöneliktir. Her şeyin en kazançlı, en kaliteli, en uygun, geçerli yönlerine bakarlar. Onların merakları hiçbir şeyin gelişigüzel olmamasıyla ilgili detaylardır. Öğrenmeyi, keşfetmeyi seven yapıları nedeniyle duydukları yeni kavramları araştırmaya koyulurlar.
Bir medya firmasında çalışan Mustafa Bey de tam bir mavi karakterli idi. Son derece düzenli bir insandı. Bir gün bana "Oğuz Bey, arabanızın benzin deposunu kaça dolduruyorsu-nuz?" diye sordu ve ben kendisine bilmediğimi söyledim. Çünkü bunca senedir benzin aldığım halde hiç dikkat edip de hesap-lamamıştım. Bunun üzerine Mustafa Bey, önce depomun kaça dolacağını ve bu depoyla kaç kilometre gidebileceğimi söyledi. Arkasından "Siz galiba şimdiye kadar hiç deponuzu doldurma-dınız Oğuz Bey." dediğinde ben çok şaşırmıştım. Evet, gerçekten depomun kaça dolduğunu ve tam depo ile kaç kilometre gidilebileceğini bilmiyordum.
"-meli, -malı" gibi ekleri fazlasıyla kullanırlar
Olayların hiçbir zaman gelişigüzel olmadığını düşünür ve her şeyi nedenlere dayandırırlar. Yapılacak her işin de bir amaca yö-

Mavi karakterli kişilerin
en çok kullandıkları sözcükler "yapmalıyım, bitirmeliyim" gibi sözcüklerdir. Bu kelimeleri kullanmayı azalttıklarında çok daha mutlu olabilirler.
nelik olması gerektiğine inanırlar. Mavi karakterli kişilerin en çok kullandıkları sözcükler "yapmalıyım, bitirmeliyim" gibi sözcüklerdir. Bu kelimeleri kullanmayı azalttıklarında çok daha mutlu olabilirler.
Danışmanlığını yaptığım Fatma Hanım, 30 yaşlarında, tipik bir ¦
I----------1 mavi karakterliydi ve anne-baba-sıyla birlikte yaşıyordu. Babası sarı karakterli ve son derece rahat biriydi. Bu bayan, babasının çamurlu ayakkabılarla eve gelmesinden ve lekeli elbiselerle dolaşmasından çok sıkıntı duyuyordu. Evdeki her şeyin derli toplu ve düzenli olmasını istiyor, bunlar olmayınca da geriliyordu. Yaptığımız danışmanlık sonucunda kendisini sıkıntıya düşüren, bu kendi koyduğu birçok kuralı kaldırmasını istedim. Birkaç seans sonra iyice rahatlamıştı. Bana yazılı olarak getirdiği kâğıtta şunlar yazıyordu:
1. Babamın mutfak lavabosunda elini yıkamasına kızmadım.
2. Banyo küvetini kirletmesine ses çıkarmadım.

3. Kurban bayramında kurban kesmek için götürdüğü bıçaklardan birisini kaybetmesine hiç kızmadım.
4. Katıldığım seminerlerden sonra eve gidince ilk defa kendimi hiç eleştirmedim.

Daha sonraki seanslarda bu kuralları kaldırma işlemi devam etti ve Fatma Hanım şu anda eskisinden çok daha mutlu bir hayat sürüyor.

Riskleri önceden görürler

Daha bebekken her şeyi izlemeye başladıklarından, görünenin perde arkasını da görebilirler. İnce ve derin düşünce yapıları diğer renklere oranla, riskleri fark etmelerine yardımcı olur ve

bir konuda araştırma yapmadan karar vermezler. Yarını bugünden düşünür, olayları gerçekleşmeden önce tasarlar ve değerlendirirler. Karşılaşacakları olaylar hakkında zihinlerinde en azından bir tane fikir vardır.

Kendisiyle çalıştığımız mavi karakterli Ümit Bey, bir seferinde, kırmızı-sarı karaktere sahip olan eğitim koordinatörümüz Nurhan Hanım ile bana "Siz sakın diz üstü bilgisayar almayın, düşürür ve kırarsınız!" demişti.

Bir defasında, Nurhan Hanım ve eğitim verdiğimiz şirketin genel müdürü ile bir seminer takibi için Arnavutluk'a giderken, genel müdürün elinde bir dizüstü bilgisayar vardı ve pasaport kontrolünden geçmek için sıra beklerken Nurhan Hanım kaza ile genel müdürün bilgisayarını düşürmüştü. Ancak bilgisayarın kılıfı çok sağlam olduğundan bir şey olmamıştı. Ümit Bey haklıydı! Mavi karakterli biri olarak riski önceden sezebilmişti.

Ciddi ve ağırbaşlıdırlar

Mavi karaktere sahip olanlar gürültüyü, boş lafı ve kaosları sevmezler. İlişkilerinde mesafeyi ve ciddiyeti benimserler. Eğlenirken bile mesafeli olunmasını isterler. Kendileri de saygıyı en iyi şekilde sunarlar. Sessizliği, yalnızlığı severler. Sıkıntılı zamanlarında yakınların desteğine hep ihtiyaç duyarlar. Başkalarını heyecanlandıran ve eğlendiren olaylar onlara sıkıcı ve boş gelebilir.

Sarı karakterli bir kişiyi eğlenceli gelen bir şey, mavi karakterli bir kişiyi utandırabilir.

İlişkilerinde mesafeyi ve ciddiyeti benimserler. Eğlenirken bile mesafeli olunmasını isterler.
Kendileri de saygıyı en iyi
şekilde sunarlar.

Bir gün ailece bowling oynamaya gitmiştik. Ben çok eğleniyordum ve özellikle topu normalin üstünde bir yükseklikten atıyordum. Top "Güüüm" diye bir ses çıkıyordu. Ben müthiş eğlenirken mavi karakterli eşim işaret parmağını ağzına koymuş ve ne kadar ayıp der gibi bana bakıyordu. Bana eğlence gibi gözüken şey, mavi karakterli eşimi utandırmıştı. Kızımla beraberken arabayla bir tünelin altından geçerken avazımız çıktığı kadar bağırmak en büyük zevkimizdi. Ancak bunu bir gün eşimin yanında yaptık ve bize verdiği tepkiden sonra bir daha yanımızda mavi karakterli biri varken bunu yapmamaya karar verdik.

Standartları yüksektir

Her şeyi olabileceğinin üstünde düşünürler ve olabilecek en iyi standardı yakalamak için her türlü çabayı sarf ederler. Evleri, eşyaları son derece zevkli ve dikkatli bir şekilde düzenlenmiştir. Giyim kuşamları da kendilerine en yakışan biçimdedir. Herkes tarafından beğenilen ve derli toplu bir tarza sahiptirler. Başkaları için çok iyi hatta mükemmel görünen şeyler onlar için standardın altında olabilir. Bu özellikleri arkadaş seçerken de seçici davranmalarına neden olur.

Yapacağı işleri doğru ve zamanında bitirmek için ellerinden gelen her şeyi yaparlar.

Danışmanlığını yaptığım bir şirketin mavi karakterli olan kalite kontrol müdürü Engin Bey, kırmızı karakterli genel müdür Bülent Beye aylarca çalışarak önemli bir rapor hazırlar ve bunu sunmak için büyük bir hevesle bekler. Sonuçta titizlikle ve ayrıntılarıyla üç saatlik bir sunum oluşturur. Sunum vakti gelince genel müdür, kalite kontrol müdürünün odasına gelir ve Engin

Beye bütün raporu anlatmak için sadece üç dakikası olduğunu söyler. Engin Beyin iki ayağı bir pabuca girer fakat neticede üç dakika olmasa da 15 dakikada bütün raporu özetleyerek bu konudaki yeteneğini sergiler.

Yeteneklidir

Hayal güçlerini becerilere ve sanata yönelik kullanırlar. Gra-fiker, ressam, şair veya filozoflar çoğunlukla bu gruptan çıkar. Onlar çevrelerindeki güzellikleri görsel olarak ortaya çıkaracak şekilde içlerindeki duyguları harekete geçirmeyi çok iyi bilirler.

Son derece yetenekli ve yazdığı kitaplarla eğitim dünyasına büyük hizmetleri olan Ahmet Maraşh Hocamız bu karakterin en güzel örneklerinden biridir. "Evde Okul Okulda Kalite" adlı kitabı eğitimciler ve anne-babalar tarafından çok beğenilen bir kitaptır. Bir gün Ahmet Hocayla "Evde Okul Okulda Kalite" adlı kitabın içinden alınan örneklerle bir seminer vermeyi kararlaştırdık. Dokümanları hazırlamak Ahmet Hocanın, semineri vermek de benim görevimdi. Ahmet Hoca titiz bir çalışmayla kitabın içeriğindeki bilgileri seminer notu haline getirdi ve yaklaşık 10 gün öncesinden bana verdi. O günlerde işlerim çok yoğundu ve son güne kadar notlara bakamadım. Seminer vereceğim günün sabahı seminerimde gösteri yapacak iki çocuğu ve annelerini alarak seminer salonuna doğru yola çıktım. Yolculuğumuz 45 dakika kadar sürdü. Yolculuk sırasında ben seminer notlarını çocuklardan birinin annesi olan Sevil Hanıma verdim ve bana okumasını söyledim. Saat 9:30'da gideceğimiz yere vardık. Seminer saat 10:00'da başlayacaktı. Salonun yanındaki bir pastaneye oturduk ve ben seminerin ana hatları-ı nı gösteren bir zihin haritası çiz-

Başkaları için çok iyi
hatta mükemmel görünen şeyler onlar için
standardın altında
olabilir. Bu özellikleri
arkadaş seçerken de
seçici davranmalarına
neden olur.

I

dim. Zihin haritasında sadece anahtar kelimeler vardı. Saat 10:00'da salona girdim ve Ahmet Hocayla karşılaştım. Ahmet Hoca "Her şey tamam mı?" dediğinde "Evet hocam her şey tamam.." dedim. Notları sabahleyin okumaya başladığımı duysaydı kalp krizi geçirebilirdi. Salon çok kalabalıktı. Seminer bittiğinde herkes çok memnun olarak salondan ayrılıyordu. Geri dönerken yolda Ahmet Hocaya seminere nasıl hazırlandığımı anlattığımda çok şaşırdı. Bu olayda mavi karakterin yetenekleriyle sarı karakterin pratikliğini birleştirmiştik.

C. Kırmızı Karakterli Kişilerin Özellikleri

Kırmızı Karakter

Güçlü karalıdır, sadece kendisiyle yarışır
Benim dediğim gibi der, herkese karışır
Kaybetmeye dayanamaz, çalışması sık/aşır
Tutkuludur, tüm engellerle savaşır
Adeta lider doğmuştur, başka lider tanımaz
Lider olmadığı ortamlarda bulunmaz
Koyu tartışmacıdır, herkese göre davranmaz
Kırmızıları anlayabilirseniz sorun çıkarmaz
Heyecanı hiç bitmez, sönmek bilmez ateşi
Ondan etkilenir hayatına giren her kişi
Sonuç odaklıdır elinde kalmaz işi
Kendini belli eder bir ortama girişi
Olmazsa olmaz fıtraten ateştir elementi
Kızarsa kafası yakar Halic'i Levent'i
Kendi kurallarım koyar uymaz başkasının ahengi

Dedikleri olmazsa gözü görmez cenk çelengi

Bir başkadır onun aşkı ve sevdası Cananı için kıyar cana bin defası Vazgeçmez, yılmaz önemli ise davası Dostuna kıyamaz varsa sevgi vefası
Ses renginde vardır sanki büyük bir haykırış, Göz teması doğrudandır kartal gibi kararlı bir bakış Haksızlığa hiç gelemez, çıkar ani başkaldırış Haklının hakkım vermektir en sevdiği davranış
Güçlü kararlı tiplerdir. "Az laf, çok iş" derler. Sebebi ise sonuç odaklı olmalarıdır. Kırmızı karakterliler "Sadede gel" kelimesini çok kullanırlar. Herkesin onlar gibi düşünüp, hareket etmesini isterler. Gereksiz konuşmalardan ve işlerden hoşlanmazlar. Hep yapacak işleri ve alınmış kararları vardır. Önemli olan onlara göre işin özünü anlamak ve sonucu elde etmektir. Bu yüzden kararlarını uygularken gözleri başka bir şey görmez. İş yerinde başkasının odasına aniden girebilirler.
Gerektiğinde karşılarındakinin zor durumda olmasını önemsemeyerek kendi istekleri için başkalarını rahatsız edebilirler. Genelde kafalarının dikine giderler.
Özellikle onların sık yaptığı bir şey, karşılarındakini kendi istedikleri gibi olmaya ve hareket etmeye zorlamalarıdır.
Bu kişiler için önemli olan, onlardan hoşnut olmanızdır. Çevreye verdikleri mesajları, "Benim dediğim gibi, ama hemen olsun." şeklindedir.
Kırmızı karakterli kişilerin genellikle "Ben kendimi çok fazla an-
Kırmızı karakterli kişilerin genellikle "Ben kendimi çok fazla anlattım, kendimden çok bahsettim. Biraz da sen 'beni' anlat!" şeklinde bir tavırları vardır.

lattım, kendimden çok bahsettim. Biraz da sen 'beni' anlat!" şeklinde bir tavırları vardır.
Yüksek ancak gerçekçi hedefler belirlemekten ve sonra bunları gerçekleştirmeye girişmekten büyük bir zevk duyarlar. Son derece bağımsız insanlardır, hedeflerini onların adına başkalarının koymasından çok kendi hedeflerini kendileri koymak isterler. En kötü kararın bile bir karar olduğuna inanırlar.
Zaman yönetimi konusunda üstün bir becerileri vardır. Göz temasları doğrudandır, hatta bazen dinleyeni rahatsız bile edebilir. Konuşması hızlı ve tempoludur, ses tonlaması çok azdır.
Çalışma masaları ne sarı karakterli kişiler gibi dağınık ne de mavi karakterli kişiler gibi çok fazla düzenlidir. Olması gerektiği kadar düzene sahiptir.
Kırmızı karakterli kişilerin en temel özellikleri aşağıda belirte-, ceğimiz başlıklar altında toplanabilir: 4
Hep dik durmaya çalışırlar; kimseden yardım istemeyi sevmezler Zor durumlarda diğerlerine oranla daha güçlü olan bu insanların özlerinde zora talip olma vardır. Yapılan günlük meşguliyetler onlar için iş değildir. Herkesin yapamadığı işleri üstlenmek onlara zevk verebilir. Yapılması zor olan işleri yaparak sürekli kendilerini geliştirirler. Çoğu insanın imkansızlıklar karşısında pes etmesine rağmen, zorluklar onları daha da motive eder ve bunları kendi başlarına aşabilirler. Gerçek başarıların zorlukların
' arkasında olduğuna inanırlar.
Tipik bir kırmızı karakter olan, güçlü ve kararlı yapısıyla hayatını baştan kuran Düzceli Teyzenin yaşadıklarını sizlerle paylaşmak istiyorum:
Seminerlerimde katılımcıların "Düzceli Teyze" diye tanıdığı Ne-
Çalışma masaları ne sarı karakterli kişiler gibi dağınık ne de mavi karakterli kişiler gibi çok fazla düzenlidir. Olması gerektiği kadar düzene sahiptir.

bahat Ünlütürk, Düzce depreminde yakınlarını ve tüm mal varlığını kaybettikten sonra hiçbir zaman "Bunlar neden benim başıma geldi?" diye sormamış. "Ben bundan sonra ne yapabilirim?" diye sormuş ve hat sanatıyla uğraşmaya karar vermiş.

Önceleri bunu sadece oyalanmak için yapıyormuş. Ancak daha sonraları, ortaya koyduğu eserleri gören uzmanlar çok şaşırmışlar ve ona yardım etmeye başlamışlar.
İlk sergisini benim de seminerler verdiğim Altunizade Kültür Merkezi'nde açan Düzceli Teyze daha sonra bu sergilerini çok farklı yerlere taşımış. Basında ve medyada geniş yer bulan çalışmaları bütün uzmanlar tarafından tam not almış. Sergisinin açılışını birçok ünlü belediye başkanı ve politikacı yapmış.
Kırmızı karakterin bütün güçlü yanlarına sahip olan Düzceli Teyze'nin yeni bir sergi açtığını duyarsanız mutlaka eserlerini görmeye gidin, daha da önemlisi gülümseyen yüzündeki o kartal bakışlarını görün ve hayata daha farklı gözlerle bakın.
Kendilerini daima "haklı" görme eğilimleri vardır
Bu kişiler haklı oldukları konuda iddiacıdırlar. Bu iddialarını sonuna kadar götürürler. Haklı olmalarını sağlayacak bütün ayrıntılara ulaşmak, en büyük özellikleridir de diyebiliriz. Çoğu zaman hareketlerinin arkasındaki güdü, haksız konumuna düşmeme isteğidir. Bu sebeple hata yapma ihtimalini bile düşünmek istemezler. Diğer insanların da haklı olabileceklerini fark ettiklerinde ve hatalarını anladıklarında esneklik yönündeki en büyük adımlarını atmış olurlar.
Seminerlerimize katılan sarı karakterli bir yapıya sahip Tuğ-ba'nın babası kırmızı karakterli bir kişiydi. Asker kökenli ve disiplinli bir şekilde yetişmiş olan Taner Bey kızına karşı aşırı bir disiplin uyguluyordu. Taner Beyin kızları ile olan iletişimindeki genel kuralı şuidi:

"Madde 1: Babalar her zaman haklıdır. Madde 2: Haksız olduklarında da Madde l'deki kural geçerlidir." Bu yüzden her ikisi de iletişimde büyük sıkıntılar yaşıyorlardı. Tuğba ile çalışmaya başladığımızda ona şunu söyledim: "Dünyada değiştirebileceğin tek kişi sensin. Sen değişirsen ve daha esnek olursan göreceksin ki baban da değişecek." Babasına Tuğçe hakkında bilgiler verirken de sürekli olarak kızına karşı daha esnek olmasını ifade ediyordum. Her geçen gün baba ile kızın arası daha da iyiye gidiyordu. Daha sonra her ikisi de iletişim konusundaki kurallarını şöyle değiştirdiler:
1. İletişimimizin anlamı, aldığımız tepkidir.
2. İletişimdeki en önemli şey, esnekliktir.
Eleştirilmekten hoşlanmaz ve hiçbir sözün altında kalmazlar
Baskı altında olmaktan, emir kipinden ve eleştirilmekten hoşlanmazlar. Eğer kırmızı karakterli bir kişiyi eleştirecekseniz önce onunla uyum sağlamalı ve sonra bu eleştirinizi yumuşak bir üslupla yapmalısınız. Eleştiriye derhal tepki verirler, bu tepki bazen sert olabilir. Emir cümleleri kullanarak onları kolaylıkla yapacakları işlerden bile soğutabilirsiniz.
Kendilerine söylenen manidar sözlere veya haksız eleştirilere aynı ustalıkla cevap verebilme yeteneğine sahiptirler.
Milli şairlerimizden Mehmet Akif Ersoy da kırmızı karakterli bir şairdir. Bunu şiirlerinden de çok rahat anlayabiliriz:
Bir gün Mehmet Akif Ersoy bir konuşma yapıyordur. Konuşmasının sonunda patavatsız bir genç şöyle bir soru sorar:
Baskı altında olmaktan,
emir kipinden ve eleştirilmekten
hoşlanmazlar. Eğer kırmızı karakterli bir kişiyi eleştirecekseniz
önce onunla uyum
sağlamalı ve sonra bu
eleştirinizi yumuşak bir
üslupla yapmalısınız.
 "Siz aslında veterinerdiniz değil mi?" Mehmet Akif Ersoy delikanlıya bakarak şöyle cevap verir: "Ne o evladım, bir derdin mi var?"
Kararlı, iş bitirici ve sonuç odaklıdırlar
Kırmızı karakterli biri daha işin başında, hızlı karar verme yeteneğinden dolayı sonucu çoktan görmüş ve bir iş konusundaki kararını vermiştir bile. Her işin, başından çok, sonunu merak ederler. Çünkü karar verdikleri anda harekete geçmeli

ve derhal işe başlamalıdırlar. Hayatın her alanında onların bu kararlı yapısına ihtiyaç vardır. Çünkü en büyük kargaşalarda bile hızlı ve doğru karar alabilir, tekrar düzeni sağlayabilirler. Getirdikleri pratik çözümlerle pek çok kişinin içinden çıkamadığı karışıklığı önleme yeteneğine sahiptirler.
Recep Tayyip Erdoğan bu karakterdeki kişilere en iyi örneklerden biridir. İstanbul Belediye Başkanlığı'na aday olmadan çok önce başbakan olmayı kafasına koymuştu. Bu yüzden İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı elinden alındığında yeni bir hedef belirledi ve başbakan olmanın planlarını ve yeni yollarını aramaya başladı. Aldığı cezadan dolayı hapis yatması onu yıldırmadı; tam tersine daha da kamçıladı. Zaten kırmızı karakterli biri için zorluklar, onu daha da kamçılayan ve harekete geçiren iyi birer motivasyon unsurudur. Partisinin seçimi kazanması ve kendisinin başbakan olamaması onu etkilemedi. Bir yolunu buldu ve sonunda hedefi olan başbakanlık koltuğuna oturdu. Bir başkası için bitiş olan bir olay, onun için bir başlangıç olmuştu. Gençlik yıllarındaki koyu kırmızı karakterli Recep Tayyip Erdoğan yıllar geçtikçe daha esnek olmayı öğrenerek hedeflerine ulaşmakta zorluk çekmedi. Ayrıca kırmızı karakterli eşi Emine Erdoğan'la olan uyumunda bu başarısının önemli bir rol oynadığını ifade edebiliriz.

Küçük yaştan itibaren bağımsız hareket etmeye alışıktırlar; yönlendirilmek istemezler
Kırmızı karakterli kişiler, kendi kararlarını kendileri vermek isterler. Başka insan-ıarın kararı onları çok fazla ilgilendirmez. Onlar kendi akıllarına koyduklarını uygulayan tiplerdir. Eğer birlikte yapacağınız şeylerde aldığınız kararlan onlarla birlikte almadıysanız onu asla uygulamazlar.
Kırmızı karakterli oğlum Ekrem küçükken masa tenisi sporuna benim isteğimle başladı. 11-12 yaşlarında İstanbul şampiyonu oldu. Çok başarılı idi, fakat büyüyünce kendisi istemediği için de bu sporu bıraktı. Nedeni ise kendisinin bir kırmızı olmasından dolayı idi; çünkü başlangıçta bu sporu yapmak onun kararı değildi...
Kırmızı karakterli bir babanın, kendisiyle aynı karakterde 3 yaşında bir oğlu vardı. Babanın anlattığına göre ne yaparsa yapsın çocuk dışarı çıktıklarında bir türlü babasının elini tutmak istemiyormuş. Endişelenen baba düşünmüş ve çocuğunun kırmızı karakter özelliklerini görüp onunla bu şekilde iletişim kuramayacağını anlamış. Çocuğuna, "Oğlum haydi beni markete götür..." demiş. Çocuk babanın bu davranışına olumlu yanıt vermiş ve babasının elini tutarak onu markete götürmüş.
O günden sonra da baba çatışmaya mahal vermeyecek şekil-• de çocuğunun bu yönünün farkında olarak onunla iletişime geçme yolunu tercih etmiş.
Amaca yöneliktirler, ani kararları ile insanları şaşırtabilirler Ulaşmak istedikleri hedefler adeta onları bu hedeften başka her şeyden soyutlar. Çoğu zaman diğer insanların memnuniye-

Kırmızı karakterli kişiler,
kendi kararlarını
kendileri vermek isterler.
Başka insanların kararı
onları çok fazla
ilgilendirmez.
tini düşünemeyebilirler ve istemedikleri halde tepki alabilir, yalnız kalabilirler.
Herhangi bir yerde, bir iş kurumunda, seyahat esnasında veya aile içinde bir karar verirler. Kendilerine tâbi olan insanlar da bu karara uyarlar. Çok kısa bir süre içinde kararlarını başka bir yöne
çevirebilirler. Birçok kişi bu durumdan etkilenir. Fakat bu insanlar için diğerlerinin düşünceleri çok fazla önemli değildir. Onlar için insanların memnuniyetinden çok amaçlarını gerçekleştirmeleri önemlidir.

Kendisine danışmanlık yaptığım bir marketler zincirinin sahibi Zeki Bey bu karakterin iyi bir örneği idi. Seminerlerime katıldıktan sonra Zeki Bey, aldığı eğitimleri şirketindeki çalışanlarına da aldırmayı düşünmüştü.
Bunun üzerine kendisi ile çalışanlarına yönelik, 6 günlük bir eğitim anlaşması yapmıştık. Fakat Zeki Bey kırmızı karakterinin verdiği "sonuç odaklılık" ile bazı detayları düşünmemiş, kararlı ve bağımsız bir planla market çalışanlarını üst üste 6 günlük eğitime çağırmıştı. Çalışanlar hazırlıklı olmadıklarından bu kararı şaşkınla karşılamışlardı.
Verdiğim 6 günlük eğitimlerde karakterleri anlatıp, karakter analizlerini yaptırınca herkes Zeki Beyin tipik bir kırmızı olduğunu fark edince neden bu şekilde eğitim planı yaptığını da anlamıştı.
Eğitimin olumlu sonuçlan ise tüm çalışanları fazlasıyla memnun etmişti.
Önlerindeki işe aşırı odaklanmaları yüzünden, sonuçlar konusunda yeterli değerlendirmeyi yapamayabilirler
Kuvvetli içgüdüleri onların herhangi bir konuya yoğun bir şekilde odaklanmalarını sağlar. Bir değerlendirme yaparken zor da

Önemli kararlar alırken
kırmızı karakterlerin çok
çabuk karar vermemesi
ve uzun vadeli sonuçları
iyi değerlendirmesi
gerekir.

olsa birden karar verebilirler. Düşünmeden verilen bu ani kararları • yüzünden problem yaşayabilirler. Daha esnek olup açık kapı bırakmaları gerektiğini bazen hatırla- , mayabilirler.
Kırmızı karakterli biri karar al-
I_____ı madan önce çok iyi düşünmeli ve objektif birilerine danışmalıdır. Hele bir de önemli kararlar alırken kırmızı karakterlerin çok çabuk karar vermemesi ve uzun vadeli sonuçları iyi değerlendirmesi gerekir.
Seminerlerime katılan Ali Beyin kırmızı karakterin tipik özelliklerini taşıdığını gözlemlemiştim. Kendisi seminerlerime katıldıktan sonra 9 günlük NLP Practitioner eğitimi almaya karar vermişti. Bu kararı üzerine Ali Bey, çalıştığı işyerinden izin istemiş ve olumlu yanıt alamayınca da istifa etmişti. Tabi bu olaydan benim haberim yoktu.
Ali Bey aslında beni modellediğini zannederek eğitim için işini feda etmişti. Ama aslında kendisi kırmızı karakterinin özelliklerini taşıyan biri olarak kararına aşırı odaklanmış, bunun uzun vadeli sonuçlarını düşünememiş ve iyi bir değerlendirme yapamamıştı.
Ancak katıldığı seminerden sonra gerek aile hayatında gerekse iş hayatında kendisine yeni ufuklar açıldı. Özellikle eşinin bana telefon açarak teşekkür etmesi ve Ali Beydeki değişiklikleri anlatması, bir eğitimci olarak hiçbir zaman unutamayacağım olaylar hanesine yazılmıştı.
Adeta lider doğmuşlardır; aksi bir tarzı benimsemek istemezler Yönetme içgüdüleri bir hayli fazladır. Komut vermeyi severler. Maksatları kötü değildir, doğal olarak buna eğilimlidirler. Herkesin kalkmasını, koşmasını, atlamasını, çalışmasını, her zaman kazanmasını isterler. Çocuk veya yetişkin fark etmez, ilk işe

aileden başlarlar. Diğer akrabalara kadar uzanırlar. Genellikle küçük yaşlarda hedeflerini belirler ve kimsenin yönlendirmesiyle amaçlarından sapmazlar.
Seminerlerimize katılan Safinaz Hanım 9 yaşlarında iken babası ile ayakkabı almaya çıkmışlar. Kendisi bir ayakkabı beğenmiş ve babasına zorla onu aldırmak istemiş.
"Baba bu olmazsa olmaz. Ya alırsın ya da ben okula gitmem!" demiş.

Tabi babası bu kırmızı karakterli kızına daha fazla karşı koyamamış ve Safinaz Hanım sonunda ayakkabıyı babasına aldırmış.
Hayatı boyunca annesine annelik, babasına babalık yaptığını ve tüm aileyi yönettiğini söyleyen Safinaz Hanım çalıştığı işyerinde de bu güçlü yönünün özelliklerinden istifade ediyor.
Özgüvenleri yüksektir
Kendilerine güvenleri diğer karakterdeki insanları şaşırtacak derecede yüksektir. Kendilerine olan inançları asla sekteye uğramaz, talip oldukları zor işlerin altından kalkamayacakları bir iş olduğuna inanmazlar. Her ortamda kendi kişiliklerini rahatlıkla sergiler, herkesin kendi görüşlerine karşı olduğu bir ortamda bile inandıklarından taviz vermezler.
Kırmızı karakterli oğlum Ekrem masa tenisi oynadığında ve maç son sayıya kaldığında daima kazanan taraf olurdu. Çünkü karşı taraf son sayıda panik yaşarken Ekrem sakin bir şekilde smaç vurur ve maçı alırdı. Ayrıca üniversite sınavına giderken herkes çok heyecanlı iken Ekrem son derece sakin bir sınav geçirmişti. Hatta sınav sırasında bazılarının şeker, çikolata yemeleri ve bol bol su içmeleri ona çok garip gelmişti.
I

Kırmızı karakterler kendi imkânları ve güçleriyle çalışırlar. Onlar için yapılan iş kendi çabalarıyla yaptıklarında anlamını bulur ve onları tatmin eder.

Ünlü şairlerimizden Necip Fazıl Kısakürek de kırmızı karakterli biri idi. Şiirlerinde de bu karakterinin izlerine rastlamanız mümkün. Yazdığı her şiirde insanları eyleme ve girişkenliğe teşvik ediyordu. Sosyal hayatında da kırmızı yönü daima öndeydi.

Bir defasında Necip Fazıl Kısakürek'e birisi "Türkiye'de iki büyük şair var." diye bir yorumda bulunur. Necip Fazıl Kısakürek o kişiye dönerek sorar:
"İkincisi kim?"
Kendi hedeflerini kendileri gerçekleştirmek isterler
Diğer karakterdeki insanlar herhangi bir konuda yardım almaya gönüllüdür. Ancak kırmızı karakterler kendi imkânları ve güçleriyle çalışırlar. Onlar için yapılan iş kendi çabalarıyla yaptıklarında anlamını bulur ve onları tatmin eder. Başkalarının yardımlarından mutlu olmaz, hatta rahatsız olurlar. Halk deyimiyle: "Aç yatarım, kuyruğumu dik tutarım." tarzında hareket ederler.
Kendisi kırmızı karakterli olan Üsküdar Belediye Başkanı Yardımcısı Mehmet Demiröz, bu konuda örnek olabilecek bir anısını şöyle anlatıyor:
İstanbul'a İ.T.Ü. "Şehir ve Bölge Planlama Bölümü"nü kazandığında gelir. Üniversiteye başladığında ilk derste hocasının "Ra-pido temizlemeyi çok iyi bilin..." demesi üzerine, hocasının asistanına giderek "Rapido temizlemeyi nasıl öğrenebilirim?" diye sorar. Asistanın kızarak "Madem bilmiyorsun, niye buraya geldin?" cevabını vermesi üzerine, "Ben buraya rapido temizlemeyi öğrenmeye geldim." der.
Son sınıfa geldiğinde Mehmet Bey, bir proje hazırlar ve bunu 7 profesör gözden geçirerek hatalarını düzeltir.

Mehmet Bey eve gittiğinde değişmiş olan eski projesi için "Bu benim projem değil!" diyerek, bunu çöpe atar ve yeni bir proje için uzun süre uğraşır.
Bu son projesini profesörlere götürdüğünde, "Bu bizim düzelttiğimiz proje değil!" derler ve Mehmet Bey de "Bu yeni proje ile ben sizin öğrettiklerinizin sonucunu verdim. Sizlere çok teşekkür ederim. Şimdi ise bu projeden sadece iki şey beklerim: Ya sınıfta kalacağım ya da 100 tam puan alarak başarmış olacağım." der.
Sonuçta Mehmet Bey, projesiyle birinci olur. Mezuniyet töre-' ninde dört sene önceki asistan da vardır.

Rektör Mehmet Beye "Hedefiniz neydi?" diye sorunca Mehmet Bey "Ben buraya rapido temizlemeyi öğrenmeye geldim." cümlesini tekrarlar.
Bu cevapla asistan yapmış olduğu hatayı anlar ve Mehmet Beye gelip "Bir kişinin 4 sene unutamayacağı bir sözü söylemek istemedim." deyip özür diler. Mehmet Bey bu cevaptan tatmin olmuş ve istediğine ulaşmıştır.
İş odaklıdırlar ve iyi organize ederler
Yapılacak işe odaklanır, sonuca ulaşılacak yolları bilirler. Başkaları için iş bölümü ve organizasyon zor görünürken onlar için bunlar, hedefe ulaşmada etkili ve gerekli bir çözümdür. Onlara sıkıldıklarında dinlenmeye ihtiyaçları olduğunu söylemeyin, çünkü onlar tatilde bile işlerini düşünecek kadar iş odaklıdırlar. Herkes eğlenirken ya da eğlenceden sonra, rahatlıkla akşam otel odalarında işleriyle ilgili planlar yapabilirler. Dizüstü bilgisayarlarından bürolarını, işyerlerini idare edebilirler. Bu durum eşlerini veya çevresindeki insanları bunaltabilir. Seminerlerimize katılan Ayşe Hanım bir defasında tatile gider-

Onlara sıkıldıklarında
dinlenmeye ihtiyaçları
olduğunu söylemeyin,
çünkü onlar tatilde bile
işlerini düşünecek kadar
iş odaklıdırlar.

ken çantasının yarısını işi ile ilgili kitaplarla doldurmuştu. Tatilde sürekli kitap okuması ve cep telefonlarıyla iş görüşmeleri yapması arkadaşlarını çok şaşırtmıştı. Ancak tatilden döndüğünde okuduğu kitaplarla ilgili bilgileri bana aktarırken çok mutluydu.
Güçlü istekleri vardır ve asla vazgeçmezler
Kırmızı karakterli kişilerin güçlü istekleri vardır. Çünkü sıradan hedefler onları motive etmez. Diğer karakterlerdeki kişilere çok zor gelen şeyler onları daha da motive eder.
Adeta şöyle bir kuralları vardır: "Zoru yaparız, imkânsız biraz zaman alır!" Kafalarına bir şeyi koyduklarında onu gerçekleştirene kadar uğraşırlar ve asla vazgeçmezler.
Bir gün İsparta'dan Sıtkı Aslanhan adlı bir üniversite öğrencisi beni arayarak İsparta'da işadamlarına ve ayrıca halka açık birer seminer düzenlemek istediğini söyledi. Birkaç görüşmenin sonucunda seminer günlerini kararlaştırdık ve ben İsparta'ya gittim. Önce Büyük İsparta Oteli'nde iş adamlarına yönelik bir seminer yaptık İsparta'nın ileri gelen 150 iş adamının katıldığı seminer çok başarılı geçti. Ardından büyük bir salonda halka açık bir seminer daha yaptık. Salon tıklım tıklım dolmuştu. Çok başarılı geçen seminerden sonra evde Sıtkı'yla oturuyorduk. Kendisine şöyle dedim: "Sıtkı, çok başarılı bir organizasyon yaptın. Benim Türkiye'deki organizasyonlarımı da yapar mısın? Bunu yapacak birine ihtiyacım var." Bu sözüm üzerine Sıtkı ayağa kalktı ve çekmecesinden bir kağıt çıkarıp bana uzattı. Kağıtta Sıtkı'nın hedefleri yazıyordu. Hedefler listesinin ilk iki maddesi şöyleydi:
? Oğuz Saygın'ı İsparta'ya getirmek
? Oğuz Saygın'ın bütün organizasyonlarını düzenlemek.
O gün Sıtkı'yla anlaştık ve çalışmaya başladık. Sıtkı kırmızı karakterli bir yapıya sahipti ve kafasına koyduğu her şeyi yapa-

bilecek güçteydi. Üç yıl boyunca bütün Anadolu'yu il il dolaştık. Önce seminerlerimde sadece beni sunan Sıtkı daha sonra küçük küçük konuşmalar da yapmaya başladı. Bir müddet sonra bir semineri baştan sona yapabilecek kadar tecrübe kazanmıştı. Şu anda İstanbul'da ve Anadolu'nun birçok yerinde çok başarılı seminerler veriyor. Türkiye'nin tanınmış iş adamlarına ve siyasetçilerine eğitimler veriyor. Ayrıca "Hayata Gülümse" adlı mükemmel bir kitap yazdı ve bu kitap kişisel gelişim alanında en çok satanlar listesine girdi. Bu kitabı bana ve birçok anıyı paylaştığımız arkadaşımız rahmetli Feyzullah Çırak'a ithaf etmesi de onun kırmızı karakterinin altındaki dostluk duygusunun bir tezahürü.
D. Yeşil Karakterli Kişilerin Özellikleri

Yeşil Karakter
Halim selim, sessiz uyumlu, sabırlıdır İş güçten yorulmaz soğukkanlıdır
Arabulucu, sevecen, arkadaş canhsıdır | Çok az konuşur, yumuşak başlıdır
Çatışmadan kaçar, kavga gürültü sevmez Kendinden ödün verir, "hayır" demeyi bilmez Çevresiyle ilgilenirken kendim düşünmez Ketumdur, duygularını açmayı beceremez
Her halinden memnun, sevgi doludur ince espriler yapar, orta yolludur İyi takip eder, takım ruhludur Saygılı, duygulu, hep huzurludur

Yüzleri mütebbessim, ifade yüklüdür Sırlarım açık etmez, çok güçlüdür Tarzı herkesi rahata kavuşturur Kendi fırtınasını içinde susturur
Elementi sudur kana kana içilir Onlarla ömür güzel geçirilir Sevgi ve muhabbeti incelikle seçilir Sükunet sembolü, esenlik yelidir
Orta yollu tiplerdir. Dikkat çekici hatalarda bulunmazlar. En belirgin yönleri her yerde mutlu olabilmeleri ve hallerinden memnuniyet duymalarıdır.
Yeşil karakterli kişiler "Sabreden derviş, muradına ermiş." derler. Çok sabırlıdırlar. Yeşil karakterli çocuklar itaatkâr olduklarından anne-babalarını üzmezler. Ayırt edilmesi en güç olan ve zor anlaşılan kişilerdir. Dinlenmeyi severler. Akışa uyum gösterirler. Fakat uyumlu görüntülerine aldanmamak gerekir. Çünkü kolay değişmezler. İçten içe çok inatçıdırlar. Son gün kavramları yoktur. Projeleri yarım kalmış olabilir. Yeşil karakterli kişilerle olanlara bir tavsiyede bulunmak isterim: Yeşil karakterli kişiler nasıl olsa kimseye "hayır" diyemezler deyip de onların bu yönlerinden istifade etmeyin. Çünkü içten içe çok üzülürler.
Barışçıl ve soğukkanlı olan yeşil karakterli insanlar için yapabileceğiniz en güzel şey, onlara saygı göstermektir. Bunu çok isterler. Çevrelerine verdikleri mesajları "Lütfen bana saygı gösterin..." şeklindedir.
Mavi karakterli kişilere göre daha duygulu ve heyecanlı bir yapıya sahiptirler.
Barışçıl ve soğukkanlı olan yeşil karakterli
insanlar için
yapabileceğiniz en güzel
şey, onlara saygı
göstermektir.

Takım oyuncularıdır. Özellikle küçük gruplar halinde çalışmayı, tek başına çalışmaya tercih ederler. Öne çıkmaya çalışmaz ve nadiren başkalarıyla çatışmaya girerler.
Başkalarını, fikirlerini açmaya teşvik etme konusunda beceriklidirler. Başka insanların katkıların-daki değeri görme konusunda oldukça yeteneklidirler. Çatışan fikirleri bütün tarafların destekleyebileceği bir senteze kavuşturma konusunda da becerileri vardır. Yani, uyumlu ilişkilere çok değer verdiklerinden çoğunlukla gergin havayı dağıtırlar.
Arka planda kalmaya özen gösterdikleri için birçok ekip çalışmasında isimsiz kahramanlar olarak rol alırlar. Başka insanların hislerine karşı özellikle duyarlıdırlar. İnsanlar onlara güvenerek açılırlar. Fakat bazen arkadaşlığı abartır ve bu yüzden işlerini ihmal edebilirler. İnsanlarla olan ilişkilerine gereğinden fazla zaman ve dikkat ayırabilirler. Diğer karakterlere göre insanlar ve insan duyguları hakkında daha duyarlıdırlar. Çok insancıl olduklarından herkesin derdini dinlerler. Yalnız bu sabırlı tutumlarının arkasından ani patlamalar meydana gelebilir.
Göz teması konusunda da rahattırlar, yüz ifadeleri anlam yüklüdür. Sesleri sıcaktır ve seslerinin tonları oldukça düşüktür.
Otorite kullanma konusunda yufka yüreklidirler, kimi zaman bu otoriteyi yanlış kullanabilirler.
Kırmızı karakterli bir hanım ile yeşil karakterli bir erkeğin evliliğinde son söz hep yeşil karakterli erkeğe ait olur. Bu söz şudur: 'Peki karıcığım...'

Çok hareketli ortamları sevmezler, çünkü bunu yapacak enerjiyi bulamazlar kendilerinde.
Yeşil karakter özelliklerinden bazıları şöyledir:
İnce ve düşündürücü espri anlayışına sahiptirler

Onlar sarı karakterdeki insanlar gibi sık sık espri yapıp fıkra anlatmayı sevmezler. Daha çok dinlemekten hoşlanırlar. Bir espri yaptıklarında ise bu espri ince nükteler içerir. Ancak bu espriler-deki inceliği anlamak için insanların biraz düşünmeleri gerekebilir. Çünkü çok düşünüp az konuşan kişilerdir. Ayrıca onlar eleştiri almaktan çekinirler ve insanların onlara duyduğu saygıyı zedelemek istemezler. Her şeyin ters gittiği bir anda bile insanları ince esprileriyle tebessüm ettirebilirler.

Bir gün yeşil karakterli arkadaşım Haşim Bey ile bir okula seminer vermeye gitmiştik. Haşim Bey, semineri baştan sona dinledi. Seminer çoklu zekâyla ilgiliydi. Çocuklarda 8 tür zekâ olduğundan bahsettim. Bunlar matematiksel, sosyal, bedensel, bireysel, sözel, müziksel, görsel ve tabiat zekası idi. Seminer ücretini Haşim Bey tahsil etti ve arabaya bindik. Ha-şim'e "Çoklu zekayı anlayabildin mi?" diye sordum. "Çok iyi anladım Oğuz hocam." dedi. Yeşil renkli 20 YTL'leri kastederek: "Örneğin bu zarftakiler tabiat zekâsı değil mi?" diye sordu.

Çok rahattırlar

Yeşil karakterli insanların rahatlığı her zaman çok dikkatimi
---, çekmiştir. "Evin yansa bile içinde
Daha çok dinlemekten yorganım var deme." sözü sanki on-
hoşlanırlar. Bir espri lar ic-in söylenmiş gibidir. Onların bu
yapaklarında ise bu derece rahat °lmaları. kendilerini
espri ince nükteler Psikolojik açıdan rahatlatırken etraf-
lanndaki birçok insanı gerebilir.

"Şimdi olmazsa ne olur sanki, daha

Başkalarının panik
yaşadığı anlarda dahi son
derece rahat olmaları,
kendileri için avantaj
sağlarken özellikle
kırmızı karakterli kişileri
çileden çıkarabilir.

sonra yapsak olmaz mı?" türü yakınmaları sık sık duyabilirsiniz onlardan. Onlar için şimdi yapmakla daha sonra yapmak arasında hiçbir fark yoktur. Bir karar alarak rahatlarını kaçırmaktan hoşlanmazlar. Rahat tavırları ile her zaman aynı dengeyi koruyabilirler. Başkalarının panik yaşadığı anlarda dahi son derece rahat olmaları,
kendileri için avantaj sağlarken özellikle kırmızı karakterli kişileri çileden çıkarabilir.

Rahat ve sakin tavırlarıyla dikkat çeken yardımcım Yasin, yeşil karakterin tüm özelliklerini üzerinde taşıyordu sanki. Hanımı Fatma ise onun tam zıddı kırmızı karakter özellikleriyle dikkat çekiyordu. Ramazan bayramından bir hafta önce eşi ona kızıp, küçük çocuğunu da alarak ailesinin evine gitmiş. Ailesine düşkün olan Yasin ertesi gün bana gelip olayı anlattı. Kendisine niçin hanımını ve çocuğunu alıp evlerine geri getirmediğini sorduğumda bana; "Hocam şurada bayrama az kalmış. Gitmişken bari bayramda gideyim de bu arada hem onları alırım, hem de bayramlarını kutlamış olurum..." dediğinde yeşil karakterli insanların rahatlıklarının hangi seviyelere kadar çıkabileceğini çok daha iyi anlamıştım!

Kendileriyle barışıktırlar

Yeşil karakterli insanlar fazla ayrıntıcı ve büyük beklentiler içinde olmayan bir yapıya sahip olduklarından her ortam ve durumda kendileriyle barışıktırlar. Diğer insanları çok sinirlendiren bir şey onların keyfini kaçırmayabilir. Kimseye karşı kırıcı olmazlar. Bu tutumları nedeniyle kimse onlara düşmanlık beslemez. Çok gerekli görmedikçe insanları eleştirmezler, herkesi olduğu gibi kabul etme düşüncesi içindedirler. Diğer karakterlerdeki in-

Çok gerekli görmedikçe
insanları eleştirmezler,
herkesi olduğu gibi kabul
etme düşüncesi
içindedirler.

sanları küplere bindirecek bazı olaylara hoşgörüyle yaklaşabilme-leri en güçlü özelliklerinden biridir. Buna verebileceğimiz en iyi örneklerden biri Yıldırım Akbulut'tur. Başbakan olduğunda yıllarca kırmızı ve mavi karakterli liderler tara-
I_____ı fından yönetilmiş olan Türk halkı birdenbire yeşil karakterli bir başbakan gördüklerinde çok şaşırdılar. Turgut Özal'ın en çok güvendiği kişi olduğu için Yıldırım Akbulut o makama getirilmişti. Son derece sadık, dürüst ve kendisiyle barışık bir insandı.
O tarihlerde medyada Yıldırım Akbulut hakkında fıkralar üretildi. O, bu fıkraların hepsine gülüp geçti, hatta bir televizyon programında kendisi de herkesi gülümseten şu fıkrayı anlatmaktan çekinmedi: "Yıldırım Akbulut bir tarihte bir devlet dairesinde • müdürken bir görevli kendisine gelerek 'Müdür Bey, arşivimiz çok dolu, tarihi geçmiş bazı evrakları atalım mı?' diye sorduğunda Yıldırım Akbulut şöyle cevap vermiş: 'Önce fotokopisini çekin sonra atın!'"

Diğer karakterlere nazaran soğukkanlıdırlar

Her türlü zorluğun ortasında dahi soğukkanlılıklarını yitirme- ; den sakin kalmayı başarabilirler. Biraz düşünür ve o an için yapılması gerekene sakin bir şekilde karar verirler. Özellikle diğer insanların öfkeden çılgına döndüğü anlarda onların bu tavrı ortamı yumuşatır. Ayrıca hiç telaşlan ve aceleleri yoktur. İnsanları paniğe sürükleyen bir olayda yeşil karakterli kişileri hemen fark edebilirsiniz. Çünkü onlar deprem anında bile tarzlarını bozmadan yürüyebilirler.

Seminerlerimize katılan 118 servisi müdürünün, çalışanlarından biri hakkında anlattığı hikaye bu karakterdeki insanlar hakkındaki ilginç örneklerden biridir:

118 gece servisinde çalışan

Gülsüm Hanım deprem gerçekleşmeden önce gece saat 03:00 civarlarında çay molası verildiğinde sağ gözüne rimel sürmüş ve tam o sırada deprem olunca sol gözüne süremeden binadan dışarı çıkmış. Ancak binanın dışına çıktığında yaptığı ilk iş, sol gözüne rimel sürmek olmuş!

Ayrıca seminerlerime katılan, buradan aldığı eğitimlerle kişisel gelişim dünyasıyla tanışan, daha sonra Emniyet Müdürlüğü ve İETT gibi büyük kuruluşlarda seminerler veren kırmızı karakterli Güler Sarıcı'nın eşi yeşil karakterli bir kişiydi. 17 Ağustos 1999 yılındaki büyük depremde insanlar büyük bir sarsıntı ve şokla yataklarından fırlarken Güler Hanımın eşi hiçbir şey olmamış gibi davranmış ve sonradan Güler Hanımın ısrarları ile dışarı çıkmaya razı olmuş.

Çatışmadan çok çekinirler

Çatışmayı engellemek için gerçekten inandıkları şeyi söylemek yerine karşılarındaki kişinin duymak istediği şeyi söyleyebilirler.

Önceliği kendilerinden çok karşılarındakine tanırlar. Sorun çıkarmak istemezler. Kavga, gürültü ortamlarından kaçarlar. Her yerde insanlarla iyi ilişkiler kurar ve çatışma ortamından uzak olurlar. Gerekmedikçe konuşmazlar, konuştuklarında ise karşılarındaki kişiye uyum sağlamak için gereken gayreti gösterirler.

Kürüm Demir Çelik Firması adına Arnavutluk'a giderek orada kurdukları fabrikada Türk ve Arnavut çalışanlara seminer vermem istendi. Burada Türklerle olan seminerim bittikten sonra sıra Arnavutlara geldi. Arnavut çalışanların içerisinde son derece barışçıl, sevecen, çay servisi yapan bir bayan dikkatimi çekti. O kadar sevecen bir tavrı vardı ki sanki herkese çay servisi yapmak için hazır bekliyordu. Seminere o da

Çatışmayı engellemek
için gerçekten inandıkları
şeyi söylemek yerine
karşılarındaki kişinin
duymak istediği şeyi
söyleyebilirler.

katıldı. Seminerde farklı insan karakterlerini anlatırken yeşil karakterli insanların çatışmadan çekindiklerini ve kendi söylemek istedikleri şeyler yerine sizin duymak isteyeceğiniz şeyleri söyleyeceklerini tercüman vasıtasıyla anlattım. Daha sonra Bayan Valiy'den bir çay rica ettim. Valiy dışarı

çıktığında diğer katılımcılara beyaz bir peçete gösterdim ve ben "Bu ne renk?" diye sorduğumda cevap
olarak hep bir ağızdan "siyah" demelerini istedim. Burada önemli olan Valiy'in aynı soruya ne diyeceğiydi. Biraz sonra Valiy içeri girdi, çayımı verdi, ben salondaki arkadaşlara dönerek beyaz peçeteyi gösterdim ve "Arkadaşlar, bu ne renk?" diye sordum. Hepsi bir ağızdan üç kere "Siyah, siyah, siyah" diye bağırdılar. Sonra Valiy'e döndüm, ben bir şey demeden Valiy şöyle diyordu: "Siyah, siyah, siyah..."
Parolaları; evde barış, işyerinde barış ve cihanda barıştır
Yeşil karakterli kişilerin arkadaşları çoktur, muhalefet edenleri çok azdır, düşmanları ise hiç yok gibidir. Her yerde barışçıl bir hayat isterler. Onların dünya barışına katkıları çok fazladır. Başkaları için mutluluk; başarı, güç ya da disiplini ifade ederken onlar için mutluluk, huzur ve barış içinde bir hayat demektir. Girdikleri her ortama huzur ve barış getirirler.
Arnavutluk'taki Kürün Demir Çelik Firmasında Maksi adlı bir servis şoförüyle tanıştım. Maksi hem bizi gezdiriyor hem de Arnavutluk'ta tercümanlığımızı yapıyordu. Maksi yeşil karakterli bir kişiydi ve yeşillerin birçoğunun evliliğinde olduğu gibi eşi de

Yeşil karakterli kişilerin
arkadaşları çoktur,
muhalefet edenleri çok
azdır, düşmanları ise hiç
yok gibidir.
güçlü kararlı kırmızı karaktere sahip bir bayandı. Maksi'den birçok Arnavutça kelime öğrendim. Anlattıklarımdan kendisinin yeşil, eşinin de kırmızı karakterli biri olduğunu öğrenmişti. Eşi hem kendisinin hem de Maksi'nin maaşını alıyor ve Maksi'ye harçlık veriyordu. Yeşil karakterli erkek kırmızı karakterli bayan evliliklerinde bu duruma çok rastlamıştım ama Maksi'nin söylediği bir şey beni çok şaşırtmıştı: "Hocam ben uzun süre Kürün'den kaç para aldığımı bilmiyordum, maaşımın ne kadar olduğunu öğrendiğimde iyi bir kazancım olduğunu anladım ve çok sevindim..." dedi. Maksi bunları anlatırken durumundan çok memnun olduğu ve eşini de çok sevdiği her halinden belli oluyordu.
Ayrıca Dışişleri Bakanımız Abdullah Gül, başarılı bir siyaset adamı olmasının yanında yeşil karakterin en tipik örneklerinden biridir. Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanı olduğu parti seçimi kazandığında geçici bir süre için başbakanlığı alacak bir kişiye ihtiyaç vardı. Bu kişinin barışçıl, çatışmalardan uzak, mütevazı ve gerektiğinde başbakanlığı tekrar kendisine devredecek biri olması gerekiyordu. Bu özelliklere en uygun kişi de Abdullah Gül idi. Barışçıl ve sevecen tavrıyla bir müddet başbakanlık yaptı ve vakti geldiğinde emaneti hiçbir problem çıkarmadan sahibine devretti!
Bir an evvel işlerini bitirip dinlenmek isterler
Hayatın sürekli bir koşuşturma ve hareket halinde olmaktan ibaret olmadığını düşünür, zamanlarının bir kısmını dinlenmeye ayırmak isterler. Yeşil karakterli birini bıraksanız hiç sıkılmadan aynı pozisyonda saatlerce oturabilir. Bu onlar için dinlenmenin en güzel yoludur. Ama sarı karakterli biri için böyle bir hal korkunç bir ızdıraptan başka bir şey değildir. Sarı karakterliler, uzun

süre aynı yerde ve aynı pozisyonda kaldıklarında kendilerini felç olmuş gibi hissederler.
Yazın pikniğe gitmek isteyen kırmızı karakterli bir bayanın yeşil karakterli eşi, pikniğe gitmek yeri-. ne balkonda çiçeklerin arasında ızgara yapmayı teklif edebilir. Bu durum da kırmızı karakterli bayanın mangalı balkondan atmasına sebep olabilir!
Seminerlerimizden bir bayan; eşinin işyerinde çok sevilen biri olduğunu, yapması gereken işleri mutlaka bitirdiğini ancak eve gelir gelmez uyumak istediğini ve Pazar günleri neredeyse akşama kadar hiç yataktan çıkmak istemediğini, kahvaltıyı hazırlayıp eşini kaldırmak istediğinde ise hep aynı cevabı aldığını söylüyordu. Eşi tok olduğunu söyleyerek öğlene kadar uyuyor ve kalktığında son derece acıkmış olduğundan masada ne varsa silip sü-pürüyormuş. Bu bayanın eşine

niçin böyle yaptığını sorduğumda eşine duyurmadan bana şöyle demişti: "Hocam Pazar sabahları biraz daha uyumak için açlığa dayanmaya çalışıyorum."

Doğal arabulucudurlar

Herkesle arkadaş olabildikleri ve tatsızlıkları sevmedikleri için, kimseyi incitmeden, iki tarafı da memnun edebilecek şekilde uzlaştırma kabiliyetine sahiptirler. Herkesi mutlu eder, arayı bulurlar. İnsanlar arasındaki anlaşmazlıkları çözmek ve onları barıştırmak çoğu zaman onları mutlu etmeye yetebilir. Çünkü onlar insanlara ve onları mutlu etmeye çok önem verirler. Kimyada katalizör denilen maddeler vardır. Bu maddeler iki maddenin karışımını kolaylaştırır ve daha sonra aradan çıkarlar, işte yeşil karakterli kişileri kimyadaki bu katalizörlere benzetebiliriz.

Eski bir dostum olan Cem Bey yeşil karakterin tüm özelliklerini taşır. Kendisi son derece sakin, insanları rahatlatan bir tavır içerisinde herkesin çok sevdiği ve takdir ettiği bir işadamıdır. Bir gün bir iş görüşmesinde bizim ekibimizle karşı taraf arasında arabuluculuk yapmak durumunda kaldı. Çünkü o her iki grubu da yakından tanıyordu. Bizim ekipte benimle birlikte kırmızı karakterli Nurhan Hanım ve mavi karakterli Ümit Bey vardı. Diğer tarafta ise kırmızı karakterin ağır bastığı üç kişi vardı. Zaman zaman hararetlenen müzakereyi sürekli olarak sakinleştiren Cem Bey idi. Sonunda Cem Bey sandalyesini alarak bizim yanımıza geldi. Bizim adımıza karşı tarafla konuştu. Daha sonra yine sandalyesini alarak onların yanına oturdu ve onlar adına bizimle konuştu. Uzun süren müzakere Cem Beyin arabuluculuğu sayesinde en güzel şekilde sonuçlanmıştı.

Hallerinden hep memnun olurlar

Her zaman sakin, kontrollü, mantıklı, sabırlı, uysal ve güvenilir olduklarından herkesin aradığı ve özlediği kişilerdir. Her zaman hallerinden memnundurlar, her ortama uyum sağlarlar. Bulundukları her ortamda kendilerini meşgul edecek bir şeyler bulabilirler. Programlarının değişmiş veya değiştirilmiş olması onları çok fazla rahatsız etmez. Yeni duruma ve şartlara uyum sağlamaya çalışırlar ve kolay kolay isyan etmezler.

Eski zamanlarda yeşil karakterin tüm özelliklerine sahip bir çiftçi varmış. Bu çiftçi öküzü ile tarlasını sürermiş. Bir gün öküzü ölmüş, köylüler ona "Şimdi ne yapacaksın?" diye sorduklarında o "Her şeyde bir hayır vardır..." cevabını vermiş. Ormana odun almaya gittiğinde yabani bir at bulmuş, onu ehlileştirmiş ve tarlasını atıyla sür-

Bulunduklan her
ortamda kendilerini
meşgul edecek bir şeyler
bulabilirler.
Programlarının değişmiş
veya değiştirilmiş olması
onları çok fazla
rahatsız etmez.

meye başlamış. Günlerden bir gün oğlu ata binerken düşmüş ve ayağını kırmış. Köylüler geçmiş olsuna geldiklerinde onun rahatlığına şaşırmışlar ve oğlunun ayağının kırılmasının ne kadar kötü bir şey olduğunu söylemişler. O ise yine "Her şeyde bir hayır vardır..." demiş. Aradan birkaç gün geçmiş, imparatorun askerleri köye gelerek eli silah tutan bütün gençleri toplayarak savaşa götürmüşler. Ancak çiftçinin oğlunun ayağı kırık olduğu için onu almamışlar. Köylüler ona "Sen ne kadar şanslı bir adamsın." dediklerinde o yine aynı cevabı vermiş; "Her şeyde bir hayır vardır."

Çok sabırlıdırlar

Ters giden olayların karşısında dayanıklılık gösterecek güçleri vardır ve davranışları her zaman dengelidir. Diğer insanlar çoğu zaman yeşil karakterli kişilerin gösterdiği sabrı gösteremezler. Bu karaktere sahip olan kişiler çok zor durumlarda dahi sabretmeyi bilirler, ancak olayları onların sabırlarını taşıracak noktaya getirmemek gerekir. Onların bu sabırlı tutumu çoğu zaman başkalarına örnek'Oİurken, bazen de kötü niyetli insanlar tarafından kullanılabilir. Yeşil karakterli kişilerin bu kişilere karşı dikkatli olup iyi niyetlerinin suistimal edilmesine fırsat vermemeleri gerekir.

Danışmanlığını yaptığım işadamı Mehmet Beyin yanında 30 kadar kişi çalışıyordu. Kendisi yeşil karakterin tüm özelliklerini taşıyordu. Hayır demeyi beceremiyor ve insanları kırmak istemiyordu. Yanında çalışan elemanlardan birini hiç para almadan yüksek bir oranla kendisine kâr ortağı yapmıştı. Aralarında hiçbir resmî anlaşma da yoktu ama dört senedir Mehmet Bey ona hakkını veriyordu. Önceleri çok çalışkan olan bu kişi bir müddet sonra Mehmet Beyin yumuşak tavrından yararla-

Bu karaktere sahip olan
kişiler çok zor
durumlarda dahi
sabretmeyi bilirler, ancak
olayları onların sabırlarını
taşıracak noktaya getirmemek gerekir.

Gerçek duygularını
saklama konusunda
ustadırlar. Problemlerini
kendi içlerinde halletmeyi
severler. Ketumdurlar.

narak fazla çalışmadan para kazanan bir konuma gelmişti. Mehmet Bey bu durumdan çok rahatsızdı. Ancak dört yıl bu kişiye sabırla katlanmıştı. Ben hem bu olaya hem de Mehmet Beyin sabrına çok şaşırdım. Yaptığımız danışmanlığın sonucunda aldığımız kararlarla Mehmet Bey bu durumdan kurtulurken, insanlara hayır diyebilmenin de tadına varıyordu.

İçlerinde bir fırtına koparken dışarıdan sakin görünebilirler

Gerçek duygularını saklama konusunda ustadırlar. Problemlerini kendi içlerinde halletmeyi severler. Ketumdurlar. Duygularını gizleyip, kimseye belli etmemeliyim diye düşünürler. Dışarıdan bakanlar onların içindeki fırtınayı anlayamaz, her zamanki halleri zannedebilirler. Çatışma yaşamaktansa acı çekmeye katlanmak onlar için daha kolay bir yol olarak görünür.

Danışmanlığını yaptığım Ayten Hanım eşi ile olan problemlerini çözmek için uzun yıllar uğraşmış. Çocuklarının mutluluğu için büyük fedakârlıklarda bulummuş ve bu yüzden çok acı çekmişti. Dış görünüşü itibarıyla çok sakin görünüyordu, ancak yaptığımız çalışmada bana içini döktüğünde gözyaşlarına hakim olamamıştı. Evliliği boyunca yaşadıklarına ve içinde kopan fırtınalara rağmen nasıl ayakta durduğunu anlattığında ben de onun ne kadar mücadeleci ve her şeyi içinde yaşayan biri olduğunu anlamıştım. Kırmızı karakterli ve çok sert bir eşi vardı. Her ikisi de birbirini anlayamıyorlardı. Bana eşini nasıl değiştirebileceğini sorduğunda ona şöyle söyledim: "Dünyada değiştirebileceğiniz tek kişi var, o da sizsiniz." Ayrıca Ayten Hanıma kırmızı ve yeşil karakterlerin özelliklerini öğrettim. O günden sonra sadece kendini değiştirmekle uğraşmaya başladı ve eşinin bazı

özelliklerini olduğu gibi kabul etti. Ayten Hanımdaki değişmeleri gören eşinde de önemli değişiklikler olmaya başlamıştı. Artık Ayten Hanım eskisinden çok daha mutlu. Kendisini ve eşini daha iyi tanıyor, karakter özelliklerini bildiğinden çocuklarıyla daha iyi anlaşıyor.

Fazla enerji harcamayı sevmezler

Kendilerine bir iş verildiğinde en kolay yolu tercih edip meseleyi çözmeye çalışırlar. Ağır sorumluluklar almak istemezler. Kendilerine fazla enerji harcatan ortamlardan uzak kalırlar. Kullandıkları her şey kolay erişilebilecekleri yerlerdedir. Enerjileri ancak günlük işlerini halletmeye yetecek kadardır. Örneğin hareketli bir futbol maçı yapmak yerine, balık tutmayı tercih edebilirler.

Seminerlerimize katılan Begüm Hanımın yeşil karakterli küçük kızı evlerine misafir geleceğini duyunca annesine yardımcı olmak istemiş. Annesi ona toz alabileceğini söylemiş ve küçük kız toz almaya başlamış. Fakat sehpanın etrafında dolaşıp toz alacağına sehpayı olduğu yerde döndürerek toz alıyormuş. Begüm Hanım önce bu duruma çok şaşırmış, fakat sonra seminerde öğrendiği bilgiler ışığında kızının yeşil karakter özelliklerine sahip olduğunu ve işleri kolay yoldan halletmeye çalıştığını anlamıştı.

Kimseyi kırmak istemezler
Aynı anda birkaç kişinin isteğini yerine getirmeye çalışıp, kimseyi kendilerine gücendirmek istemezler. Başkalarının isteklerini fazla düşünmeden kabul eder ve kendi öncelikli işlerini aksatabilirler. Bu tutumları bazen kimseyi geri çeviremeyip, fazla sorumluluk üstlenmelerine ve kendilerinden beklenenleri geciktirmelerine sebep olabilir. Onların sizi kırmamak için "hayır" diyemediğini unutmayıp, isteklerinizi sınırlandırmanız gerekebilir.
4 Farklı Karakterin Özellikleri
Kırmızı karakterli eğitim koordinatörümüz Nurhan Hanımla yeşil karakterli yardımcım Yasin arabayla bir seminer takibine giderlerken Yasin'in cep telefonu çalmış. Yasin kalabalık trafikte bir taraftan araba kullanırken, bir taraftan da telefonla konuşmaya çalışıyormuş. Yasin'in kalabalık trafikte dikkatinin dağılacağını düşünen Nurhan Hanım Yasin'e dönerek; "Yasin şu telefonu kapat lütfen. Trafik çok sıkışık, bir kaza yapacaksın..." demiş. Ancak Yasin telefonu kapatamamış ve konuşmasına devam etmiş. Telefonu kapattıktan sonra Nurhan Hanıma dönerek şöyle demiş: "Kusura bakmayın Nurhan Hanım. Konuştuğum, eşim Fatma idi. Telefonu kapatamadım çünkü o da sizin gibi kırmızı karakterli biridir!"
Buraya kadar dört farklı karaktere ait tüm özellikleri gördük. Artık sizler de hangi gruba ait olduğunuzu ve bu grubun özelliklerini çok iyi biliyor olmalısınız, herhangi bir olayda SARI, MAVİ, KIRMIZI, YEŞİL karakterli kişilerin nasıl tepkiler vereceğini ve onlara karşı takınmanız gereken tavırları biliyor olmanın size ne kadar büyük avantajlar sağladığını göreceksiniz. Bu bölümü; bir olaya dört farklı karakterdeki kişinin tepkilerinin nasıl olacağını ifade eden birhikaye ile bitirmek istiyorum:
Kral Arthur ve Dört Şövalyesi
Kral Arthur'un farklı karakter özelliklerine sahip dört şövalyesi vardır. Kralın yardımcısı bir gün şövalyelerin kendisine komplo kurduklarını söyleyerek şövalyelere iftira atar.
Kral yardımcısına inanır ve dört şövalyenin giyotin ile başlarının kesilmesine karar verir.
Büyük bir meydanda giyotin hazırlanır, halk

toplanır ve cellat giyotinin yanına gelir. Askerler dört şövalyeyi giyotinin yanına getirirler.
Cellat şövalyeleri tanımakta ve onları çok sevmektedir, fakat emir büyük yerdendir. İlk şövalyeyi giyotinin bıçağı altına sokar ve düğmeye basar, ancak bıçak aşağı düşmez.
Kral bıçağın düşmediğini görünce bunda bir hayır var diye düşünür ve şövalyeleri affettiğini söyler. Kralın bu davranışına dört şövalyenin de farklı tepkileri olur. Kırmızı karakterli şövalye halka dönerek; "Bizim asılmamız zaten hataydı. Hak yerini buldu." der ve merdivenlerden aşağı iner.
Sarı karakterli şövalye arkadaşlarına dönerek; "Haydi gelin bu olayı katlayalım. Bu gece bütün yemekler benden..." diye bağırır, celladı da davet eder yemeğe.
Yeşil karakterli şövalye ise giyotinin kenarında üzgün bir şekilde duran celladın yanına gider ve "Üzülme, sen bir emir kulusun, biz her zaman seni severiz." der ve ona sarılır.
Mavi karakterli şövalye ise ilk şaşkınlığını üzerinden attıktan sonra giyotinin bıçağı altına gider ve cellada dönerek şöyle der: "Bunun bıçağını iyi yağlamamışsın!"

Karakterlerin
Her insanda bu dört karakterin farklı karışımları bulunmaktadır, insanlar tek bir karakterden ibaret değildir ve bu karışımlar aslında onların kişiliğindeki renkliliği ve farklılığı da meydana getiren unsurdur. Bu bölümde karakterlerin farklı karışımlarının kişilerde hangi temel özellikleri meydana getirdiğini ele alacağız.
Kırmızı-Sarı: Girişken
Her iki karakter de girişken, cesur, hareketli ve iyimserdir. Bu kişilerin motivasyonu İ kolay kolay bozulmaz. Bu gruptakiler destek-
I lenmeye ihtiyaç duymayabilirler. Hatta bazı

M durumlarda onlara riskleri göstermek gereke-
bilir. Karakter karışımlarından kaynaklanan bu durum onları hipe-raktif bir kişi yapar. Genellikle çelişki yaşamazlar ve her probleme kolaylıkla çözüm bulmak gibi bir becerileri vardır. Buldukları sıra dışı çözümler çevrelerindeki diğer insanları şaşırtabilir.
Bu iki karakteri ağırlıklı olarak içinde taşıyan bir kişi bir yandan güç odaklı hareket etme özelliğine sahipken, diğer yandan bu gücü kullanırken eğlenmesini de bilir.

Bu iki karakteri ağırlıklı olarak içinde taşıyan bir kişi bir yandan güç odaklı hareket etme özelliğine sahipken, diğer yandan bu gücü kullanırken eğlenmesini de bilir.
Bu karışıma verebileceğimiz en iyi örnek Türk siyasi hayatında bir döneme damgasını vuran rahmetli Turgut Özal'dır. Kendisi bu iki özelliği üzerinde taşıyan belki de tek başbakan ve cumhurbaşkanıy-dı. Bir yandan alınması son derece güç ve riskli kararlar alırken, bir yandan da eğlenmeyi ve insanları motive etmeyi biliyordu. Bunları
yaparken bir yandan Red-Kid okuyup Kemal Sunal filmleri seyrettiğini açıkça ifade ederek, sarı karakterinden kaynaklanan bu yönünü hiç saklamadı. Ayrıca askeri denetlerken giydiği kıyafetler herkesi şaşırtan türdendi, bunu ancak sarı karakterli bir başbakan yapabilirdi. Hastalığı sırasında gazetecilerle konuşurken üstündeki pijamaları çıkarmaması yine bu yönünden kaynaklanan bir davranıştı. "Anayasayı bir kere delsek ne olur?" sözü ile aşırı kuralcılığa ve prosedürcülüğe karşı çıkışı ise sarı-kırmızı karakterinin getirişiydi. Kendisine suikast düzenlenen bir salonda' herkes panik yaşarken o, güçlü kararlı ifadesiyle tekrar mikrofonu ele alarak; "Allah'ın verdiği canı sadece Allah alır!" diyebiliyordu. Güçlü ve hedefe yönelik kırmızı karakteriyle her türlü zorluğun altından kalkmasını başarıyordu. Eşi Semra Özal ise, mavi karakter özellikleriyle onu tamamlarken, kırmızı karakter özellikleriyle de birçok konuda eşinin kararlarını etkileyebiliyordu.
Kırmızı-Mavi: İş Odaklı
Kırmızı karakterin güçlü kararlı yönüyle mavi karakterin planlı programlı ve düzenli yönünün bir araya geldiği etkili bir karışımdır. İki iş odaklı karakterin birleşmesi bazen kişiyi yorabilir. Kırmızı-mavi grubundaki kişilerin parolaları "hemen ve en iyi şekilde yapmak" olduğundan bu kişiler işini önemser,

doğru bir şekilde ve kısa sürede bitirmeye odaklanırlar. Gece rüyalarında bile yapacakları işi görebilirler ve sonuç almadan asla rahat etmezler. En büyük sorunları sonuca hedeflenen kırmızı karakterle detayları önemseyen mavi karakterin bazı konularda uyum sağlayamamasıdır.
Medya dünyasından tanıdığımız Hulki Cevizoğlu bu karakterin en güzel örneklerinden biridir. Mavi karakterinin getirdiği de-taycılık ile özellikle programında işleyeceği konuyu en ince ayrıntısına kadar analiz ediyor, soracağı soruları titizlikle seçiyor ve kırmızı karakterinin getirdiği sonuç odaklı yönüyle de hazırladığı bu soruları istediği sonuca ulaşacak şekilde muhatabına soruyor. Üzerinde çalıştığı her konu hakkında detaylı bilgi edinip kırmızı karakteriyle karşısındaki kişiye "Ben bu konuyu çok iyi biliyorum, beni yönlendiremezsin..." mesajını oldukça güçlü bir şekilde veriyor.
Mavi karakterinin getirdiği detaycılıktan dolayı programı bazen sabahlara kadar sürüyor. Ancak Cevizoğlu bir hedef adamı olması sebebiyle sonunda tartışılan konunun nereye vardığını, herkesin anlayabileceği bir şekilde özetliyor. Yaptığı işe büyük bir saygısı olduğu, en ufak detayı dahi atlamamaya çalışması Hulki Cevizoğlu'nun mükemmeliyetçi tarafını net bir şekilde gösteriyor. Diğer taraftan yaptığı işle ve konuyla ilgili olarak kişilere sınırı aştıklarında gereken cevabı verip güçlü kararlı yönünü açık bir biçimde hissettiriyor. Karşısındakini dinlerken ve detayları not alırken mavi yönünün tüm özelliklerini

kullanarak kişinin tarzını ve bilgisini analiz ediyor ve soracağı soruları kırmızı karakteri sebebiyle muhatabına açık bir şekilde soruyor. Aldığı ce-

En büyük sorunları sonuca hedeflenen kırmızı karakterle detayları önemseyen mavi karakterin bazı konularda uyum sağlayamamasıdır.

vap tatmin edici değilse yeni sorularla net cevabı alana kadar soru sormaya devam ediyor.

Mavi-Yeşil: Temkinli

Her iki karakter de tedbirli, fazla düşünerek karar veren ve içe kapanık bir yapıya sahiptir. Mavi karakterin düzen ve tertibi, yeşil karakterin sevecenliğiyle birleştiğinde ortaya uyumlu ve düzenli bir kişilik çıkar. Ayrıca yeşil karakterin rahat tutumunun sebep olacağı bazı olumsuz sonuçlar, mavi karakterin planlı ve programlı oluşunun etkisiyle olumluya dönebilir. İki içe kapanık karakterin bir araya gelmesinden oluşan bu karışıma sahip kişiler işlerini sabırla ve düzen içerisinde yaparlar ve fazla göze batmayı sevmezler. Cesaret edip de yeteneklerini sergileyebilirseler toplumda çok başarılı olabilirler.

Bu karakter yapısına vereceğimiz en iyi örnek yine eski başbakanlarımızdan Bülent Ecevit'tir. Barışçıl, sevecen ve şair yönüyle yeşil karakterini sergilerken; planlı düzenli ve detaycı yönleriyle de mavi karakterinin özelliklerini yansıtıyordu.

Kuruluşundan itibaren kırmızı karakterli başkanlarla yönetilen CHFJ ilk defa onun döneminde yeşil-mavi karakterde bir başkan tarafından yönetildi. Parti içinde bu karakteri ile kazandığı konumunun arkasında kırmızı karakterli eşi Rahşan Ece-vit'in rolünü de unutmamak gerekir. Ecevit'in o dönemlerde Yunanlılar için yazdığı dostluk şiiri eleştiri alsa bile 2000'li yıllarda bu ülkeyle olan yakınlaşma ve dostluk ilişkilerini sanki o, o zamandan hissetmişti.

Ecevit'in siyasi hayatımızda asla bir araya gelemeyecek olan partiler arasında daima arabulucu

Mavi karakterin düzen ve tertibi, yeşil karakterin sevecenliğiyle birleştiğinde ortaya uyumlu ve düzenli bir kişilik çıkar.

Sarı karakterin esprili ve eğlenceli yönlerini yeşil karakterin barışçıl yönüyle birleştiren bu gruptaki insanlar toplumda çok sevilen, renkli bir kişiliğe sahiptirler.

ve dengeyi sağlayıcı bir rol oynaması, ülkemizin koalisyonlarla yönetildiği bu dönemlerde anlaşma-cı ve barışçıl olması, kendinden çok farklı düşünen insanlarla ortak noktalar bulması hep yeşil karakterinin doğal arabuluculuk özelliğinden kaynaklanmaktadır. Mavi karakterinden kaynaklanan ayrıntıcı yönüyle de bu tür iş birliklerinin nasıl yürüyebileceğini planlayabiliyordu. Ancak yeşil karakterinden kaynaklanan merhametli yönünü kullanan çevresindeki bazı insanlar yüzünden siyasette zaman zaman büyük sıkıntılar yaşadı.

Yeşil-Sarı: İnsan Odaklı

Sarı karakterin esprili ve eğlenceli yönlerini yeşil karakterin barışçıl yönüyle birleştiren bu gruptaki insanlar toplumda çok sevilen, renkli bir kişiliğe sahiptirler. İnsanlarla iç içe olmayı, sürekli grup halinde çalışmayı seven yeşil-sarı karaktere sahip olanlar; neşelerini ve sevecenliklerini grup içerisinde çok rahat gösterirler. İşe odaklanmada zorluk çekerler, onay ve takdir sözcüklerine ihtiyaç duyarlar. Ciddi ve önemli kararlar konusunda sıkıntı yaşarlar. Zaman konusunda ise yeşil karakterin rahatlığından kaynaklanan ve sarı

karakterin düzensizliğinden gelen bazı problemler yaşayabilirler. İnsani ilişkilerde çok iyidirler.
Bu karaktere verebileceğimiz örnek, sanat dünyamızın en sevimli simalarından biri olan Metin Şentürk'tür. Gözleri görmemesine rağmen sarı karakterinin getirdiği özelliklerle son derece neşeli bir tavra sahiptir. Yeşil karakterinden gelen barışçıl, sevecen ve rahat tavırlarını da her zaman her yerde açıkça sergile-

mektedir. Hatta bazen insanlar onun bu tavırlarını abartılı bulabilirler. Yeşil karakterinden kaynaklanan, durumu olduğu gibi kabul etme yönüyle, gözlerinin görmemesi konusunda kendini rahatlatırken aynı zamanda insanların da bu durumdan rahatsızlık duymamasını sağlayabiliyor. Özellikle bu yönüyle ilgili espriler yaparak hayatı kendisi ve etrafındaki insanlar için daha yaşanılabilir bir hale getirmeyi başarabiliyor. İnsanlar onunla beraberken içinde körlük geçen kelimeleri kullanmaktan çekinirken kendisi tam tersine bu kelimelerle sürekli espriler yaparak çevresindekileri şaşırtıyor. İş hayatında başarılı bir grafik çizen Metin Şentürk etrafındakilerle çatışma yaşamamasını sağlayan yeşil karakterini ve insanları eğlendiren yönüyle de sarı karakterini sergileyerek başarısını devam ettiriyor. Metin Şentürk'ün yaşadığı bir olay ye-şil-sarı karakterinin tüm özelliklerini ortaya koyuyor:
Bir gün Metin Şentürk'ün ayağı kırılır, sargılar içerisinde ayağını uzatmış oturuyorken bir tanıdığı ziyaretine gelir ve sorar: "Nasılsın Metin?"
Metin Şentürk kendine has üslubuyla cevap verir: "Kör topal idare ediyoruz abi!"
Kırmızı-Yeşil: Med-Cezir

Bu karışıma sahip olan bir insan kırmızı karakterinden dolayı enerjik, kararlı, dışadö-nük ve sonuç odaklıdır; ancak yeşil karakterinden dolayı merhametli, insancıl, içine kapanık, kararsız ve risk almaktan çekinen yönlere de sahiptir. Bundan dolayı bu karakter karışımına sahip olan kişiler hayatlarında sürekli iniş çıkışlar yaşayabilirler. Bir tarafları aldığı kararı uygulamak isterken diğer tarafları bunu ertelemek ister. Bu gruptakilerde bazen yeşil karakterin merhametli ve barışçıl yönü, bazen de kırmızı karakterin kesin kararlı ve katı tutumu

Bu gruptakilerde bazen yeşil karakterin merhametli ve barışçıl yönü, bazen de kırmızı karakterin kesin kararlı ve katı tutumu ön plana çıkar. Böylece bu kişilerin aldıkları kararlar kendilerini ve çevrelerindeki insanları çok şaşırtabilir.
ön plana çıkar. Böylece bu kişilerin aldıkları kararlar kendilerini ve çevrelerindeki insanları çok şaşırtabilir. Kırmız-yeşil özelliklere sahip bir kişi; ilk başta grupta kontrolü eline almak isterken, bir süre sonra ağır gelen bu sorumluluktan kurtulmaya çalışabilir. Bazen kontrolü kaybettiği için bazen de büyük sorumluluklar aldığı için strese girebilir. Bu kişiler her şeyden önce karakterlerindeki bu farklılığı anlamalı ve hangi yönünü nerede öne çıkaracağını iyi bilmelidirler.
Bu karakterin tipik örneklerinden biri siyasete bir dönem damgasını vuran Tansu Çiller'dir. Siyasete girip önce parti başkanı sonra başbakan olduğunda kırmızı karakterinin güçlü kararlı ve hedefe kilitlenen yönünü kullandı. Tansu Çiller Türkiye'nin ilk kadın başbakanı olurken, yeşil karakterinin gereği olan merhametli yapısı ve etrafındaki insanlara sıcak yaklaşmak istemesi bir müddet sonra kendisinde birtakım çelişkilerin ortaya çıkmasına neden oldu. Çünkü bir taraftan çevresindeki insanların sözlerini dinliyor, birtakım kararlar alıyor, bir müddet sonra ise bu kararlan değiştirebiliyordu. Bu durum halk nazarında puan kaybetmesine yol açtı. Evliliğindeyse eşine kendi soyadını kabul ettirmesi onun kararlı yönünü ortaya koyarken, Özer Çiller'in daha ziyade yeşil karaktere

sahip olması bu evliliğin pürüzsüz bir şekilde yürümesine katkıda bulunuyordu. Tansu Çiller akademik hayatında ise yine güçlü kararlı yönünün etkisi ve yeşil karakterinden gelen sabrı sayesinde başarılı bir tablo çizmiştir.

Sarı-Mavi: Çelişki
Eğlenceli, canlı, hareketli ve dışa dönük bir kişilikle düzenli, programlı, düşünceli ve içe dönük bir karakterin bir araya gelmesinde bazı çelişkiler meydana gelebilir. Bu karakter karışımına sahip biri, sarı karakteriyle coşkuyu, eğlenceyi, heyecanı ararken; mavi tarafı ise bunların gereksiz olduğunu ve daha normal çizgide bir hayata sahip olması gerektiğini söyler. Bundan dolayı kişi içinde çelişkiler yaşar.
Bir işin yapılması esnasında mavi karakteriyle plan ve programını iyi bir şekilde yapan bu kişiler, bunu uygularken sarı karakterlerinin rahat ve eğlenceli tarzıyla programa uymakta zorluk çekebilirler. Birebir ilişkilerinde sarı karakterin neşesi ve coşkusuyla başlayan ilişki, mavi karakterin temkinli ve alıngan yönüyle farklılıklar gösterebilir.
Yine sanat dünyamızın renkli karakterlerinden Ferhan Şen-soy sahneye çıktığında sarı karakterinden kaynaklanan özelliklerini rahatlıkla sergileyebilmektedir. Günlük gazeteleri okuyarak tiyatro yapacak kadar doğaçlama bir espri yeteneğine sahip
olan Ferhan Şensoy'un iş hayatında sahne öncesi ve sonrasında mavi karakter özelliklerinin öne çıktığını görüyoruz. Çalışmalarında çok fazla titiz oluşu ve en ufak ayrıntılara dahi çok dikkat edişi onun bu karakter özelliğini yansıtmaktadır. Tiyatroda insanları güldüren ve eğlendiren Ferhan Şen-soy, sahneden indiğinde bambaşka bir insan olmaktadır. Sarı karakterinin özelliklerini kullanarak işlemediği bir suç yüzündaen yıl-
Sarı karakteriyle
coşkuyu, eğlenceyi,
heyecanı ararken; mavi
tarafı ise bunların gereksiz olduğunu ve daha normal çizgide bir hayata sahip olması gerektiğini söyler. Bundan dolayı kişi içinde çelişkiler yaşar.

larca hapiste yatan bir "adaletzede"nin gazetede çıkan öyküsünden "pardon" adlı komik bir film üretebilecek kadar yetenekli olan Ferhan Şensoy bu filmi hayata geçirirken mavi karakter özelliklerini kullanarak başta yönetmen olan oğlu olmak üzere tüm oyunculara titizliği ile kök söktürmüştür.
Ayrıca, Münir Özkul'un İsmail Dümbüllü'den aldığı ve kendisine verdiği kavuk meselesinde, kendinden sonra bu kavuğu, işini kurallarıyla yapan, ciddiye alan ve ayrıntılara dikkat eden bir tiyatro sanatçısına vermek istemesi ve böyle bir sanatçıyı bulamadığını söylemesi, onu san karakter özelliklerinden uzaklaştırıp mavi karakter özelliklerini ön plana çıkarmaktadır. Özel hayatında ise zaman zaman sarı karakterinin verdiği neşeli tavırdan bir anda sıyrılıp titiz ve mükemmeliyetçi bir tarza dönüşmesi bazen etrafındaki insanları şaşırtmaktadır. Ferhan Şensoy'un yıllar süren evliliğinin bitişini de belki bu sebebe bağlayabiliriz.
Dört Ayrı Karakteri Yerinde Kullanmak
Şimdiye kadar anlattığımız karakter özellikleri insanlarda saf olarak tek başına bulunmaz. Her insanda bir parça da olsa her bir karakterin renginden muhakkak vardır. Yaptığım incelemelerde başarılı olan tüm insanların kendi karakterlerini doğru yerde ve doğru zamanlarda sergilediklerini gördüm. Öğrendiklerimden edindiğim sonuçlar doğrultusunda ben, seminerlerimde daima sarı karakterimi öne çıkarıyorum. Birebir ilişkilerimde de bunun faydasını görüyorum, çünkü insanlar eğlenceli bir kişiyle konuşmayı severler. Ancak çok istemeyerek de olsa önemli bir karar alırken ya da detay gerektiren bir işle meşgul olurken mavi karakterli bir insanın tavrına girerim. Yapmam gerekenler bittiğinde de hemen o frekanstan çıkarım; çünkü benim baskın karakterim o değildir.
Ekibimle zor bir karar almam ve elimi masaya vurmam gerektiğinde kırmızı karakterli yönümü ortaya çıkarmam gerektiğini bilirim. Çünkü bir taraftan gülerken bir taraftan masaya yumruk atamazsınız. Eşimle alışverişe çıktığım zamanlarda ya da

evin içinde çocuklarımla ilgili bir problemi halletmem gerektiğinde de yeşil karakterimi kullanıp o problemi ortadan kaldırmaya çalışırım.

Nasrettin Hoca ve Dört Farklı Yönü

Kendi değerlerimizden bu dört karakteri kullanma konusunda verebileceğim en güzel örneklerden biri, yaşadığı her olay, insanlar arasında çözdüğü her problem ve söylediği her güzel cümlesi, aynı zamanda nükteli ve değerli bir hayat dersi olarak günümüze kadar ulaşmış olan Nasrettin Hoca'dır.

Nasrettin Hoca dört farklı yönünü de mükemmel derecede kullanmış bir insandır ve bu yüzden onun fıkralarında herkes kendinden bir şeyler bulmaktadır. Çünkü Nasrettin Hoca son derece barışçıl, sevecen, neşeli bir insandır. Ama aynı zamanda da mükemmeliyetçi bir yönü vardır. Nasrettin Hoca'nın her şeyi derli topludur; ölçülü, planlı ve programlıdır. Gereğinde güçlü kararlı yönünü ortaya koyarak olay- " lan kontrolü altına almakta, gereğinde de sarı yönünü ortaya çıkararak insanları alabildiğine güldürmektedir.

Aşağıda Nasrettin Hoca'nın hayatından verdiğimiz örnekler; farklı zamanlarda farklı ve doğru karakter özelliklerini sergilemesinin en güzel ifadelerinden yalnızca birkaçıdır.

Karar verirken olayları enine boyuna düşünen Nasreddin Hoca

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir adam gelir ve sorar: "Hocam, buradan ileriki köye yürüyerek kaç saatte varırım?"

Hoca adama bakar ve "Bilmiyorum." der. Adam, "Nasıl bilmezsin Hoca?! Yıllardır bu köyde oturmuyor musun?" deyip kızarak yürümeye başlar. Biraz yürüdükten sonra Nasrettin Hoca adamı yanına çağırır ve şöyle der:

"Altı saatte varırsın..."

Adam şaşırır ve sorar:

"Hocam, neden biraz evvel sorduğumda söylemedin de şimdi söylüyorsun?"

Hoca şöyle cevap verir:

"Ben senin nasıl yürüdüğünü bilmiyordum ki!"

Sıradışı hayaller kuran Nasreddin Hoca

Şimdi de Nasrettin Hoca'nın günlük halini yansıtan sarı karakteri ile ilgili bir fıkrasını okuyalım:

Bir gün Nasrettin Hoca göl kenarında oturmuş. Elindeki yoğurt kâsesiyle göle maya çalıyormuş. Bunu gören komşusu şaşırıp sormuş:

"Hocaefendi delirdin mi? Hiç göl maya tutar mı?"

Hoca cevap vermiş:

"Tutmaz bilirim ama ya tutarsa?"

Uzlaştırıcı ve barışçıl Nasreddin Hoca

Nasrettin Hoca yeşil karakterinden dolayı kendisine bir konu ile ilgili anlaşmazlığa düşen iki kişi geldiğinde, onları uzlaştırmak için mükemmel bir arabuluculuk yapar.

Bir gün yine böyle bir şey olmuş ve iki kişi Nasrettin Hoca'ya gelmiş. Hoca bu iki kişiden birincisini detaylı olarak dinlediğinde ona "haklısın" demiş. Daha sonra ikinci kişiyi de detaylarıyla dinlediğinde ona da "haklısın" demiş.

O sırada bu olayı duyan hanımı;

"Hocam hem ona haklısın dediniz; hem de diğerine. Nasıl oluyor da her ikisi birden haklı oluyor?" diye sorduğunda Nasrettin Hoca "Sen de haklısın hanım!" demiş.

Yönlendiren ve otoriter Nasreddin Hoca

Bir gün Nasreddin Hoca oğlunu çağırmış ve eline bir testi vererek su getirmesini istemiş. Suya göndermeden önce de oğluna hafifçe bir tokat atmış ve "Sakın testiyi kırayım deme!" diye ten-bihler onu. Bunu gören biri Hoca'ya sormuş:

"Hoca, çocuk daha testiyi kırmadı ki, neden dövüyorsun onu?"

Hoca şöyle cevap vermiş: "Testi kırıldıktan sonra dövmenin ne faydası var?"

Yunus Emre ve Dört Farklı Yönü

Dört farklı karakter özelliğini en güzel şekillerde kullanabilmeyi başaran bir başka örneğimiz de tasavvuf büyüklerinden Yunus Emre'dir. Bunları yaparken dört farklı karakterin de en olumlu yönlerini kullanmış, olumsuz yönlerini ise

hayatından çıkarmak için çok uğraşmıştır. Yunus Emre adeta "Bu dört karakterin olumlu özelliklerini hayatıma nasıl geçireceğim?" diye düşünenler için bir rehberdir.
Yunus Emre senelerce mürşidine dağlardan odun taşımıştır. Ancak getirdiği odunların hepsi ip gibi düzgün ve dosdoğrudur. Bir gün mürşidi Taptuk Emre Hazretleri ona;
"Ey Yunus, bu ne iştir? Hiç eğri odun getirmiyorsun?" buyu-runca Yunus:
"Efendim, bu kapıya eğri odun yakışmaz." cevabını vermiştir.

Burada Yunus Emre mükemmeliyetçi, ince düşünceli, terbiyeli, sadık, düzenli yönünü herkese örnek olacak şekilde kullanıyordu.
Yunus Emre, sevgi ve bağlılığını Yüce Allah'a yönelterek gerçek bir sevgi ve muhabbet insanı olduğunu göstermiştir. Aşağıdaki dörtlük de bunun en güzel ifadelerinden biridir. Cennet cennet dedikleri Birkaç köşkle birkaç huri isteyene ver anları Bana seni gerek seni
Ayrıca Yunus Emre'nin "Yaratılanı severim, Yaradan'dan ötürü" sözü de insancıl ve sevecen yönünü çok güzel anlatıyor.
Yunus, Allah aşkı söz konusu olduğunda gözü hiçbir şey görmeyen ve o yolda her türlü engeli aşabileceğini gösteren tavrıyla da güçlü kararlı yönünü yansıtıyor.
Yunus Emre, ardından yüzlerce eser bırakmış biridir. Vefatından sonra onun bu eserlerini toplayan Molla Kasım, Yunus kadar derin bir tasavvuf bilinci olmadığından eserlerinde Yunus'un Allah'a olan aşkını ve derin tasavvufi duygularını okuduğunda bunları anlayamamış ve eserleri okudukça bunları ortadan kaldırmaya karar vermiş.
Molla Kasım, Yunus'un eserlerini teker teker dereye atıyorken eline aşağıdaki şiir geçmiş ve bu şiiri görünce donup kalmış, böylece Yunus Emre'nin gerçek bir Allah dostu olduğunu da anlamış:
Yunus Emre bu şiirinin son iki satırında Molla Kasım'a kerametle bir gönderme yapıyor.

Ben dervişim diyene Bir ün edesim gelir Tanıyuban şimdiden Varup yeiesim gelir
Sırat kıldan incedir Kılıçtan keskincedir Varıp anın üstüne Evler yapasım gelir
Altında gayya vardır içi nâr ile pürdür Varıp ol gölgelikte Biraz yatasım gelir
Ta'n eylemen hocalar Hatırınız hoş olsun Varuban ol tamu'da Biraz yanasım gelir
Ben günahımca yanam Rahmet suyunda yunam iki kanat takmam Biraz uçasım gelir
Andan Cennete varam Hak'kı Cennette görem Huri ile gılmanı Bir bir koçasım gelir
Derviş Yunus bu sözü Eğri büğrü söyleme Seni sıygaya çeker Bir Molla Kasım gelir
BÖLÜM
Farklı Kişiliklerin Motivasyonu ve Stresten Kurtulma Yolları
Motivasyon en basit tanımlama ile bir kişiyi harekete geçirmeye ve bir şeyler yapmasını sağlamaya yarayacak teşvik edici unsurdur.
Motivasyonun iki yönü vardır:
Birincisi istediğimiz sonuçlara yakınlaşma niyeti; ikincisi ise istemediğimiz sonuçlardan uzaklaşma niyetidir. Buna göre motivasyon:
a. Acıdan kaçınma yönünde
b. Zevk duyma yönünde gerçekleşir.
Bunu anlamak için kişiye bir şeyi niçin istediğini sorun. Yak-laşmacı zevk almak, ödül almak istediğini söylerken; uzaklaşma-cı sorun yaşamak istemediğini söyleyecektir. Zevk yönlü kişiler istediği şeye doğru koşarlar. Bir nevi ödüle koşarlar. Bu şekilde motive olurlar.
Acıdan kaçanlar ise istemedikleri şeylerden uzaklaşırlar. Örneğin üniversite sınavına hazırlanan iki öğrenciden biri kazandığında nelere kavuşacağını hayal ederek ders çalışırken, diğeri
olduğunu anladığımızda
iletişimde en geçerli ve
en kısa yolu da keşfettik
demektir.

kazanamadığında yaşayacağı zor-

Değiştirebileceğimiz tek lukları düşünerek ders çalışır... kişinin yalnızca kendimiz Hangi karakterde olursak olalım
bu tavrın her ikisini de hayatımızda belli oranlarda kullanırız.
Hayatımızın her alanında; işte, arkadaşlıkta, evlilikte, ebeveynlerde ve toplumsal ilişkilerimizde bazen inişler ve çıkışlar yaşarız. Farklı karakterlere sahip kişilerle ilişkilerimizde kendimize odaklandığımızda ve değiştirebileceğimiz tek kişinin yalnızca kendimiz olduğunu anladığımızda iletişimde en geçerli ve en kısa yolu da keşfettik demektir. Hem kendi iyiliğimiz hem de tüm insanların zor zamanlarındaki sıkıntılarını ve ihtiyaçlarını gidermek için neler yapmamız gerektiğini bilmek çok önemlidir. Karakterlerin türünü anlamadan çevremizdekileri nasıl motive edeceğimizi bilemeyeceğimiz gibi, onları stresten de uzaklaş-tıramayız. Bu sebeple öncelikle kendimizin ve çevremizdekilerin karakterlerini çok iyi tanımış olmamız gerekir.
Karakterlere Göre Motivasyon Önerileri Kırmızı Karakterli Kişiler
Bu karakterdeki kişiler genellikle daha az motive edilmeye ihtiyaç duyan, lider ruhlu ve girişken kişilerdir. Bir işte lider veya baş olacaklarını hissettikleri zaman o işe ilgi duyarlar. Yani kırmızı karakterli bir kişiyi motive etmek istiyorsanız ona lider olacağı hissini vermelisiniz. Çünkü onlar kuralları kendilerinin koymasından hoşlanırlar. Kimseye boyun eğmek istemezler. İşlerin kendi istedikleri gibi ve hemen olmasını isterler.
Örneğin bir iş ortamında bir proje için kırmızı karakterli bir kişiyi motive etmek gerekiyorsa, ona işin sonucu ile ilgili sözler söy-

lemek gerekir. Çünkü onlar, daha önce de belirttiğimiz gibi detaylara fazla önem vermeyen ve sonuca odaklı kişilerdir. Aktif yapıda ve iç referanslıdırlar. Olaylara genel bakış açısı ile bakarlar.
İşlerin kontrolünü kaybettikleri zaman strese girerler. Makam, unvan ve prestij kaybetmek onlar için kontrolü kaybetmek anlamına gelir. İş ve para kaybettiklerinde çok önemsemezler. Çünkü nasıl olsa bunu halledeceklerdir. Stresli olduklarında daha çok çalışırlar. Zamanla yarışıp, sorunları dar zamana sığdırmak için etrafındakilere meydan okurlar. Olayların kontrolleri altına girdiğini gördüklerinde sakinleşe-bilirler. Aksi halde her an uç noktalarda eyleme geçebilirler.
Onları motive etmek için harekete teşvik edin. Yepyeni umutlar vererek daha çok cesaretlenmelerini sağlayın. Onlara "Yapabilirsin" mesajını verin. "Sen zeki ve iradeli bir kişisin..." deyin. Bu gruptaki kişilerin pratik adımlar atmalarında yardımcı olun.
Endişenizi belli etmeyin. Uğraştığı şeyi bırakıp dinlenmesini tavsiye etmeyin. "Çok yoruldun, bırak hayatını yaşa, tatile çık..." gibi sözleri onlar için kullanmayın. Çünkü onlar, sorunlarını daha çok çalışarak halletmeye çalışan kişilerdir.
Hacı Ali'yle bir seminerde karşılaştığımda kendisinin kırmızı karakterli, kafasına koyduğu her işi yapan bir kişi olduğunu anlamıştım. Kendisi küçük yaşlardan itibaren yemek yapmaya çok meraklıymış ve aşçıbaşı olmayı istiyormuş. İstanbul'a geldiğinde hiç yemek yapmayı bilmiyormuş. Buna rağmen aşçı olmak için bir lokantaya başvurmuş. İşe başladığı ilk lokantadaki bulaşıkçıdan fasulyenin nasıl yapıldığını öğrenmiş. Fasulyeyi pişirmiş ve kovulmuş. İkinci lokantada ise bir kebapçıdan pilav yapmayı öğrenmiş ve lapa gibi bir pilav yaptıktan sonra oradan da kovulmuş. Nere-
Bir iş ortamında bir proje için kırmızı karakterli bir kişiyi motive etmek gerekiyorsa, ona işin sonucu ile ilgili sözler söylemek gerekir.

Hacı Ali'nin değerler sıralamasını yaHU3.....

başarmak gibi değerlerin onun için çok önemli oıuuyu.^ a. müştük. Mutluluk ve huzur gibi kavramlar onun değerler sıralamasında hiç yoktu. Bu da onda büyük bir stres meydana getiriyordu. Bu düzensiz hayattan eşi de hiç memnun değildi. Hacı Ali öncelikleri arasına mutluluğu ve huzuru almayı başardıktan ; sonra onun hayatında çok şey değişti ve stresli ruh hali sona erdi. Ayrıca uzun süreli bir eğitim programına katılarak hedeflerini, hayallerini, misyonunu, vizyonunu yeniden düzenledi. Yapmış olduğumuz program doğrultusunda adımlar atmaya başladı. Her geçen gün hedeflerine doğru adım adım ilerlerken insanlarla olan iletişimindeki farklılıklar da onun hedefine ulaşma-
ı kolaylaştırıyordu.
' ¦''¦ --'''cinden daha büyük hedefleri var. Ancak
—H ertelemiyor.
Mavi karakterli birini
motive etmek
istiyorsanız işi ayrıntılar»
ileanlaunvebirplan
program yapın-
yıpranırlar ve strese girerler. Ciddiye alınmadıklarını düşünürler. Hassas, narin ve derin düşünceli olduklarından çabucak incinir ve mahvolurlar. Onlar için bunlar çok kötü anlardır.
Mükemmellik için daha çok çalışırlar. Problemleri daha çok analiz ederler, konu üzerinde daha fazla düşünürler. Bir nevi inzivaya çekilir, sorunlarıyla ilgili yazar, çizerler. Kendilerini geri çeker ve kitaplardan çözüm beklerler.
Strese girdiklerinde kendileri sizinle konuşana kadar siz sessiz kalmayı tercih edin. Bırakın önce onlar konuşsunlar. Siz onlara soru sormayın, sabırla bekleyin. Onları suçlamadan konuşun; bulundukları ruh haline girin ve onları oradan ağır ağır çıkartın. "Neler hissettiğinizi anlamaya çalışıyorum..." şeklinde konuşun. Onları asla yalnız bırakmayın ve en önemlisi de uğraşmaktan asla vazgeçmeyin. Çünkü onlar zaten pes etmenizi beklerler.
Sözlerinize hayatın ne kadar da güzel olduğunu söyleyerek başlamayın. Kederlerini küçümsemeyin. "Bir şeyleri de iyi tarafından gör..." demeyin. Öz benliklerindeki en iyi olma özelliğini sarsmayın. Böyle bir durumda onlara "Kalk eğlenelim, neşelenelim..." gibi öneriler getirmeyin.
Danışmanlığını yaptığım bir üst düzey yönetici bir güvenlik firmasında çalışıyordu ve mavi karakterli bir kişiydi. Bana müracaat ettiğinde kelimenin tam anlamıyla depresyondaydı. Yeşil karakterli bir patronunu, koyu kırmızı karakterli baskıcı bir genel müdiresi vardı. Koyu kırmızı karakterli genel müdire, çalışanları ezdikçe eziyordu. Serdar Bey işyerinde çok mutsuzdu. Bu mutsuzluğu eve de taşıyordu. Mükemmeliyetçi mavi karakterli bir kişi olduğundan evdeki işlerini de aynı titizlikle sürdürüyordu. Bazen evdeki temizlikçi kadına rafları silmeyi öğretecek kadar kusursuzluk isteğini abartıyordu. Eşi durumdan hiç memnun değildi ve mutlaka bu durumun çözülmesi gerektiğini düşünüyordu. Şirketin genel müdürü olan bayanın kendisini her geçen gün daha çok ezmeye çalıştığını ve eşinin de bu işten ayrılmasını istediğini söylediğinde Serdar Bey'e üç soru sordum:
110 İnsan İlişkilerinde 4x4'lük İletişim
1. Üst düzey yöneticilik yapan eşiniz işten ayrılınca sizi destekler mi?
2. İşsiz kaldığınız sürece sizi geçindirecek bir birikiminiz var mı?
3. Kolayca yeni bir iş bulabilir misiniz?
Bu üç soruya da "evet" cevabını verdi ve beraberce onun bu işten ayrılması gerektiğine karar verdik. Bu kararı aldığımız gün müthiş rahatladı. Artık işyerinde yeni proje kararlan almıyordu ve elindeki projeleri bitirerek üç ay sonra işinden ayrılacaktı. Her türlü planı yaptık. Üç aylık bir çalışmadan sonra işyerine istifasını verdi. Patron ve genel müdür şok olmuşlardı. Ancak o zaman Serdar Bey'in değerini anladılar ve ona şirkette danışmanlık yapmasını, yeni yetişen gençlere işi öğretmesini istediler. Serdar Bey şu anda keyifli bir şekilde çalışıyor. Hayatında zorluk çıkaran, kendi koyduğu kuralları azaltıyor. Ailesini daha mutlu ediyor ve temizlikçi kadının işine karışmıyor. Ayrıca NLP'yi öğrene- , rek iş dünyasında birçok insana danışmanlık yapmak üzere planlar yapıyor.
Sarı Karakterli Kişiler ;.

Bu karakterdeki kişiler eğlenmeyi ve eğlendirmeyi çok severler. Genellikle insanları motive eden kişilerdir. Çünkü pozitif
enerji yayarlar ve bulundukları ortama heyecan ve neşe katarlar. Yalnız sarı karakterlerin bu durumu inişli ve çıkışlıdır. Parlak fikirleri vardır, bunları ortaya atarlar fakat başladıkları işin devamını getirmezler. Bu yüzden onları motive etmek için işin eğlenceli ve rahat yönlerini göstermelisiniz. Sevildiklerini hissettiklerinde ve fark edilen popüler kişiler olduklarını gördükleri zaman çok iyi motive olur-
Onları motive etmek için
işin eğlenceli ve rahat yönlerini göstermelisiniz.
Sevildiklerini
hissettiklerinde ve fark
edilen popüler kişiler
olduklarını gördükleri
zaman çok iyi motive
olurlar.
Farklı Kişiliklerin Motivasyonu i i i
lar. Zaten iyimser ve girişken yapılıdırlar. Monotonluktan hoşlanmayan kişilerdir.
Strese girdikleri zaman genellikle yemek yerler, alışverişe çıkarlar, eğlenceli ortamlar ararlar, kendilerini anlayacak birileriyle konuşmaya ihtiyaç duyarlar. Sarı karakterli bir kişiyi stresten kurtarmak için onu dinleyin ve onun içini dökmesini sağlayın; yanında olduğunuzu hissettirin, ona yeni umutlar verin. Başarabileceğine inandırın onu. Bu konuşmanın sonunda size eğlenceli hikayeler anlatmaya başladığını görürseniz de şaşırmayın!
Yaptıkları yanlıştan dolayı onları direkt olarak suçlamayın, kimseyle kıyaslamayın, baskı yapmayın. Aksi halde mücadele güçlerini kaybedebilirler.
Bu kitabın yazılmasında büyük emeği geçen değerli sarı karakterli asistanım, cıvıl cıvıl, hareketli bir genç kızdır. Babası albaylıktan emekli olmuş ve pek çok asker gibi kırmızı mavi karakterin baskın olduğu bir yapıya sahip. Asistanım ailesi ile yaşadığı problemlerden dolayı bana gelmeden önce yedi tane psikiyat-
riste gitmiş ve ailecek bir sonuç alamamışlardı. Her ikisi de çok iyi niyetli olan bu baba kızın olaylara bakışı çok farklıydı. Baba mavi yönüyle kesin kurallara sahipken; kırmızı yönüyle de bu kuralların yapılmasında ısrar eden bir yapıdaydı. Koyu sarı karakter özellikleri taşıyan asistanım ise kabına sığmayan, cıvıl cıvıl ama inandığı şeylerden asla taviz vermeyen bir yapıya sahipti. Aldığı ilaçlar onu daha kötü hale sokmuştu. Ama ne ilaçlar ne de gittiği yedi doktor onun babası ile olan iletişim çatışmalarını sona erdirebilmişti. Aslında her ikisi de çok iyi insanlardı. Sadece olaylara farklı açıdan bakıyorlardı. Yaptığım çalışmalarda ikisinin ortak noktalarını bularak, iletişime bu noktalardan başlayıp devam etmelerini istedim. Bir yandan da NLP'nin tüm tekniklerini uygulayarak asitanımm pa^ nik atak problemini çözmeye çalışıyordum. Bir insanın sorunlarını çözmenin en önemli yollarından biri de o kişinin becerileri-

ni keşfedip hedefler belirlemektir. Asistanım kolej mezunu, iki dil ; bilen, işletme bölümünü bitirmiş, kültürlü ve bilgili bir genç kızdı. Bu kitabı hazırlarken, sarı karakterli bir asistana ihtiyacım olduğunu biliyordum, çünkü olaylara benim gibi bakan birine ihtiyacım vardı. Kendisine bu teklifi yaptığımda hem kendisi hem de babası çok sevinmişti. Çalışmalarımız ilerledikçe asistanımın kendine güveni artıyordu. Ayrıca babası kızının bir şeyler ürettiğini görüyor ve ona olan saygısı ve sevgisi çoğalıyordu. Siz bu kitabı okurken sarı karakterli asistanım ile kırmızı mavi karakterli babası inşallah mutlu bir şekilde hayatlarına devam ediyor olacaklar.
Yeşil Karakterli Kişiler
Yeşil karakterli kişiler sorumluluk üstlenmekten ve risk almaktan hoşlanmayan kişilerdir. Karakter grupları içinde en çok bu kişilerin motive edilmeye ihtiyacı vardır. Dış referanslı, itaatkâr ve sabırlıdırlar. Kimseyi kırmak istemezler. Sorun çıkartmadan ortak yönleri bulup uyum sağlayabilen kişilerdir. Bu yüzden onları motive etmek kolaydır. Çok enerji gerektirmeyen, gürültüsüz ve

huzurlu işleri severler, hatta monoton işlerde çok başarılı olurlar; ancak kendilerinden çok şey beklendiğini hissettiklerinde bundan kaçmak isterler. Hayati kararlar almak zorunda olmaları onları strese sokabilir. İçten içe kendilerini problemlerden nasıl uzaklaştırabüeceklerinin hesabını yaparlar. Bunu yaparken duygu ve düşüncelerini asla belli etmezler; içlerine attıkları şeylerden dolayı kolaylıkla depresyona girseler bile dışarıdan bunu hiç farkettirmeyebilirler.
Çok enerji gerektirmeyen, gürültüsüz ve huzurlu işleri severler, hatta monoton işlerde çok başarılı olurlar; ancak kendilerinden çok şey
beklendiğini
hissettiklerinde bundan
kaçmak isterler.

Bu durumda onların değerlendirmelerine katılıp uyum sağlayın, haklı olduklarını söyleyin ve onlara iyi bir insan olduklarını ifade edin. Her zaman yanlarında olduğunuzu hissettirin ve bütün sorunları halledebilecekleri mesajını verin. Strese girdiklerinde onlardan uzaklaşmayın, sorunlarını küçümsemeyin, bu durumdan hemen çıkmalarını beklemeyin. Onları heyecanlandırmayın ve hatta problemlerini beraber çözün. "Aman bunu da mı dert ettin ve yapamadın?" gibi kelimeler kullanmayın.
Seminerlerimden birine bir anne 30 yaşlarındaki Yasin adlı oğluyla gelmişti. Bu genç adamın durgun hali dikkatimi çekmişti. Seminere hiç katılmıyordu. Ve sanki kendi kendisine "Benim burada ne işim var?" sorusunu tekrarlıyordu. Kendisine dönerek "Sıkıntının farkındayım, ara verdiğimizde seninle konuşmak istiyorum." dedim. Arada kendisiyle konuştuğumuzda yeşil karakterli bir kişi olduğunu farketmiştim. Evli ve bir çocuk babasıydı. Alkol sorunu vardı. Bu sorunu yüzünden kendisi ve ailesi çok acı çekiyordu. O günkü seminere annesinin zoruyla gelmişti. Kendisi yeşil karakterli olduğundan kendi kararını kendisinin almasını istedim ve iki gün sonrası için bir randevu verdim. Randevuya gelip gelmeyeceğini merak ediyordum. Randevuya tam vaktinde geldi ve çalışmaya başladık. Alkol almasının gerçek sebebini bulmamız gerekiyordu.
Hafif bir trans halinde bilinçaltına indiğimizde gerçek sebebi bulduk. Yasin kimseyi üzmemek için alkol alıyordu. Sorunun çözümüne bu yoldan gitmeliydik. Onun yanında olduğumu ve ona yardım etmek istediğimi söyleyerek önce ona uyum sağladım. Hayatın acımasızlığından bahsettim. Haklı olduğunu, ancak bunun çözümünün alkolle mümkün olmadığını ifade ettim. Eğer isterse eğitimlerimize katılabileceğini ve diğer arkadaşların da yardımıyla sorunun çözülebileceği yönünde telkinlerde bulundum. Yavaş yavaş iyileşmeler başlamıştı. Yasin, zaman içinde seminere katılan diğer kişilerle dost oldu. Yeni bir çevre edindi ve eski

çevresinden kurtuldu. Çalışkan ve becerikli bir insandı. Aynı zamanda uyumlu yeşil karakterli bir kişiydi. Onunla birlikte çalışmayı teklif ettim ve kabul etti. O zamandan beri seminerlerimde kullandığım tüm dokümanların hazırlanması ve yerine ulaştırılması görevini başarıyla sürdürüyor. Kırmızı karakterli eşi Fatma ve çocuğu ile mutlu bir hayat yaşıyor.

Bölüm 7
Kişiliklerle Uyumlar

Hangi karakterden olursanız olun her bir karakterle uyum içinde yaşamanız mümkündür. Bu bölümde dört farklı karakter ile uyum sağlamanın yollarını ele alacağız. Önemli olan hangi karaktere sahip olduğumuz değil, diğer karakterdeki insanları tanıyarak onlarla ne derecede uyum sağladığımızdır. Eğer herkesi kendiniz gibi görüp size davramlmasını istediğiniz gibi davranırsanız iletişimde başarılı olamazsınız. İletişimin altın anahtarlarından biri, karşınızdaki kişiye onun arzu ettiği gibi davranmaktır. Bu bölümde diğer karakterdeki kişilerle nasıl uyum sağlayabileceğiniz konusunda önemli ipuçları bulacaksınız. İyi bir iletişim ustası olmanın yolu, tüm bunları bilip davranışlarınızda bu ilkelere riayet etmektir.

Sarı Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu

Sarının Sarıya Uyumu

? Sarı karakterli bir başka kişiyle beraberken zamanı ve etraftaki diğer insanları unutacak derecede konuşmaya dalmayın.

a

Aynı karakterli biriyle iş yaparken daha ciddi olmanız ve ayrıntılara önem vermeniz veriminizi artıracaktır. Arkadaşlarınızla birbirinizi motive ettiğiniz sürece ortamdaki neşe hiç kaybolmaz.
Konuşurken yüksek seslerinizin kaos yaratmaması için daha fazla dinlemeyi ve daha az konuşmayı tercih edin.
Sarının Maviye Uyumu
? Mavi karakterlerin yanında daha düzenli ve resmî olm(nız gerekebilir.
O Biraz daha ciddi olun. El kol hareketleri yapmayın. Onların sizi "çok rahat" görmesine sebep olacak tavırlardan kaçının
Q Yaptığınız işin kalitesine önem verin. Mavi karakterlerin her şeyin en iyisini hedefleyen, mükemmeliyetçi kişiler olduklarını hatırınızdan çıkarmayın.
? Fazla ayrıntı dinlemeye kendinizi hazırlayın ve sabırlı olun.

? Zor zamanlarında yapabileceğiniz en iyi yardımın, onları yalnız bırakmak ve sessizliği bozmamak olduğunu unutmayın.
Sarının Kırmızıya Uyumu
? Kırmızı karakterlerin yanında şaka konusunda ölçülü olun. Konuyu dağıtmayın ve konuşurken onlara sonucu vermeniz gerektiğini unutmayın.
? Rahat tavırlarınıza dikkat edin. Unutmayın ki kırmızı karakterler "çabuk ve benim istediğim gibi olsun" diyen tiplerdir. Zamanlama konusuna özen gösterin.
Q Jest ve mimiklerinizi azaltın, onlara dokunmadan ve mesafeli olarak konuşun.
? Sizin gibi girişken yapılı bir kırmızı ile konuşurken iki tarafın da hızlı olması sorun olabilir. Bu durumda üslubunuzu yumuşatın.
? Karşılarında kararsız bir yapı sergilemeyin. Belirsiz ifadelerden kaçının.
Sarının Yeşile Uyumu
? Yeşil karakterli kişileri kendiniz gibi enerjik zannederek hareketli hayata zorlamayın.
? Onların ince ve düşündüren esprileri sevdiğini unutmayıp bu tür espriler yapmaya
çalışın.
? Sizi sabırla dinleseler de sıkı-labileceklerini unutmayın.
? Konuşmanızı yavaşlatarak ses tonunuzu düşünün. Sözlerini kesmeyin.
Kırmızı karakterlerin
yanında şaka konusunda
ölçülü olun.

Q Söylediklerini dinlediğinizi ve anladığınızı hissettirin, dikkatinizi konuşmalarına yoğunlaştırın.
Q Yeşil karakterli kişiler sizin gibi onay ve motivasyon beklerler. Onları motive etmeniz iletişiminizi daha da güçlendirecektir.
Mavi Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu
Mavinin Sarıya Uyumu
? Onay ve takdir sözcüklerini siz fazla kullanmasanız da sarı karakterlerin bu sözcükleri duymaya ihtiyacı olduğunu aklınızda tutun.
? Onları olduğu gibi kabul etmeye ve kurallarınızda esnek olmaya çalışın.
? Program yapmadan sık sık arayın. Planların sarı karakterli kişilere yük olduğu-
nu unutmayın.
Q Düşük tempodan çok çabuk sıkılan bu kişilerle yürürken daha hızlı yürüyün, konuşurken daha hızlı konuşun.
? Açıklamalarınızı azaltmaya, daha çabuk karar vermeye ve çabuk uygulamaya gayret edin.

? Göz temasınızı ve ses tonunuzu artırın, daha vurgulu jestler kullanın. Böylelikle daha enerjik bir yapı sergilersiniz.
Mavinin Maviye Uyumu
Q Kurallarınızı artırmayın, azaltın. Aksi halde ortak çevrenize, aşılamayacak türden yüksek duvarlar örmüş olursunuz.

? Karar almanın daha da güçleşmemesi için kararsız yapıdaki mavi karakterli kişilerden biri daha kararlı olmalıdır.
? Ayrıntılara düşkün olan mavi karakterli kişilerden biri bu ayrıntıları azaltmaya yönelmelidir.
? Hassas ve alıngan yapıda olan bu karaktere sahip kişiler birbirlerinin bu yönünü hatırlayarak eleştirilerine dikkat etmeli ve karşılarındakine destek olmalılar.
Mavinin Kırmızıya Uyumu
U Kırmızı karakterli kişilerin sonuç odaklı olduğunu unutmayın. Onlardan detaylı bilgi istemeyin. Yani detay ve uzatmalara fazla takılmayın.
? Bu kişilerin geçici patlamalarının normal olduğunu bilin ve bu davranışlarının altındaki iyi niyeti görmeye çalışın.
? Sunum yaparken, genel başlıkları sıralayarak mümkün olduğunca seri olun ve ânında cevap vermeye hazır bulunun. Onların "vakit nakittir" dediğini unutmayın.
? Dolaylı konuşmalardan kaçının, açık ve net ifadeler kullanın.
Q Mesajlarına ve taleplerine cevap vermekte gecikmeyin.
Mavinin Yeşile Uyumu
Yeşil karakterli kişilere kendilerini aşacak sorumluluk verilmemesi gerektiğini unutmayın.
Bu kişilerin geçici
patlamalarının normal
?
?
O
Aşırı planlı ve programlı çalışmalarını beklemeyin.
Bir an evvel işlerini bitirip dinlenmek istediklerini unutmayın ve lütfen onla-
olduğunu bilin ve bu
davranışlarının altındaki
iyi niyeti görmeye çalışın.

ra karşı anlayışlı olun. Her şeye titizlenmeniz onları yıpratabilir.
Q Onlara mesafe koymadan duygularınızı açmayı, dertlerinizi paylaşmayı deneyin. Bu onları mutlu edecektir.
? Aşırı düzeydeki bir mantık anlayışıyla onları sıkmayın ve üst üste sebepler sıralayarak onları bunaltmayın.
Kırmızı Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu Kırmızının Sarıya Uyumu
? Karşınızdaki sarı karakterli kişileri fazla eleştirmeyin. Çünkü genellikle onlar hızlı hareket eden ve bu nedenle de bazen yanlışlıklar yapabilen tiplerdir.
? Yanlış yaptıklarını düşündüğünüz zaman çok sinirlense-niz bile sakin olmaya çalışın, onları paniğe sokmayın.
? Onlarla ilgilendiğinizi hissettirin, çünkü buna ihtiyaç duyarlar.
O Öfkeliyken söylediklerini hemen dikkate alarak karar vermeyin, çünkü bu anlarındaki ifadeleri asıl düşüncelerini yansıtmayabilir.
? Konuşmayı çok sevdikleri ve anlatacakları çok şeyleri olduğu için onlara zaman tanıyın.
? Konuşurken düşündükleri için çelişkili ifadeler kullanmalarını hoş görün ve nazik bir dille bunu ifade edin.
Kırmızının Maviye Uyumu
? Mavi karakterli kişilerle olan ilişkilerinizde çok dikkatli olun. Her ne kadar sonuç odaklı olsanız da onların size sunduğu detaylara dikkat edin. Çünkü onlar için detaylar çok önemlidir.

Kendi görüşlerinizi kabul ettirmeye çalışmanız, zaten sessiz olan mavi karakterli kişileri daha
fazla içlerine kapanmaya itebilir.
? Hassas ve alıngan oldukla-nnı unutmayın. Bu yüzden onlara biraz daha nazik ve yumuşak davranın. Unutmayın, onlar sizin gibi değil; içlerine kapanık tiplerdir.
? Hızınızı ve ses tonunuzu azaltarak onları daha iyi dinlemeye çalışın ve sözlerini kesmeden ciddi, mesafeli davranın.
? Kendi görüşlerinizi kabul ettirmeye çalışmanız, zaten sessiz olan mavi karakterli kişileri daha fazla içlerine kapanmaya itebilir. Onları daha iyi dinleyin ve daha az ısrarcı konuşun.
Kırmızının Kırmızıya Uyumu
O Diğer bir kırmızı karakterle iletişiminizde esnek olmanız çok önemlidir. Böylelikle diyalogunuzu olgun kişiler olarak sürdürebilirsiniz.
? Girişken tavrınızı azaltarak güç mücadelesine girmekten kaçının.
? Üslubunuzu yumuşatmayı deneyin. Unutmayın ki karşınızdaki de sizin gibi lider ruhlu biridir.
U Aranızda işbölümü yapmanız, aynı konu üzerinde çatışmaya girmenizi engelleyecektir.
Kırmızın Yeşile Uyumu
? Yeşil karaktere sahip olan kişileri strese sokmadan ve yapabilirseniz emir kipi kullanmadan onlarla diyalog kurmaya çalışın.
? Onları iş konusunda çok zorlamayın. Unutmayın ki böyle yaparak onları bir cendereye sokmuş olursunuz.

a ?
a

Samimi ve sıcak temas kurarak hislerinizi paylaşın. Konuşma hızınıza ayak uydurmaları biraz zor olabileceğinden temponuzu azaltın. Düşük hızlarına sabredin ve sözlerini siz tamamlamaya çalışmayın. Göz temasınızı ve jestlerinizi azaltmaya çalışın.

Yeşil Karakterli Kişilerin Diğerleriyle Uyumu
Yeşilin Sarıya Uyumu
a ?
Sarı karakterli kişilere arzularınızı, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı aktarın. Onlarla olan iletişiminizde net ifadeler kullanın.
Belirli bir konuya odaklanmalarına yardımcı olun.
Sarı karakterlerin hızı sizi yormasın, sizin hızınız da onları sıkacak kadar düşük olmasın.
Farklı bakış açılarınızı onlara savunun, fikirlerinizi öne sürün.
Gerçekçi olmayan hayallerine kapılmayın ve hemen evet
demeyin.
Yeşilin Maviye Uyumu
Q Mavi karakterli kişilerin planlı, programlı tarafına uymaya çalışın. Plansız işleri onlara sunmaktan kaçının. ? İletişiminizde mesafeli ve ciddi olun, duygularınızı çok fazla yansıtmayın. Mantık çerçevesinden çıkmayın.
İşleri zamanında
bitirmeye ve ertelememeye özen
gösterin. Kırmızı
karakterli kişilerin zaman
konusundaki hassasiyetini
unutmayın.
? Ayrıntılara inmeye çalışın. Bu size enerji harcatsa da güzel sonuçlar alacağınızı unutmayın.
? Düzenli, tertipli yaşayışlarına ayak uydurmanız mavi karakterli kişileri size yaklaştıracaktır.
Yeşilin Kırmızıya Uyumu
? Çift taraflı iletişimde ısrar edin. Daha girişken olmaya gayret edin.

O Gerektiğinde hayır diyebilmeli ve kendinizden ödün vermemelisiniz.
? İşleri zamanında bitirmeye ve ertelememeye özen gösterin. Kırmızı karakterli kişilerin zaman konusundaki hassasiyetini unutmayın.
? Karar almada çabuk davranın, kararsız bir tutum sergilemeyin.

Yeşilin Yeşile Uyumu

? Her iki tarafın da karar almaya çalışması gerekir. Aksi halde sonuca hiçbir zaman yaramayabilirler.
? Yeşil karakterli kişilerden birinin daha girişken, daha tempolu olması, iletişime hareket kazandıracaktır.
? Karşılıklı motivasyonlarla daha yakın bir diyalog kurabilirsiniz. Sizin gibi yeşil karakterli olan arkadaşınız da motive edilmek ister.
? Duygularınızı biraz daha belli ederek birbirinizi anlamaya çalışın. Duygularınızı ifade etmemeniz, yanlış anlaşılmanıza neden olabilir.

Bölüm 8

Farklı Kişiliklere Tavsiyeler ve Etkili İletişim Metotları

Yıllardır yaptığım danışmanlıklarımda insanların en çok iki konuda hata yaptıklarını gördüm. Bunlardan biri insanların hata yapan kişiyi acımasızca eleştirmeleri, diğeri ise karşı tarafın neler hissettiğini anlayamamak şeklinde bir tavır sergilemeleriydi. Bu bölümde sizlere Sandviç Metodu adlı mükemmel bir eleştiri tekniği ile Üç Sandalye Metodu adlı bir empati tekniğinden bahsedeceğim. Ayrıca dört farklı karakterdeki kişilere de bu me-todlar ışığında önemli iletişim tavsiyelerinde bulunacağım. Teknikleri öğrenip tavsiyelere uyduğunuzda hayatınızda çok şeyin değişeceğini siz de farkedeceksiniz.

Sandviç Metodu

Hangi karakterde olurlarsa olsunlar insanlar hata yaptıklarında onları eleştirme eğilimi hepimizde vardır. Ancak önemli olan, eleştiriden ziyade bu eleştiriyi nasıl yap-tığımızdır. Eleştiriden maksat; kişi-

Eleştiriden maksat; kişiyi incitmeden yaptığı hatalı davranışı ona anlatmak ve bir daha yapmamasını sağlamak olmalıdır.

yi incitmeden yaptığı hatalı davranışı ona anlatmak ve bir daha yapmamasını sağlamak olmalıdır. Bu eleştiriyi Sandviç Metodu dediği- ^ miz şekilde yaparsak karşımızdaki kişiyi kırmadan, onun hatasını düzeltmesini sağlarız. Sandviçin bir üst kısmı, bir katık bölümü, bir de alt kısmı vardır. Bu me-tod, eleştiriye uyarlanırken önce eleştireceğimiz kişiyle uyum sağlanır, sonra kişinin neleri iyi yaptığından ya da o kişiye karşı hissettiğimiz güzel duygulardan başlarız. Bir iş yapılmışsa o işin az ya da çok iyi yapılmış yönleri mutlaka vardır. Bunlar eleştirinin başında iyi özellikler olarak dile getirilir. Kişiyle uyum sağlayarak nelerin iyi yapıldığından ve o kişiyle ilgili güzel duygulardan bahsettiğimizde o kişide mutlaka olumlu duygular oluşacaktır. Artık sıra sandviçin katığına, yani nelerin daha iyi yapılması gerektiğine gelmiştir. Burada yapılacak şey de çok dikkatli bir şekilde davranışın hatalı yönlerini kişiye anlatmaktır.

İyi yönünü vurguladığınız kısım, yani birinci bölüm bitip de ikinci kısma geçilirken dikkat edilmesi gereken en önemli şey "ama, ya da, fakat" kelimeleriyle söze başlamamaktır. Zira bir Amerikan atasözü şöyle der: "Bir cümlenin ortasında 'ama' ya da 'fakat' varsa o cümlenin baş tarafına pek önem vermeyin."

"Ama ve fakaf'sız başladığınız ikinci bölümde sadece ve sadece davranışı eleştirin, kişinin kimliğine asla dokunmayın. Örneğin "beceriksizce davranmak" sadece eleştirdiğiniz o olayla ilgiliyken "beceriksiz" kelimesi kimliğe dokunan olumsuz bir sıfattır.

Son derece dikkatli bir şekilde eleştirimizi bitirdiğimizde artık üçüncü bölüme yani sandviçin en altına geçebiliriz. Bu bölümde yapacağımız tek şey olumlu bir yorumla eleştirimizi bitirmektir.

Şimdi bu metodu, danışmanlığını yaptığım sarı karakterli bir bayanla mavi karakterli eşine nasıl uyguladığımı gösteren bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum:
Levent Bey mavi karakterli, öğrenmeyi çok seven, her şeyin kusursuz olmasını isteyen bir kişi. Eşi Gülsen Hanım ise hayat dolu, cıvıl cıvıl, sarı karakterli bir bayan. Levent Bey eşini zorlayarak seminerime getirmiş. Daha sonraları Gülsen Hanım kendi isteği ile seminerlerimi takip etmeye başladı.
Levent Bey'e uyguladığımız Sandviç Metodu şöyleydi: "Levent Bey siz her şeyin en güzelini arzulayan, hayatın ciddi yönlerini algılayabilen, öğrenmeyi ve öğretmeyi çok seven, ayrıca öğrendiğiniz her şeyi çevrenizdeki insanlarla paylaşan kültürlü ve bilgili bir insansınız. Siz bir şeyler öğrenirken sevdiğiniz insanların da bir şeyler öğrenmesine gayret ediyorsunuz. Bu seminere gelirken de eşinizi seminere katılması için ikna ermeye çalışmanız, beraber öğrenmek ve öğrendiğiniz bilgileri paylaşmak istemeniz çok güzel bir yaklaşım. Karakter olarak mükemmeliyetçi ve her şeyin kusursuz olmasını isteyen bir yapıya sahipsiniz. Son derece iyi, hayat dolu ve her girdiği ortama neşe saçan bir eşiniz var. İkiniz birbirinizi çok güzel tamamlıyorsunuz. Eşiniz de bu seminerden en az sizin kadar lezzet aldı.
Eğer eşinizin sizden çok farklı bir karaktere sahip olduğunu, olaylara bakış açısının sizden farklı olduğunu ve hiç kimsenin kusursuz olamayacağını düşünerek onu olduğu gibi kabul ederseniz bundan sonraki ilişkiniz çok daha güzel olur. Ayrıca herhangi bir seminere giderken ya da bir ortamda onunla birlikte olmak isterken bunu onun rızasını alarak yaparsanız paylaşacağınız şeylerin sayısı artar. Unutmayın ki hayatta iki şey paylaşıldıkça çoğalır: Bilgi ve sevgi.
Bu seminerde eşinize olan sevginizi yakından gördüm ve çok takdir ettim. Bundan sonra böyle ortamlarda bilgiyi paylaşırken sevgiyi de paylaşacağınıza inanıyor ve size mutluluklar diliyorum."
128 İnsan İlişkilerinde 4x4'lük İletişim Aynı olayın diğer tarafındaki Gülsen Hanım'a uyguladığımız Sandviç Metodu ise şöyleydi:
"Gülsen Hanım siz, neşeli, heyecanlı, insanlarla çok kısa sürede iyi ilişkiler kuran, hayat dolu birisiniz. Çocuklarınıza olan yaklaşımınız çok sevecen ve sevgi dolu, çok iyi bir annesiniz. Hayatın eğlenceli yanlarını görmeniz ve bunu diğer insanlarla paylaşmanız gerçekten çok güzel. Eşinizin ciddi, ağırbaşlı ve mükemmeliyetçi yanlarıyla sizin eğlenceyi seven ve insanları neşelendiren yönleriniz birleştiğinde tam anlamıyla birbirinizi tamamlıyorsunuz. Ben sizi bir elmanın iki yarısı gibi görüyorum ve esnek bir evliliğinizin olduğunu düşünüyorum.
Eğer eşinizin öğrenmeye karşı olan tutkusunu göz önüne alarak sizi eğitim seminerlerine götürmesinin ya da sizinle birlikte bir şeyler öğrenmek istemesinin asil bir davranış olduğunun farkına varır, bu konuda onunla birlikte hareket ederseniz iletişiminizi güçlendirmiş olursunuz.
Levent Bey'in bu konudaki hassasiyetine biraz daha özen gösterirseniz, çevrenizdeki insanların örnek alacağı bir çift olursunuz. Farklı karakter yapılarıyla siz birbirinizi tamamlayan insanlarsınız. Bundan sonra bilgiyi paylaşarak sevginizi arttıracağınıza inanıyor ve size bundan sonraki hayatınızda mutluluklar diliyorum."
Üç Sandalye Metodu
Eğer olaylara sadece kendi bakış açımızla bakarsak, insanların sadece % 25'ini anlayabiliriz. % 75'ini anlama şansını kaçırırız.
İnsanlar farklı karakterlerin özelliklerini ve davranış biçimlerini bilmediklerinde veya karşı tarafı anlayamadıklarında aralarında iletişim çatışmaları meydana nelir Bunun sonunda istenmeyen olaylar yaşanabilir. Aslında butun çatışmaların temelinde insanların

birbirlerini anlayamamaları vardır. Eğer olaylara sadece kendi bakış açımızla bakarsak, insanların sadece % 25'ini anlayabiliriz. % 75'ini anlama şansını kaçırırız. Yani aslında hepimiz azınlıktayız. Olaylara üç ayrı bakış açısı ile baktığımızda bu iletişim çatışmalarını ortadan kaldırabiliriz.
Tekniğin Uygulanması

Bu metodu uygulamak için önce üç sandalyenin ikisini karşılıklı koyduktan sonra, ikisinin ortasına üçüncü sandalyeyi şekilde görüldüğü gibi yerleştiriyoruz:

1. Önce bir numaralı kendi sandalyemize oturarak karşımızdaki kişiye kendi bakış açımızla bakarız. Bu bizim sürekli kullandığımız bir bakış açısı olduğundan kısa sürede gereken ruh haline gireriz.
2. Bu sandalye karşımızdaki kişiye aittir. 2 numaralı sandalyeye oturduğumuzda olaylara ve kendimize; kendimizi karşımızdaki kişinin yerine koyarak bakarız. Bu, empatik bir bakış açısıdır ve karşımızdaki kişinin ruh halini anlamamıza yardımcı olur.
3. Ortadaki sandalye ise tanık sandalyesidir ve ilişkiye objektif olarak bakmamızı sağlar.

Tanık sandalyesine oturduktan sonra önce karşımızdaki kişinin oturduğu 2 numaralı sandalyeye dönerek ona birtakım öne-

rilerde bulunur, sonra 1 numaralı sandalyede oturan kendimize dönerek yapmamız gerekenleri söyleriz.

Çalışma bittiğinde tekrar 1 numaralı sandalyeye oturarak karşımızdaki kişiye baktığımızda bakış açımızdaki önemli değişikleri ve esnekliği rahatça fark edebiliriz.

Sarı karakterli asistanım Tuğçe ile yaptığım danışmanlık sırasında babası ile iletişimini daha iyi bir hale getirmek için 3 Sandalye Metodunu da uyguladık. Bunu yaparken kendisinin bakış açısını adım adım değiştirmeyi amaçlıyordum. Tekniğe göre ilk olarak kendi sandalyesine oturduğunda Tuğ-çe'nin yaşadıklarına tamamen "kendi bakış açısı" ile bakmasını istedim. Bu, zaten onun yaptığı bir şeydi ve kendisini buna çok kolay adapte etmişti. Buradayken, bana bazen babasının kendisini anlamadığını ifade etti. Kendini çok zor durumda hissediyordu.

Daha sonra kendisinden ikinci sandalyeye geçmesini istedim. Burası onun için zor bir yerdi. Çünkü olaylara "babasının bakış açısı" ile bakması gerekiyordu. Biraz zorlandıktan sonra "empatik bakış açısını" yakaladı ve aslında babasının yaptıklarının kendisini koruma amaçlı olduğunu da anladı. Hatta burada babasının kendisini çok sevdiğini hissetti ve duygulandı. Ayrıca babası ile yaşadığı iletişim çatışmaları film şeridi gibi gözünün önünden geçti ve her olayda babasını haklı gösterecek bir taraf buldu.

Sonunda, kendisinden üçüncü sandalyeye geçmesini istedim. Burası tarafsız bir sandalye idi. Objektif bir bakış açısını gerektiriyordu. Olayın içinden sıyrılıp üçüncü bir kişi gözüyle olaylara bakmasını istedim. Tuğçe buraya oturunca babası ile arasındaki sorunların sadece bir iletişim çatışması olduğunu anladı. Yani babası onu sevdiği gibi, o da babasını seviyordu. Çözüm ise iletişimlerinde "esnek" bir tavır sergilemelerinden geçiyordu. Son olarak Tuğçe tekrar birinci sandalyeye oturarak ikinci sandalyede oturduğunu hayal ettiği babasına baktığında baba-

sına karşı hissettikleri eskisinden daha farklıydı. Tuğçe orada otururken babasıyla ilişkileri konusunda hayati kararlar aldı.

Ben bir yandan Tuğçe'ye eğitim verirken, bir yandan da babası ile sıkı bir iletişim kurmuştum. Bu iletişim tam anlamıyla bir uyum ve ahenk içindeydi. Tuğçe'ye bu teknikleri uyguladıktan sonra, kendisinden bunu evde babası ile uygulamasını istedim.

Babası kendi diliyle "3 Koltuk Tekniği" adı altında bunu kızı ile uyguladı ve sonuç çok güzel oldu. Baba kızını daha iyi anlamış, kızı da babasının davranışlarının sebeplerini çözmeye başlamıştı. Daha sonra da bu karakterlerle ilgili bilgileri alınca Tuğçe artık babasının kırmızı ve mavi karakterli yönlerini fark etmiş ve NLP'nin "Her davranışın altında olumlu bir niyet vardır." ilkesine göre babasının davranışlarının ardındaki güzellikleri görmeye başlamıştı. Bütün bunlardan sonra Timur Bey ile kızının iletişimi düzeldi ve benim de Timur Bey ile kardeş gibi bir diyalogum oldu.

Farklı Kişiliklere Öneriler

Şimdiye kadar anlattıklarımızla artık hangi karakter özelliklerine sahip olduğunuzu, diğer karakterdeki insanların özelliklerini, onlarla nasıl uyum sağlayacağınızı anlamış olmalısınız. Son olarak her karakter için hayati önem taşıyan tavsiyeler bulacaksınız. Bu tavsiyeleri hayatınızda uyguladığınızda sizde çok şeyin değiştiğini göreceksiniz.

132

Sarı Karakterli Kişilere Tavsiyeler

1. Aldığınız emanetlere dikkat edin. Aldığınız emaneti zamanında ve kırıp dökmeden geri verin.
2. Az konuşup çok dinleyin. Bir ağzınız ve iki kulağınız olduğunu unutmayın.
3. Asla ertelemeyin, üşenmeyin, vazgeçmeyin. Bu sözleri büyük bir kartona yazın ve duvarınıza asın.
4. Karşınızdaki kişinin beden diline dikkat edin. Karşınızdaki kişinin sizi dinlemekten yorulduğunu anlama becerinizi geliştirin.
5. Çocukluktan ve saflıktan kurtulun, içinizdeki çocuğu canlı tutun ama her yerde ortaya çıkarmayın.
6. Daha düzenli olun. Çok düzenli olamazsanız bile eskisinden daha düzenli olun.
7. İnsanların sözlerini kesmeyin. İnsanlar bir şey anla tırken kendi anlatacaklarınızı düşünmek yerine onların anlattıklarına kulak verin.
8. Arkadaşlarınızı aramayı öğrenin. Arayacağınız arkadaşlarınızın bir listesini yapın ve listeyi kaybetmeden onları arayın.
9. Bir ajanda kullanın. Her türlü işi ve randevularınızı yazabileceğiniz bir ajanda kullanın ama sakın kay betmeyin.
10. İnsanların isimlerini ya da gittiğiniz yeri tekrar hatır lamak için hafıza tekniklerini öğrenin.
11. Pireyi deve yapmayın.
12. Az kelime ile çok şey anlatın. Konuşurken mektup yazmayın, telgraf çekin.

133

Mavi Karakterli Kişilere Tavsiyeler

1. İyi bir şey yaptıklarında insanları takdir edin. İnsanlar bir şeyi sizin kadar mükemmel yapmasalar da onları takdir edin.
2. Ayrıntıları hesaplarken bütünü kaçırmayın. Yaptığınız işi nasıl yapacağınızı düşünürken, niçin yaptığınızı da unutmayın.
3. Her zaman en iyi olmaya çalışmayın. İyi olmanız zaten yeterlidir.
4. Korkulannızdan oluşan kurtlan, zorlu ve karlı yollarda seyahat edebileceğiniz kızak köpekleri haline getirin.
5. Kendinize güvenin ve potansiyelinizin farkında olun. Mavi karakterliyseniz doğal bir planlama ve programlama beceriniz zaten vardır.
6. Kendinizi fazla eleştirmeyin. Kendinizle konuşmalarınıza dikkat edin; kendinizi değil, sadece davranışınızı eleştirin.
7. Hayatın olumlu yönlerini görmeye çalışın. Üzerinde siyah bir nokta bulunan sayfanın, kocaman beyaz kısmını da görmeye çalışın.
8. Etrafınızdaki kişilerin işleri iyi ya da kötü yapmalarına izin verin, her iş size kalmasın.
9. Keder kuşlarını kovamazsanız da onların başınıza yuva yapmalarına izin vermeyin.
10. Küçük şeyleri dert etmeyin, aslında üzüldüğünüz şeylerin hepsi küçük şeylerdir.

134

Kırmızı Karakterli Kişilere Tavsiyeler

1. Hatasız kul olmayacağını kabul edin ve esnek olun. Hatasız insanların ve Süpermenler'in ancak film kahramanı olduğunu unutmayın.
2. Herkesin zayıf bir yanı olduğunu kabul edin. İnsanların zayıf yanlarının üzerine gitmek yerine, bu yanlarını güçlendirmeleri için onlara yardım edin.
3. Başkalarının da "haklı" olabileceğini kabul edin. Bir çatışma sırasında kendinizi biraz da karşınızdakinin yerine koyun.
4. Hiçbir münakaşanın kazanılamayacağını bilin.
5. Emir kipi kullanmayın. İnsanların kalplerini onları zorlayarak değil onlarla iletişim kurarak kazanabileceğinizi unutmayın.

6. Olur olmaz her şeye karışmayın.
7. Sabırlı olmayı öğrenin. En güzel yemeğin kısık ateşte piştiğini bilin.
8. İnsanları kullanmayın. Başkalarının aleyhine, sizin lehinize olan işbirliklerinden kaçının.
9. Sizin gibi olmayanları sizden aşağı görmeyin.
10. Her zaman lider olamayacağınızı kabul edin. Birileri ne liderlik ederken, birilerinden de liderlik öğrenme ye çalışın.
11. İnsanlar bir işi istediğiniz gibi yapmadığında, onları fazla zorlamayın.

Yeşil Karakterli Kişilere Tavsiyeler

1. Başkalarının sessizliğinizden istifade etmelerine mü saade etmeyin.
2. Her şeye "evet" derseniz "evef'lerinizin kıymeti kalmaz. "Hayır" demeyi de öğrenin.
3. En kötü kararın "kararsızlık" olduğunu bilin.
4. Duygularınızı açmayı da öğrenin. Ancak duygularınızı açarsanız çözüm bulabilirsiniz.
5. Kendi kendinizi motive etmeyi öğrenin, her şeyi başkalarından beklemeyin. Sizi motive etmesi için mutlaka birilerini beklemeyin.
6. Tembelliği bırakın ve işlerinizi yarına ertelemeyin. İşlerinizi ertelediğiniz günün de bir gün geleceğini unutmayın.
7. En azından sizi ilgilendiren konularda sorumluluk almayı deneyin.
8. Yeni bir şeyler deneyin, hayatınızda güzel değişimler yapın. Hayatınızda her gün küçük ve güzel değişiklikler yapın.
9. İşe giderken olmasa bile seyahate veya gezmeye giderken biraz heyecanlanmaya çalışın.
10. Daha enerjik olmaya çalışın. Enerji içecekleri özellikle yeşiller için üretilmiştir.

İnsan hayatı toprak, su, ateş ve hava karışımıdır. Anlattığımız 4 farklı karakter aslında bu 4 elementte gizlidir. Önemli olan bu 4 elementin ortaya çıkardığı özelliklerimizi insanların yararına kullanmaktır. Unutmamamız gereken, bu dört farklı karakter yapısının her insanda olduğudur. Önemli olan da kişinin kendi baskın karakterini tanıması, eksik ve güçlü yönlerini bilerek hareket etmesidir. Bu kitabın kendi karakterinizi tanımak konusunda size rehber olacağı kanaatindeyim. Hepimizin karakter özelliklerimizin güzel yönlerini ortaya çıkarıp bunu insanlarla paylaşmamızı dilerken kitabımı şu satırlarla bitiriyorum.

Toprak olup insanlara faydalı olalım Su olup kurak topraklara hayat verelim Ateş olup insanlara ışık ve ısı saçalım. Hava olup oksijensiz kalanlara nefes verelim.

Kaynaklar:

Florence Littauer, Kişiliğinizi Tanıyın, Çevirmen:Demet Dizman, Sistem Yayıncılık, İstanbul 1995.
Florence Littauer, Çift Bulmacası, Çevirmen: Elvan Kandemir, Sistem Yayıncılık, İstanbul 2004.
Florence Littauer, Kişilik Bulmacası, Sistem Yayıncılık, İstanbul 2003.
Robert Bolton ve Dorathy Grover Bolton, İş Hayatında İnsan Üslupları.
Nil Gün, Karakterlerimiz, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul 2003.
Anthony Robbins, Sınırsız Güç, İnkılap Yayıncılık, İstanbul 1993.
Sefa Saygılı, Gerçeği Arayanlar, Elit Yayınları, İstanbul 2003.
Mümin Sekman, Türk Usulü Başarı, Alfa Yayınları, İstanbul 2001.
Ned Herrmann, /$ Yaşamında Bütünsel Beyin, çeviri: Mehmet Zaman, Hayat Yayınları, İstanbul 2003.
Zülfikar Özkan, NLP İlkeleriyle Aile İçi İletişim, Hayat Yayınları, İstanbul 2004.
Zülfikar Özkan, Aile İçi Sorunlara NLP ile Etkili Çözüm, Hayat Yayınları, stanbul 2004.

Modern Yönetim Kitaplığı-------

Takımınızın Yeteneklerini Geliştirin
İnsanları Motive Etme / Trevor Bentley
Yaratıcılık / Trevor Bentley

Zaman Yönetimi / Jane Allan
Etkili Satış / Trevor Bentley
Strateji Geliştirme / Susan Clayton
Proje Yönetimi / Jean Harris
İnsan Yetenekleri / Di Kamp
Lider Yöneticilik / Tony Voss
Yönetim / Susan Clayton
Çanta Kitaplar
Ateş Altında Sakin Kalabilmek / Barbara J. Braham
Yeni Yöneticinin El Kitabı / Brad Thompson
Yönetim Sorunlarına Etkili Çözümler / Fred E. Jandt
Sunuş Yapma / Robert B. Nelson - Jennifer Wallick
Çalışanlara Yetki Verme / Robert B. Nelson
İş Hayatında Uzlaşma İlkeleri / Peter Economy
Etkili Dinleme / Artııur K. Robertson
Atak Yöneticinin Rehberi
Hedef Belirleme ve Sonuç Alma / William Wadsworth
Etkili Karar Verme / David E. Folino
Ekip Kurma ve Yönetme / Joseph T. Straub
Yetki Verme /Joseph T. Straub
Etkili Sunuş / Jeff Olson
Organize Olma / Jeff Olson
Müşteri Odaklı Satış / Jack Cullen
Mükemmel Adayı Seçme / Hardy Caldwell
Maliyet Düşürme / Jeff Okon
Başarılı Sonuç İçin Yazmak / Dennis Chambers
Liderlik/ WalterJ. Wadsworth
Mali Tabloları Anlama / Joseph T. Straub
,Öğrenci Merkezli Eğitim Dizisi----------
Öğrenci Merkezli Eğitim ve Çoklu Zeka / Birol Vural
Aile-Okul Birlikteliği / Birol Vural
Nitelikli Sınıf ve Stressiz Eğitim Ortamı / Birol Vural
Teknoloji ve Materyal Kullanımı / Birol Vural
Planlama Ölçme ve Stratejiler / Birol Vural
Yöntem Teknik ve Etkinlikler / Birol Vural
Muhteva Dersleri İçin Özel Öğretim Uygulamaları / Birol Vural
İfade ve Beceri Dersleri İçin Özel Öğretim Uygulamaları / Birol Vural
Yetkin İdeal Vizyoner Öğretmen / Birol Vural
Her Öğretmen Rehberdir /Birol Vural
Öğretmenin Mevzuat El Kitabı / Birol Vural
Modern Yönetim Kitaplığı--------
Üzeyir Garih Kitaplığı
Yönetim İlkeleri / Dr. Üzeyir Garih
Yönetim Teknikleri / Dr. Üzeyir Garih
Globalleşme Sürecinde Türkiye / Dr. Üzeyir Garih
İş Hayatında Motivasyon / Dr. Üzeyir Garih
Pazarlama, Tanıtım, Halkla İlişkiler / Dr. Üzeyir Garih
Ekonomik Sorunlara Çözüm Önerileri / Dr. Üzeyir Garih
Türkiye Sorunlarına Çözüm Önerileri / Dr. Üzeyir Garih
Gençlere Tavsiyeler / Dr. Üzeyir Garih
Kişisel Gelişim Yönetim_____
Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma / Dr.Ebru Karpuzoğlu
Beyaz Zambaklar Ülkesinde / Grigory Petrov
Büro Yöneriminde Dosyalama Teknikleri ve Dokümantasyon / Şule Yılmaz
Türkiye Geleceğini Arıyor Adı : İnsan / Yaprak Özer
Cesaret ve Fazilet Mücadelesi I John F. Kennedy
Cesur Girişimciler / Sadi Özdemir
Düş Toplumu / Rolfjensen
En Büyük Benim / Yaprak Özer
Geleceğin Toplumunda Yönetim /Peter Drucker
Genç Girişimcilerin Başarı Sırları / Editör: Erk Acarer

Hayatta İlerle ve İlerlet / Prof. Herbert N. Casson
İçten Liderlik / Peter Urs Bender
İnsan Kaynakları Uzmanının El Kitabı / Mehmet Öner
İnsan Kaynaklarında Yeni Açılımlar / Yaprak Özer
İnsan Yönetme Sanatı / Prof. Herbert N. Casson
İş Yaşamında Bütünsel Beyin / Ned Herrmann
İş Başa Düştü / Mehmet Öner
İşte Başarı / Editör: Figen Tahiroğlıı
İş Hayatında Mükemmellik / Prof. Dr. Muhittin Şimşek
Başarılı İnsanların Karar Anı / Fikri Türkel
Telif Hakları ve Korsanlıkla Mücadele / Av. Dr. Cahit Suluk
Kriz ve Stres Ortamında Yönetim / Dr. Hasan Tutar
Krizleri Fırsata Dönüştürmek / Abdullah Bozgeyik
Küreselleşme Sürecinde İşletme Yön. / Dr. Hasan Tutar
Liderlik, Yönetim, Türkiye / Yaprak Özer
NLP ile Koçluk /Joseph O'Connor & Andrea Lages
Para Kazanma ve Kullanma Sanatı / Prof. Herbert N. Casson
Satış Sanatı ve Pazarlama / Prof. Herbert N. Casson
Seçmen Siyasetçi İlişkileri. Ekseninde Başarılı Siyasetçinin El Kitabı / Doç. Dr. Osman Ozsoy
TKY'de Performans Ölçümü / Prof. Dr. Muhittin Şimşek
TKY ve Tarihteki Bir Uygulaması: Ahilik / Prof. Dr. Muhittin Şimşek
Ticaretin Sırları / Prof Herbert N. Casson
Türkiyeli Avrupa / Sedat Laçiner, Mehmet Özcan, Ilışan Bal
Uygulamaya Yönelik Enflasyon Muhasebesi / Editör: Tuba Şavh-Metin CanoğuUarı
Yaratıcı Satış / ilhan Ürkmez
Yaşadıkça Eğitim / Dr. İlhamı Fmdıkçıoğlu
Yönetici Asistanlığı ve Sekreterliği / Birol Vural
Zirvedeki Şahin / Kemal Şahin
,Kişisel Gelişim Başarı.
Amerika'daki Türk Beyin Gücü / Haz. Vedat Akman
Anlayarak Hızlı Okuma ve Öğrenme / Adil Maviş
Başarıda Aile Faktörü / Tuncer Elmacıoğlu
Başarının Sırları / Dr. Alexis Carrel
Başarı Rehberi / Oğuz Saygın - Adil Maviş
Beyin Gücünü Geliştirme / Oğuz Saygın
Bilimsel Çalışma ve Başarı Teknikleri / Ali Ozergin
Bilgece Yaşamak / Tuncer Elmacıoğlu
Bilgeliğe Yöneliş / Dr. Zülfikar Özkan
Bilincin Gücü / Dr. Zülfikar Özkan
Cesur Sorular / Dost Can Deniz
Değişim Kuşağındakiler / Nejat Sezik
Değişim Rüzgarları / Oğuz Saygın
Doğrucu Beden Dili / Ercan Kaşıkçı
4x4'lük İletişim / Oğuz Saygın
Duygularla Güçlenmek / Stefan Konrad
Düşünceye Yenibir Bakış / Münir Arıkan
Fırsatı Yakalayın / Orison Swett Marden
Doğru ve Güzel Konuşma Sanatı / Birol Vural
Etkili ve Başarılı Konuşma Sanatı / Birol Vural
Geleceğin Meslekleri / Doç. Dr. Osman Özsoy
Görevimiz Başarmak / Samuel Smiles
Hayata Gülümse / Sıtkı Aslanhan
Hayatın Bütününde Başarı / Tuncer Elmacıoğlu
Hayatı Güzel ve Anlamlı Yaşamak / Hasan Basri Yazıcı
Her İnsan Hükümdardır / Orison Swett Marden
Kendine Yardım / Samuel Smiles
Kişisel Gelişim Stratejileri / Oğuz Saygın
Kişisel Gelişim El Kitabı / Nejat Sezik
Kişisel Gelişimin Sosyolojisi / Dr. Ergün Yıldırım
Kocanızın Başarısı Sizin Elinizde / Mrs. D. Carneige

LGS'ye Hazırlık Rehberi / Niyazi Sanlı
Mutluluk ve Başarı Yolları / Dr. Zülfikar Özkan
Negatif Limanlardan Pozitif Sulara / Oğuz Saygın
Öğretmen Ajandası ve El Kitabı / Ali Karaçam
Öğrenci Ajandası ve El Kitabı / Ali Karaçam
ÖSS Benim Neyim / Hamza Aydoğdu
ÖSS Çalışma Kılavuzu / Adil Maviş
Sevgi Bahçesinin Bahçıvanı - Öğretmenin Günlüğü / Alişan Kapaklıkaya
Sevgili Öğretmenim Bunları Kimseye Anlatamamıştım / Alişan Kapaklıkaya
Sınırsız Beyin Gücü / Nejat Sezik
Söz Söyleme Sanatı / Adil Maviş
Telkin ve Hipnozla Öğrenme Teknikleri / Adil Maviş
Türkiye'den Başarı Öyküleri / Vedat Akman
Türkiye'den Başarı Öyküleri -II Vedat Akman
Yaratıcı Zeka / Hary Alder
Yarınlara Doğru / Dr. Alexis Carrel
Yaşam Coşkusu / İsmail Karasu
Zamanın Başlangıcından Zamanımıza Öğretmenin Gücü / Isa Bayrak
Zorluklarla Mücadele / Prof. Herbert N. Casson
Aile ve Çocuk Eğitim Dizisi
A'dan Z'ye Pozitif Disiplin / Jane Nelsen - Lynn Lott
Anne-Babaların En Çok Yaptığı 10 Hata / Kevin Steede
Annelik Günlüğü / Nora Romi
Babalık Coşkusu / Marcus Jacob Goldman
Bir Anneye Mektuplar / Willhelm Stekel
Çocuğunuzu Keşfedin / Lawrence V/illiams
Çocuğa Hayır Demek Çözüm Değil / Mark L. Brenner
Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır? / Tuncer Altmköprü
Çocuğum Okula Başlıyor / Bernard Ryan]r.
Çocuğunuzu Yanlış Eğitiyorsunuz / Christian G. Salzmann
Çocuk ve Aile / Editör Beyza Bölükbaşı
Çocuk Kalbi / Edmondo De Amics
Eğitimde Paradigma Değişimi / Yard. Doç. Dr. Fatih Töremen - Mehmet Çete
Ev İşlerini Savaşa Dönüştürmeyin / Lynn Lott - Riki Intner
Etkin Eğitim / Doç. Dr. Osman Özsoy
Genç Kız Psikolojisi / Tuncel Altmköprü
Hamileliğe Hazırlık Doğum ve Sonrası / Heyet
Rehber Anne-Babalar / Sandra Burt - Linda Perlis
Sınıfta Pozitif Disiplin / Jane Nelsen - H. Stephen Glenn
Çocuklara Sınır Koymak / Cornelia Nitsch
Sinirlerinize Hakim Olun / Cornelia Nitsch
Popüler Psikoloji Dizisi
Beden Yüz Yapısı ve Karakter / Tuncel Altmköprü
Bireysel Psikoloji / Alfred Adler
Evlilikte Doğru Seçim ve Ailede Mutluluk / Dr. Davut Ibrahimoğlu
İnsan Denen Meçhul / Dr. Alexis Carrel
Karakterbilim ve İnsan Tanımada Testler / Tuncer Altmköprü
Kitleler Psikolojisi / Gustave Le Bon
Kişisel Özgürlüğün Psikolojisi / William Glasser
NLP Teknikleriyle Aile İçi İletişim / Dr. Zülfikar Özkan
NLP Teknikleriyle Aile Sorunlarına Çözüm / Dr. Zülfikar Özkan
Olumlu Yaşama Sanatı / Harold Sherman
Psikiyatri Penceresi / Haz. Dr. Mustafa Güveli
Psikososyal Açıdan Boşanma / Dr. Zülfikar Özkan
Ruh "İçimizdeki Biz" / Doç. Dr. Ramazan Özcankaya
Şahsiyet Analizi / Tuncel Altmköprü
Yazı ve Karakter / Tuncel Altmköprü
Hayata Dair Öyküler
Enfes Öyküler / Turgay Yalanız
insan Sıcağı Öyküleri / Yusuf Özkan Özburun
Yaşama Sevinci Öyküleri / Yusuf Özkan Özburun

Hayata Dokunan Öyküler / Yusuf Özkan Ozburun
Bilgi Teknolojileri Dizisi
Access / Osman Gürlcan
AutoCAD 2002 / Osman Gürkan
Excel XP / Osman Gürkan
Front Page 2002 / Osman Gürkan
Word XP / Osman Gürkan
Windows XP / Osman Gürkan
Bilgisayar Rehberi / Adem Özbay - Fikret Yetişener
İnternet Rehberi / Adem Özbay - Fikret Yetişener
Windows Rehberi / Adem Özbay - /an Devrim
İnternet Programları Rehberi / Fikret Yetişener - Adem Özbay
Mobil İletişim & WAP / Ömer Ertekin - Adem Özbay
Yöneticinin Bilgisayar ve İnternet Rehberi / Ömer Erteidn - Adem Özbay
e-Ticaret Rehberi / Adem Özbay - /an Devrim
WEB Tasarım Rehberi / Adem Özbay - Feridun Özdemir
Bilgisayar & İnternet Sözlüğü / Adem Özbay - /an Devrim
QuarkXpress 5.0 /Barış Yücel Turan
Adobe Photoshop 7.0 / Banj Yücel Turan
Hacking: Bilişim Korsanlığı ve Korunma Yöntemleri / Davut Yılmaz
Bir grafik departmanı şefi, bir seminer programından sonra, nasıl iki büyük şirket kurucusu oldu? Günde 3 paket sigara içen, yıllardır kendisiyle barışık olmayan ve kişisel gelişim seminerlerinin gereğine inanmayan bir ajans yöneticisi, her yönüyle nasıl değişti? Hayatında "günlük" dahi yazmamış olan büyük bir gazetenin İnsan Kaynakları Müdürü, gazetede denemeler yazan, hayatı dolu dolu yaşayan bir insan haline nasıl geldi? Bu ve buna benzer ilginç hikayeleri öğrenmek, değişimi yakalamak ve başarıya ulaşmak istemez misiniz? İşte bu kitap sizin için.
ozaik Kitaplığı
Doğal Ürünlerle Güzellik ve Cilt Bakımı / Uz. Est Gülten Şenşahk
Hamilelikten Okul Öncesi Döneme Çocuk Bakımı ve Eğitimi El Kitabı / Sevda Salihoğlu Dursun
Gelincik Sofrası / Saniye Öztürk
Geleceğinizi Okuyun / Mehmet Ali Kerkütlü
İlk Yardım /Nazan Seren
Sevgi, Aşk, Mutlu Evlilik / Çiğdem - Özcan Ünlü
Türkçe Dualar / Mehmet Ali Kerkütlü
Örneklerle Rüya Tabirleri / Mehmet Ali Kerkütlü
Sağlıklı Beslenme / Doç. Dr. Sefa Saygılı
Yaşamı Kolaylaştıran Pratik Bilgiler / Haz. Yasemin Yentur
Kadının Sağlıklı Yaşam Rehberi / Dr. Ömer Yavuz Şimşek
Masaj / Uz. Est. Gülten Şenşafak
Reiki / Petek Kitamura
Tamamlayıcı Tıp Yöntemleriyle Mükemmel Sağlık/Dr. Recai Yahyaoğlu
Yaşam ve Cinsellik/Dr. c~r- «-">¦'•

Her insanın doğuştan getirdiği muazzam bir zihinsel potansiyel vardır. Fakat bilim adamlarının araştırmalarına göre bu kapasitenin ancak ¦%] gibi çok az bir kısmı kullanılmaktadır. Oysa günümüz dünyasında bu oranı çok daha yukarılara çıkarabilecek teknikler mevcuttur. Bu bakış açısıyla hazırlanan elinizdeki kitap; 7'den 70'e herkesin zihinsel potansiyelini ve hafıza gücünü geliştirmesi amacıyla hazırlanmış olup, özellikle eğitim - öğretim hayatında bu tekniklerin etkin bir şekilde kullanımını hedeflemektedir.
OĞUZ SAYGIN Abdullah Maraşlı Muhammed Maraşlı

Negatif limanlardan Pozitif Sulara
Herşeyi Yapabilirsiniz!" Evet! "Yapabileceğinize inandığınız her şeyi yapabilirsiniz." Bu mesajı yaşanmış olaylarla vermeye çalıştım sizlere. Çünkü amacım kurallar anlatmak değil, kişilerin pozitif yaşamalarını sağlayabilecek bir rota belirleyebilmelerine yardımcı olmaktı. Bu nedenle kitabımın, ismiyle

bile kişilere olumluyu yansıtmasını ve olumluyu çağrıştırmasını istedim. Unutmayın!...
Geminin rotasını kaptan belirler. Hayatınızın rotasını düşünceleriniz... Ve düşüncelerinizin rotasını ise yalnız ve yalnızca siz...
Çok defa ne yapmanız gerektiğini bildiğiniz halde bunu "Niçin" yapmanız ve "Nasıl" yapabileceğiniz konusunda yetersizlikler yaşayabilirsiniz. BAŞARI REHBERİ sizleri, kolay öğrenebilmenin yöntem taktikleri ile donatacak ve eyleme geçirecek MOTİVASYONU sağlayacaktır.
Oğuz saygın-
/>*'-.-!-',.
4x4'lük iletişim
Farklı karakterler olarak hepimizin hayatında "mutluluk" büyük ölçüde kendimizle ve diğer insanlarla "iyi ilişkiler kurabilme yeteneğimize" bağlıdır. Arkadaşlar, eşler, siyasiler, veya bir firmada çalışanlar arasındaki sürtüşmeler; kişilerin karakterlerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır.
Türkiye'nin en çok okunan kişisel gelişim yazarlarından Oğuz Saygın bu eserinde kişileri; • Sarı karakterliler, Kırmızı karakterliler, Mavi karakterliler, Yeşil karakterliler olarak gruplandırıyor.
Her bir renkteki karakterin temel özelliklerini, renklerin baskın özelliklerini, diğer renklerle karışımlarını, üstün yönlerini, zayıf taraflarını ve iletişimde dikkat etmesi gereken yönleri tek tek ele alıyor. Bu renkteki karakterlerin birbirleriyle olan iletişimlerinde dikkat edeceği temel noktalara değiniyor. İletişimin etkili olması için her bir renge hayatî önerilerde bulunuyor.
Türk siyasî hayatına damgasını vuran siyasilerden, medya dünyasının renkli simalarından, seminerlerinden ve birebir danışmanlık yaptığı kişilerin hayatından ilginç yaşanmış örneklerle ele aldığı konular; 7'den 77'ye herkesin hayatında yeni değişimlere kapı aralayacak türden... Eserde de vurgulandığı gibi; farklılıkları aleyhimize değil, lehimize çevirmek ise hepimizin elinde...
ISBN 975-6218-15-0